

# **BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU**

## **KREDİ KURULUŞLARI KANUNU TASARISI TASLAĞI**

**(ÜÇÜNCÜ GÖZDEN GEÇİRME İÇİN HAZIRLANAN METİN)**

**DÜZENLEMELER DAİRESİ  
19.08.2004**

## İÇİNDEKİLER

| Madde                                                                                                                | Sayfa     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>BİRİNCİ KISIM</b>                                                                                                 | <b>1</b>  |
| <b>Genel Hükümler</b>                                                                                                | <b>1</b>  |
| Madde 1- Amaç                                                                                                        | 1         |
| Madde 2- Kapsam                                                                                                      | 1         |
| Madde 3- Tanımlar                                                                                                    | 1         |
| Madde 4- Faaliyet konuları                                                                                           | 3         |
| Madde 5- Yasak işler                                                                                                 | 4         |
| Madde 6- Dolaylı pay sahipliği                                                                                       | 4         |
| <b>İKİNCİ KISIM</b>                                                                                                  | <b>5</b>  |
| <b>İzne Tâbi İşlemler</b>                                                                                            | <b>5</b>  |
| <b>BİRİNCİ BÖLÜM</b>                                                                                                 | <b>5</b>  |
| <b>Kuruluş ve Faaliyet ile Şube ve Temsilcilik Açmaya, Yetkilendirmeye İlişkin İzinler</b>                           | <b>5</b>  |
| Madde 7- Kuruluş veya Türkiye’de şube ve temsilcilik açma izni                                                       | 5         |
| Madde 8- Kuruluş şartları                                                                                            | 5         |
| Madde 9- Kurucularda aranan şartlar                                                                                  | 6         |
| Madde 10- Yurt dışında yerleşik kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının Türkiye’de şube açma şartları | 7         |
| Madde 11- Faaliyet izni                                                                                              | 7         |
| Madde 12- Statü değişikliği                                                                                          | 8         |
| Madde 13- Kuruluş izninin iptali                                                                                     | 8         |
| Madde 14- Faaliyet izninin sınırlandırılması, askıya alınması veya iptali                                            | 9         |
| Madde 15- Yurt içinde şube açma                                                                                      | 10        |
| Madde 16- Sınır ötesi faaliyetler                                                                                    | 10        |
| Madde 17- Bağımsız denetim, derecelendirme, değerlendirme ve destek hizmeti kuruluşlarının yetkilendirme izni        | 10        |
| <b>İKİNCİ BÖLÜM</b>                                                                                                  | <b>10</b> |
| <b>Ana Sözleşmeye İlişkin Hükümler</b>                                                                               | <b>10</b> |
| Madde 18- Ana sözleşme değişiklikleri                                                                                | 10        |
| Madde 19- Sermaye artırımları                                                                                        | 10        |
| Madde 20- Pay devirleri                                                                                              | 11        |
| <b>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM</b>                                                                                                  | <b>12</b> |
| <b>Birleşme, Bölünme, Hisse Değişimi ve İradi Tasfiye</b>                                                            | <b>12</b> |
| Madde 21- Birleşme, bölünme ve hisse değişimi                                                                        | 12        |
| Madde 22- Birleşme, bölünme ve hisse değişimine ilişkin izinler                                                      | 12        |
| Madde 23- İradi tasfiye                                                                                              | 13        |
| <b>DÖRDÜNCÜ BÖLÜM</b>                                                                                                | <b>13</b> |
| <b>İzin Başvurusunun Reddi</b>                                                                                       | <b>13</b> |
| Madde 24- İzin başvurularının reddi                                                                                  | 13        |
| <b>ÜÇÜNCÜ KISIM</b>                                                                                                  | <b>14</b> |
| <b>Kurumsal Yönetim</b>                                                                                              | <b>14</b> |
| <b>BİRİNCİ BÖLÜM</b>                                                                                                 | <b>14</b> |
| <b>Yönetim</b>                                                                                                       | <b>14</b> |
| Madde 25- Kurumsal yönetim ilkeleri                                                                                  | 14        |
| Madde 26- Yönetim kurulu                                                                                             | 14        |
| Madde 27- Denetim Komitesi                                                                                           | 15        |

|                                                                                  |           |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Madde 28- Genel müdür ve yardımcıları                                            | 15        |
| Madde 29- Çalışması yasak olanlar                                                | 16        |
| Madde 30- Yemin ve mal beyanı                                                    | 17        |
| Madde 31- Karar defteri                                                          | 17        |
| <b>İKİNCİ BÖLÜM</b>                                                              | <b>17</b> |
| <b>İç Sistemler</b>                                                              | <b>17</b> |
| Madde 32- İç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemleri                     | 17        |
| Madde 33- İç kontrol sistemi                                                     | 18        |
| Madde 34- Risk yönetimi sistemi                                                  | 18        |
| Madde 35- İç denetim sistemi                                                     | 18        |
| <b>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM</b>                                                              | <b>19</b> |
| <b>Bağımsız Denetim, Derecelendirme, Değerleme ve Destek Hizmeti Kuruluşları</b> | <b>19</b> |
| Madde 36- Bağımsız denetim kuruluşları                                           | 19        |
| Madde 37- Derecelendirme ve değerlendirme kuruluşları                            | 19        |
| Madde 38- Destek hizmeti kuruluşları                                             | 19        |
| Madde 39- Mesleki sorumluluk ve sigorta                                          | 20        |
| <b>DÖRDÜNCÜ BÖLÜM</b>                                                            | <b>20</b> |
| <b>Finansal Raporlama</b>                                                        | <b>20</b> |
| Madde 40- Muhasebe ve raporlama sistemi                                          | 20        |
| Madde 41- Konsolide finansal raporlar                                            | 20        |
| Madde 42- Finansal raporların imzalanması, sunulması, ilanı ve denetimi          | 21        |
| Madde 43- Yıllık faaliyet raporu                                                 | 21        |
| Madde 44- Sorumluluk                                                             | 21        |
| Madde 45- Belgelerin saklanması                                                  | 21        |
| <b>DÖRDÜNCÜ KISIM</b>                                                            | <b>22</b> |
| <b>Koruyucu Hükümler</b>                                                         | <b>22</b> |
| <b>BİRİNCİ BÖLÜM</b>                                                             | <b>22</b> |
| <b>Özkaynaklar ve Standart Oranlar</b>                                           | <b>22</b> |
| Madde 46- Koruyucu düzenlemeler                                                  | 22        |
| Madde 47- Özkaynak ve unsurları                                                  | 22        |
| Madde 48- Sermaye yeterliliği                                                    | 24        |
| Madde 49- Likidite yeterliliği                                                   | 24        |
| Madde 50- Aşımaların giderilmesi                                                 | 24        |
| <b>İKİNCİ BÖLÜM</b>                                                              | <b>24</b> |
| <b>Krediler ve Risk Grubu</b>                                                    | <b>24</b> |
| Madde 51- Krediler                                                               | 24        |
| Madde 52- Risk grubu                                                             | 25        |
| Madde 53- Dahil olunan risk grubuna kredi kullandırma koşulları                  | 26        |
| Madde 54- Kredi açma                                                             | 27        |
| Madde 55- Kredilerin izlenmesi                                                   | 27        |
| Madde 56- Karşılıklar ve teminatlar                                              | 27        |
| <b>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM</b>                                                              | <b>28</b> |
| <b>Sınırlamalar</b>                                                              | <b>28</b> |
| Madde 57- Kredi sınırları                                                        | 28        |
| Madde 58- Kredi sınırlamalarına tâbi olmayan işlemler                            | 28        |
| Madde 59- Ortaklık paylarına ilişkin sınırlamalar                                | 29        |
| Madde 60- Taşınmaz ve emtia üzerine işlemler                                     | 29        |
| Madde 61- Sandıklara ilişkin işlemler                                            | 30        |
| Madde 62- Bağış sınırları                                                        | 30        |

|                                                                                                       |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Madde 63- Örtülü kazanç aktarımı                                                                      | 30        |
| <b>BEŞİNCİ KISIM</b>                                                                                  | <b>30</b> |
| <b>Mevduata ve Fon Toplamaya İlişkin Hükümler</b>                                                     | <b>30</b> |
| Madde 64- Mevduat ve fon kabulü                                                                       | 30        |
| Madde 65- Mevduat ile özel cari ve katılma hesaplarının tasnifi                                       | 31        |
| Madde 66- Mevduatın veya özel cari ve katılma hesaplarının çekilmesi                                  | 31        |
| Madde 67- Zamanaşımı                                                                                  | 31        |
| Madde 68- Tasarruf mevduatı ile tasarruf hesabının sigortalanması                                     | 32        |
| Madde 69- Sigorta kapsamı dışında kalan tasarruf mevduatı ve tasarruf hesapları                       | 32        |
| <b>ALTINCI KISIM</b>                                                                                  | <b>33</b> |
| <b>Denetim</b>                                                                                        | <b>33</b> |
| Madde 70- Denetim                                                                                     | 33        |
| Madde 71- Yerinde denetim                                                                             | 33        |
| Madde 72- Gözetim                                                                                     | 34        |
| Madde 73- Konsolide denetim                                                                           | 35        |
| <b>YEDİNCİ KISIM</b>                                                                                  | <b>35</b> |
| <b>Denetim Sonucu Alınacak Önlemler</b>                                                               | <b>35</b> |
| Madde 74- Koruyucu önlemler                                                                           | 35        |
| Madde 75- Likiditenin güçlendirilmesine yönelik önlemler                                              | 36        |
| Madde 76- Özkaynak yetersizliğinin giderilmesine yönelik önlemler                                     | 37        |
| Madde 77- Sistemik riske karşı alınacak önlemler                                                      | 38        |
| Madde 78- Mali bünye zafiyetinin giderilememesi halinde alınacak önlemler                             | 38        |
| Madde 79- Kaynakların istismarı halinde alınacak önlemler                                             | 39        |
| <b>SEKİZİNCİ KISIM</b>                                                                                | <b>40</b> |
| <b>Kanuni Yükümlülükler</b>                                                                           | <b>40</b> |
| Madde 80- Azami dikkat ve özen                                                                        | 40        |
| Madde 81- Sırların saklanması                                                                         | 40        |
| Madde 82- İtibarın korunması                                                                          | 41        |
| Madde 83- Etik ilkeler                                                                                | 41        |
| <b>DOKUZUNCU KISIM</b>                                                                                | <b>41</b> |
| <b>Kuruluş Birlikleri</b>                                                                             | <b>41</b> |
| Madde 84- Bankalar birliği ve özel finans kurumları birliği                                           | 41        |
| Madde 85- Görev ve yetkileri                                                                          | 41        |
| Madde 86- Organlar ve statü                                                                           | 42        |
| Madde 87- Kredi Kuruluşları Finansal Hizmetler Enstitüsü                                              | 43        |
| <b>ONUNCU KISIM</b>                                                                                   | <b>44</b> |
| <b>Müşteri Hakları</b>                                                                                | <b>44</b> |
| Madde 88- Müşteri hakları                                                                             | 44        |
| Madde 89- Kredi Kuruluşları Müşterileri Uzlaşma İdaresi                                               | 44        |
| Madde 90- Kredi Kuruluşları Müşterileri Uzlaşma İdaresinin yönetimi, statüsü ve bütçesi               | 45        |
| Madde 91- Kredi Kuruluşları Müşterileri Uzlaşma İdaresinin görev ve yetkileri ile şikayet başvuruları | 45        |
| <b>ONBİRİNCİ KISIM</b>                                                                                | <b>46</b> |
| <b>Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Kurumu</b>                                             | <b>46</b> |
| <b>BİRİNCİ BÖLÜM</b>                                                                                  | <b>46</b> |
| <b>Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu</b>                                                       | <b>46</b> |
| Madde 92- Kuruluş ve Hukuki Yapı                                                                      | 46        |
| <b>İKİNCİ BÖLÜM</b>                                                                                   | <b>47</b> |

|                                                                                     |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu</b>                                     | <b>47</b> |
| Madde 93- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu                                  | 47        |
| Madde 94- Üyelerin atanması                                                         | 47        |
| Madde 95- Başkan ve üyelerin görev süreleri                                         | 48        |
| Madde 96- Yemin                                                                     | 49        |
| Madde 97- Yasaklar                                                                  | 49        |
| Madde 98- Kurulun çalışma esasları                                                  | 49        |
| <b>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM</b>                                                                 | <b>50</b> |
| <b>Başkanlık Teşkilatı</b>                                                          | <b>50</b> |
| Madde 99- Başkan                                                                    | 50        |
| Madde 100- Kurumun hizmet birimleri                                                 | 50        |
| Madde 101- Başkan Yardımcıları                                                      | 50        |
| Madde 102- Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanlığı                           | 50        |
| Madde 103- Yetki devri                                                              | 51        |
| Madde 104- Daire başkanı                                                            | 51        |
| Madde 105- Kurum personeli                                                          | 51        |
| Madde 106- Bankacılık uzmanları, hukuk uzmanları ve bilişim uzmanları               | 51        |
| Madde 107- Bankalar yeminli murakıpları                                             | 51        |
| <b>DÖRDÜNCÜ BÖLÜM</b>                                                               | <b>52</b> |
| <b>Görev, Yetki ve Sorumluluk</b>                                                   | <b>52</b> |
| Madde 108- Kurumun görev, yetki ve sorumlulukları                                   | 52        |
| Madde 109- Bilgi ve belge isteme                                                    | 52        |
| Madde 110- Şeffaflık ve hesap verebilirlik                                          | 53        |
| Madde 111- Kurumlararası işbirliği                                                  | 53        |
| Madde 112- Finansal Sektör Komisyonu                                                | 54        |
| Madde 113- Eşgüdüm Komitesi                                                         | 55        |
| <b>BEŞİNCİ BÖLÜM</b>                                                                | <b>55</b> |
| <b>Çeşitli Hükümler</b>                                                             | <b>55</b> |
| Madde 114- Kurumun bütçesi, hesap ve harcamaların denetimi                          | 55        |
| Madde 115- Özlük ve mali haklar                                                     | 56        |
| Madde 116- Kurul Üyeleri ile Kurum personelinin görevden ayrılması                  | 57        |
| Madde 117- Kurul üyeleri ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğu         | 57        |
| Madde 118- Kurul ve Kurum kararlarına karşı yargı yolu                              | 58        |
| <b>ONİKİNCİ KISIM</b>                                                               | <b>58</b> |
| <b>Fon Bankalarına İlişkin Hükümler</b>                                             | <b>58</b> |
| Madde 119- Kaynakların istismarı sebebiyle devralma                                 | 58        |
| Madde 120- Fon bankaları ile ilgili olarak alınacak tedbirler                       | 59        |
| Madde 121- Fonun hisseleri kendisine intikal eden bankalarla ilgili yetkileri       | 60        |
| Madde 122- Fon tarafından kurulan banka                                             | 61        |
| Madde 123- Faaliyet izninin kaldırılmasının sonuçları                               | 61        |
| Madde 124- Şahsi sorumluluk                                                         | 63        |
| <b>ONÜÇÜNCÜ KISIM</b>                                                               | <b>63</b> |
| <b>Fon ve Güvence Fonuna İlişkin Hükümler</b>                                       | <b>63</b> |
| <b>BİRİNCİ BÖLÜM</b>                                                                | <b>63</b> |
| <b>Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu</b>                                               | <b>63</b> |
| Madde 125- Fonun görev ve yetkileri                                                 | 63        |
| Madde 126- Fonun merkezi ve yönetimi ile teşkilat yapısı                            | 64        |
| Madde 127- Fon Kurulu üyelerinin ve Fon personelinin statüsü, mali ve özlük hakları | 67        |
| Madde 128- Fonun bütçesi                                                            | 69        |

|                                                                                                                                                              |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Madde 129- Fonun kaynakları                                                                                                                                  | 69        |
| Madde 130- Fonun ek kaynak temin etme yetkileri                                                                                                              | 70        |
| Madde 131- Fonun bilgi isteme yetkisi                                                                                                                        | 70        |
| Madde 132- Fon alacaklarının takip ve tahsilinde uygulanacak hükümler                                                                                        | 70        |
| Madde 133- Fon alacaklarının takip ve tahsiline ilişkin yetki ve usuller                                                                                     | 72        |
| Madde 134- Fon ve Fon bankalarına ilişkin davalarda yetkili mahkemeler                                                                                       | 73        |
| Madde 135- Fon bankaları ortak, yönetici ve denetçileri hakkında açılmış veya açılacak davalara ilişkin yetkiler                                             | 74        |
| Madde 136- Hisseleri Fona intikal eden bankalardan devralınan varlıklar ve üstlenilen yükümlülüklerle ilgili hükümler                                        | 74        |
| Madde 137- Fonun, Fonun atadığı yöneticilerin ve Fon Personelinin sorumlulukları                                                                             | 78        |
| Madde 138- Sigortaya tâbi tasarruf mevduatı tutarının eksik beyanı halinde uygulanacak takip ve tahsil usulleri                                              | 79        |
| Madde 139- Fon alacaklarının yasal teminatı                                                                                                                  | 81        |
| Madde 140- İspat külfeti                                                                                                                                     | 81        |
| Madde 141- Fon alacaklarının takip ve tahsiline ilişkin istisnalar                                                                                           | 81        |
| Madde 142- Fon bankalarının varlıklarının korunması ile ilgili tedbirler                                                                                     | 82        |
| Madde 143- Fonun iştirakleri ile ilgili yetkileri                                                                                                            | 82        |
| Madde 144- Hazine alacağı                                                                                                                                    | 82        |
| Madde 145- Fon ve fon bankalarına ilişkin mali istisnalar                                                                                                    | 84        |
| Madde 146- Varlık yönetim şirketi                                                                                                                            | 85        |
| <b>İKİNCİ BÖLÜM</b>                                                                                                                                          | <b>85</b> |
| <b>Güvence Fonu</b>                                                                                                                                          | <b>85</b> |
| Madde 147- Güvence Fonu                                                                                                                                      | 85        |
| Madde 148- Güvence Fonunun kapsamı                                                                                                                           | 85        |
| Madde 149- Güvence Fonunun kaynakları                                                                                                                        | 86        |
| Madde 150- Tasfiye                                                                                                                                           | 86        |
| <b>ONDÖRDÜNCÜ KISIM</b>                                                                                                                                      | <b>88</b> |
| <b>Ceza ve Kovuşturma Hükümleri</b>                                                                                                                          | <b>88</b> |
| <b>BİRİNCİ BÖLÜM</b>                                                                                                                                         | <b>88</b> |
| <b>İdari Suçlar ve Cezalar ile Para Cezalarının Tahsili</b>                                                                                                  | <b>88</b> |
| Madde 151- İdari para cezaları                                                                                                                               | 89        |
| Madde 152- Para cezalarının tahsili                                                                                                                          | 90        |
| <b>İKİNCİ BÖLÜM</b>                                                                                                                                          | <b>91</b> |
| <b>Adli Suçlar ve Cezalar</b>                                                                                                                                | <b>91</b> |
| Madde 153- İzinsiz faaliyette bulunmak                                                                                                                       | 91        |
| Madde 154- Mevduat ve hesap sahiplerinin haklarını engellemek                                                                                                | 91        |
| Madde 155- Mali bünyeye ilişkin alınması istenen önlemleri almamak                                                                                           | 91        |
| Madde 156- Yetkili merciler ile denetim görevlilerince istenen bilgi ve belgeleri vermemek ve görevlerini yapmalarını engellemek                             | 91        |
| Madde 157- Belgelerin saklanması yükümlülüğüne aykırı davranmak                                                                                              | 92        |
| Madde 158- Gerçeğe aykırı beyanda bulunmak                                                                                                                   | 92        |
| Madde 159- İşlemlerin kayıt dışı bırakılması, gerçek mahiyetlerine aykırı şekilde muhasebeleştirilmesi, hesap uygunluğu sağlanmadan bilançoların kapatılması | 92        |
| Madde 160- Gerekli bilgi ve belgeleri göndermemek                                                                                                            | 93        |
| Madde 161- Bilgi ve belgelere ulaşılmasını engellemek                                                                                                        | 93        |
| Madde 162- İtibar zedeleyici hareket                                                                                                                         | 93        |
| Madde 163- Finansal piyasalara duyulan güveni sarsıcı hareketler                                                                                             | 93        |

|                                                           |           |
|-----------------------------------------------------------|-----------|
| Madde 164- Sırların açıklanması                           | 93        |
| Madde 165- Zimmet                                         | 94        |
| Madde 166- Sahte belge düzenleme                          | 95        |
| Madde 167- Genel hükümlerin saklılığı                     | 95        |
| <b>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM</b>                                       | <b>95</b> |
| <b>Kovuşturma Usulü</b>                                   | <b>95</b> |
| Madde 168- Yazılı başvuru ve Müdahale                     | 95        |
| Madde 169- İtiraz                                         | 95        |
| Madde 170- Yetki                                          | 95        |
| Madde 171- Bilirkişi incelemesine ilişkin hükümler        | 96        |
| Madde 172- Özel soruşturma ve kovuşturma hükümleri        | 96        |
| Madde 173- İnfaza ilişkin hükümler                        | 97        |
| <b>ONDÖRDÜNCÜ KISIM</b>                                   | <b>97</b> |
| <b>Diğer Hükümler</b>                                     | <b>97</b> |
| Madde 174- Faiz oranları ile diğer menfaatler             | 97        |
| Madde 175- Parasal tutarlar                               | 97        |
| Madde 176- Özel finans kurumlarına ilişkin diğer hükümler | 98        |
| Madde 177- Vergi, resim, harç istisnası                   | 98        |
| <b>ONBEŞİNCİ KISIM</b>                                    | <b>99</b> |
| <b>Son Hükümler</b>                                       | <b>99</b> |
| Madde 178- Kaldırılan ve değiştirilen hükümler            | 99        |
| Madde 179- Mülga Kanunlara yapılan atıflar                | 101       |
| Madde 180- Yürürlük                                       | 104       |
| Madde 181- Yürütme                                        | 104       |

**Kredi Kuruluşları Kanunu Tasarısı Taslağı****BİRİNCİ KISIM  
Genel Hükümler****Amaç**

**Madde 1-** Bu Kanunun amacı, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak, ekonominin gereklerini de dikkate alarak finansal piyasalarda güveni, istikrarı ve kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere kapsama dahil kuruluşların kuruluş, yönetim, teşkilat, çalışma, denetim, gözetim, yeniden yapılandırma, birleşme, bölünme ve tasfiyeleri ile tasarrufların sigortalanmasına ilişkin esasları düzenlemektir.

**Kapsam**

**Madde 2-** Mevduat bankaları, özel finans kurumları, kalkınma ve yatırım bankaları ile finansal holding şirketleri bu Kanun hükümlerine tabidir. Özel kanunlarla kurulmuş olan bankalar hakkında da kanunlarında yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla bu Kanun hükümleri uygulanır.

Kanunda açıklık olmayan hallerde genel hükümler tatbik olunur.

**Tanımlar**

**Madde 3-** Bu Kanunun uygulanmasında;

**İlişkili Bakan;** Başbakan veya görevlendireceği Devlet Bakanını,

**Kurul;** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

**Kurum;** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

**Başkan;** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Kurumu Başkanını,

**Merkez Bankası;** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini,

**Fon;** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu,

**Fon Kurulu;** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulunu,

**Fon Başkanı;** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Fon Kurulu Başkanını,

**Güvence Fonu;** Tasarruf hesabı sigorta fonunu,

**Kredi kuruluşu;** Mevduat bankaları ve özel finans kurumlarını,

**Mevduat Bankası;** Bu Kanuna göre meslek edinmek suretiyle mevduat kabul etmek ve kendi nam ve hesabına kredi kullandırmak üzere Türkiye’de kurulan bankalar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki bankaların Türkiye’deki şubelerini,

**Özel finans kurumu;** Mevduat kabulü hariç, özel cari ve katılma hesapları yoluyla fon toplamak ve kendi nam ve hesabına kredi kullandırmak üzere Türkiye’de

kurulan özel finans kurumları ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kurumların Türkiye'deki şubelerini,

**Banka;** Mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını,

**Kalkınma ve yatırım bankası;** Mevduat kabul etme veya özel cari ve katılma hesapları yoluyla fon toplama dışında her türlü bankacılık işlemlerini yapmak ve/veya özel kanunlarla kendilerine verilen görevleri yerine getirmek üzere Türkiye'de kurulan kalkınma ve yatırım bankaları ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki bankaların Türkiye'deki şubelerini,

**Finansal holding şirketi;** Münhasıran kredi kuruluşları ile finansal kuruluşlara doğrudan iştirak etmek amacıyla kurulan ve iştiraklerinden en az biri kredi kuruluşu veya kalkınma ve yatırım bankası olan holding şirketini,

**Şube;** Elektronik işlem cihazlarından ibaret birimler hariç olmak üzere, bankaların ve özel finans kurumlarının bağımlı bir parçasını oluşturan ve bu kuruluşların faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kendi başına yapan, sabit ya da seyyar bürolar gibi her türlü iş yerini,

**Fon bankası;** Ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya hisselerinin çoğunluğu Fona ait olan bankayı,

**Finansal kuruluş;** Ödünç para verme veya sair suretlerle finansman sağlamak, sigortacılık veya sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak veya para havalesi işlemlerine aracılık etmek gibi finansal hizmetler sunmak üzere kurulan kuruluşlar ile kalkınma ve yatırım bankaları ve finansal holding şirketlerini,

**Kontrol;** Sermayenin, asgari yüzde elli birine sahip olma şartı aranmaksızın, çoğunluğuna doğrudan veya dolaylı olarak sahip olunması veya bu çoğunluğa sahip olunmama ile birlikte imtiyazlı hisselerin elde bulundurulması veya diğer hissedarlarla yapılan anlaşmalara istinaden oy hakkının çoğunluğu üzerinde tasarrufta bulunulması veya herhangi bir suretle yönetim veya denetim kurulu üyelerinin çoğunluğunu atayabilme ya da görevden alma gücünün elde bulundurulmasını,

**Ana ortaklık;** Doğrudan veya dolaylı olarak kontrolündeki ortaklıklar ile nitelikli paya sahip olduğu ortaklıkların finansal tablolarını nezdinde konsolide eden banka, özel finans kurumu veya finansal holding şirketini,

**Bağlı kuruluş;** Ana ortaklığın kontrolü altında faaliyet gösteren ortaklıkları,

**Nitelikli pay;** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların sermayesinin veya oy haklarının doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazlasını veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren payı,

**Hakim ortak;** Bir kredi kuruluşunun, finansal kuruluşun veya şirketin yönetim veya denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte kontrol eden gerçek veya tüzel kişiyi,

**Mevduat;** Yazılı ya da sözlü olarak veya herhangi bir şekilde duyurulmak suretiyle ivazsız veya bir ivaz karşılığında istendiğinde ya da belli bir vadede geri ödenmek üzere kabul edilen parayı,

**Tasarruf mevduatı;** Mevduat bankaları nezdinde açtırılan, gerçek kişilere ait ve münhasıran çek keşide edilmesi dışında ticari işlemlere konu olmayan mevduat hesaplarını,

**Özel Cari Hesap;** Özel finans kurumlarında, nama yazılı olarak açılabilen ve istenildiğinde kısmen veya tamamen her an geri çekilebilme özelliği taşıyan, karşılığında hesap sahibine anapara dışında herhangi bir bedel ödenmeyen fonların oluşturduğu hesapları,

**Katılma Hesabı;** Özel finans kurumlarına nama yazılı olarak yatırılan fonların bu kurumlarca kullandırılmasından doğacak kâr veya zarara katılma sonucunu veren, karşılığında hesap sahibine önceden belirlenmiş herhangi bir getiri ödenmeyen ve anaparanın aynen geri ödenmesi garanti edilmeyen fonların oluşturduğu hesapları,

**Tasarruf hesabı;** Bu Kanun kapsamında bir özel finans kurumu nezdinde açtırılan, gerçek kişilere ait ve münhasıran çek keşide edilmesi dışında ticari işlemlere konu olmayan özel cari hesaplar ve katılma hesaplarını,

**Destek hizmeti kuruluşu;** Faaliyet konusu olarak bu Kanun kapsamına giren kuruluşlara takas sistemi, bilgi paylaşımı, bilgi sistemleri, iletişim, sesli yanıt sistemleri ile Kurulca belirlenecek alanlarda destek hizmeti sunan kuruluşları,

**Kıyı bankacılığı;** Bankacılık faaliyetleri kurulu bulunulan ülke harici ile sınırlı tutulan veya ülke genelinde uygulanan ekonomik ve mali mevzuatın haricinde tutulan veya kurulu bulunulan ülke vatandaşlarından mevduat ve fon kabulünün yasaklandığı bankacılığı,

ifade eder.

#### **Faaliyet konuları**

**Madde 4-** Kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının aşağıda belirtilen faaliyetler gerçekleştirilebilir:

1. Mevduat kabulü,
2. Özel cari hesap veya katılma hesabı yoluyla fon kabulü işlemleri,
3. Nakdi veya gayrinakdi her cins ve surette kredi verme ve bu kredi sözleşmelerinin yenilenmesi işlemleri,
4. Elektronik para dahil, kaydi ödeme ve fon transferi işlemlerinin yahut çek hesaplarının kullanılması suretiyle ödeme işlemlerinin yürütülmesi,
5. Çek ve diğer kambiyo senetlerinin iştirası işlemleri,
6. Gerçek ve tüzel kişilerin paralarının idaresi işlemleri,
7. Başkaları hesabına menkul kıymetlerin saklama ve idaresi işlemleri,
8. Kredi kartları ve seyahat çekleri gibi ödeme vasıtalarının ihracı ve bunlarla ilgili faaliyetlerin icrası ve operasyonun idaresi işlemleri,
9. Diğer kanunlarla başkalarına tanınan özel istisnalar saklı kalmak kaydıyla,

- a) Kambiyo ve yabancı para işlemleri,
- b) Para piyasası araçlarının alım ve satımı,
- c) Yabancı para, kıymetli maden ve taşların alım satımı veya bunların emanete alınması işlemleri;
- 10. Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövizde dayalı;
  - a) vadeli işlem sözleşmelerinin,
  - b) opsiyon sözleşmelerinin,
  - c) birden fazla türev aracı içeren basit veya karmaşık yapıdaki türev işlemlerinin alımı, satımı ve aracılık işlemleri,
- 11. Sermaye piyasası araçlarının geri alım veya tekrar satım taahhüdü ile alım ve satım işlemlerinin icrası,
- 12. Sermaye piyasası araçlarının ihraç veya halka arz yoluyla satışına aracılık işlemleri,
- 13. Daha önce ihraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının aracılık maksadıyla alım satımının yürütülmesi işlemleri,
- 14. Başkaları lehine teminatlar, garantiler ve sair yükümlülüklerin üstlenilmesi işlemleri,
- 15. Yatırım danışmanlığı işlemleri,
- 16. Portföy işletmeciliği ve yönetimi,
- 17. Hisse veya işletme satımı suretiyle finansman sağlama işlemlerine aracılık,
- 18. Hazine, Merkez Bankası ve kredi kuruluş birlikleri nezdinde oluşturulan bir sözleşme kapsamında üstlenilen yükümlülükler çerçevesinde alım satım işlemlerine ilişkin piyasa yapıcılığı,
- 19. Faktoring ve forfaiting işlemleri,
- 20. Bankalararası piyasada para alım satımı işlemlerine aracılık,
- 21. Muhabir bankacılık hizmetleri,
- 22. Yatırım fonu yönetimi işlemleri,
- 23. Finansal kiralama hizmetleri,
- 24. Sigorta acenteliği hizmetleri,
- 25. Elektronik bankacılık faaliyetleri,
- 26. Kurulca belirlenecek diğer faaliyetler.

Mevduat bankaları (2) ve (23) numaralı bentlerde, kalkınma yatırım bankaları (1) ve (2) numaralı bentlerde, özel finans kurumları (1) numaralı bentte belirtilen faaliyetleri gerçekleştiremezler.

#### **Yasak işler**

**Madde 5-** Bir kredi kuruluşunun kredi müşterilerinin veya mevduat veya fon sahiplerinin çoğunluğunu, ortakları veya mensupları teşkil edemez.

#### **Dolaylı pay sahipliği**

**Madde 6-** Bu Kanun uygulamasında, gerçek kişilere ait dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesinde bu gerçek kişiler ile bunların eş ve çocuklarına ve bunların sınırsız sorumlulukla katıldıkları ortaklıklara veya bu kişi veya ortaklıkların ayrı ayrı veya birlikte kontrol ettikleri ortaklıklara ait paylar birlikte dikkate alınır. Tüzel kişilere ait dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesinde de bunlara ait paylar ile bunların sermayesini veya yönetimini kontrol ettikleri ortaklıklara ait paylar birlikte hesaplanır.

Dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

## İKİNCİ KISIM İzne Tâbi İşlemler

### BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Faaliyet ile Şube ve Temsilcilik Açmaya, Yetkilendirmeye İlişkin İzinler

#### **Kuruluş veya Türkiye’de şube ve temsilcilik açma izni**

**Madde 7-** Türkiye’de bir kredi kuruluşu, kalkınma ve yatırım bankası ile finansal holding şirketi kurulması, bu Kanunda yer alan kuruluş şartları ile kurucularda aranacak şartların, yurt dışında kurulmuş bir kredi kuruluşu ile kalkınma ve yatırım bankasının merkezi şube olarak addolunan Türkiye’deki ilk şubesinin açılması ise, yurt dışında yerleşik kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının Türkiye’de şube açma şartlarının yerine getirilmesi kaydıyla, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla izin verilir. İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Türkiye’de münhasıran kıyı bankacılığı faaliyetinde bulunmak üzere kredi kuruluşu kurulmasına veya yurt dışında kurulu kredi kuruluşlarınca bu amaçla şube açılmasına ilişkin hususlar, faaliyet esas ve alanları, finansal raporlama ile denetim usulleri ve faaliyetlerinin geçici veya sürekli durdurulması Kurul kararıyla belirlenir.

Yurt dışında kurulu kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının, mevduat kabul etmemek ve bankacılık işlemleri yapmamak kaydıyla, Türkiye’de temsilcilik açmaları Kurulca belirlenecek usul ve esaslara göre yapılır. İzin başvurusuna ilişkin karar, başvurunun yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde ya da başvuruda eksiklik varsa, başvuranın istenen bilgileri tamamladığı tarihten itibaren üç ay içinde başvurana bildirilir. Kararın, ilk izin başvurusunun yapıldığı tarihten itibaren en geç oniki ay içinde verilmesi gerekir.

#### **Kuruluş şartları**

**Madde 8-** Türkiye’de kurulacak bu Kanun kapsamındaki bir kuruluşun;

- a) Anonim şirket şeklinde kurulması,
- b) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması,
- c) Kurucularının bu Kanunda belirtilen şartları haiz olması,
- d) Muhtemel yönetim kurulu üyelerinin kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen nitelikleri ve planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek mesleki tecrübeyi haiz olması,
- e) Faaliyet konularının, mali, yönetim ve organizasyon yapısı ile uyumlu olması,
- f) Nakden ve her türlü muvazaadan âri olarak ödenmiş olan sermayesinin en az bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan tutarda ve planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek düzeyde olması,
- g) Ana sözleşmesinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,

- h) Kurumun etkin denetimini engellemeyecek şeffaf ve açık bir ortaklık ve organizasyon yapısına sahip olması,
- i) Konsolide denetimi engelleyici nitelikte herhangi bir hususun bulunmaması,
- j) Öngörülen faaliyet konularına ait iş planlarını, sermaye yeterliliğini de içerecek şekilde bankanın mali yapısı ile ilgili projeksiyonlarının, ilk üç yıl için bütçe planını, iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemini de dahil olmak üzere yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programını ibraz etmesi,
- k) Kurulca çıkarılacak yönetmelikte öngörülen diğer hususları sağlaması
- şarttır.

Ödenmiş sermaye; kredi kuruluşları için otuz milyon Yeni Türk Lirasından, kalkınma ve yatırım bankaları için bu tutarın üçte ikisinden az olamaz.

Finansal holding şirketleri için bu maddenin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü uygulanmaz. Bunlar için asgari sermaye tutarı ve ödenme şekli Kurul tarafından belirlenir.

**Kurucularda aranan şartlar**

**Madde 9-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların kurucu ortaklarının;

- a) Müflis veya konkordato ilan etmiş olmaması,
- b) Hakkında bu Kanunun kaynakların istismarı ve mali bünye zafiyetinin giderilmemesi hallerinde alınacak önlemler ile sistemik riske karşı alınacak önlemlere ilişkin hükümleri uyarınca işlem yapılan kuruluşlarda nitelikli paya sahip olmaması veya kontrolü elinde bulundurmaması,
- c) Tasfiyeye tâbi tutulan bankerler ile iradi tasfiye haricinde tasfiyeye tâbi tutulan finansal kuruluşlarda, faaliyet izni kaldırılan kalkınma ve yatırım bankaları ile özel finans kurumlarında, ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri kaldırılan bankalarda Fona intikalinden ve/veya bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri kaldırılmadan önce nitelikli paya sahip olmaması,
- d) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar bile ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis cezasıyla cezalandırılmış olmaması veya bu Kanun ile 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun hapis veya ağır hapis cezası gerektiren hükümlerine muhalefet yahut basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancî kötüye kullanma, dolanlı iflas, görevi kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama veya Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile Devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı suçlarından dolayı hüküm giymiş bulunmaması veya bu suçlara iştiraktan dolayı haklarında kesinleşmiş mahkumiyet kararı bulunmaması,
- e) Gerekli mali güç ve itibara sahip bulunması,
- f) İşin gerektirdiği dürüstlük, basiret ve yeterliliğe sahip olması,
- g) Bankacılık ve diğer faaliyetleriyle ilgili deneyimleri ile üstlendikleri risklerin, lüzumu halinde finansal kaynak teminine engel teşkil etmeyecek olması,
- h) Tüzel kişi olması halinde, risk grubu ile birlikte ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması,

şarttır.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların tüzel kişi kurucu ortaklarının doğrudan veya dolaylı olarak nitelikli paya sahip gerçek kişi ortaklarının bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde yer alan şartları taşıması gerekir.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalarla kurulmuş çok taraflı kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar hakkında bu maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bendi hükümleri uygulanmaz.

**Yurt dışında yerleşik kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının Türkiye'de şube açma şartları**

**Madde 10-** Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde gerekli izni alarak Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyet gösterecek yurt dışında kurulu bir kredi kuruluşu ile kalkınma ve yatırım bankasının;

- a) Kurulduğu veya faaliyette bulunduğu ülkede faaliyetlerinin, 4 üncü maddede belirtilen faaliyet alanları itibarıyla kısmen de olsa yasaklanmamış olması,
- b) Esas merkezinin bulunduğu ülkenin yetkili merciinin etkin bir konsolide denetim yapıyor olması ve Türkiye'de faaliyet göstermesine ilişkin olumsuz görüşünün bulunmaması,
- c) Esas merkezinin bulunduğu ülkenin yetkili merciinin etkin denetimini engelleyici bir hususun bulunmaması,
- d) Türkiye'ye tahsis edilen ödenmiş sermayesinin 8 inci maddede belirtilen miktardan az olmaması,
- e) Muhtemel müdürler kurulu üyelerinin kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen şartları ve planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek mesleki tecrübeyi haiz olmaları,
- f) İzin kapsamındaki faaliyet konularına ait iş planlarını, ilk üç yıl için bütçe planını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programını ibraz etmesi,
- g) Dahil olduğu grubun ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması

şarttır.

**Faaliyet izni**

**Madde 11-** Bu Kanunun 7 nci maddesi çerçevesinde kuruluş veya Türkiye'de şube açma izni alan kredi kuruluşu ile kalkınma ve yatırım bankasının, Kurumdan ayrıca faaliyet izni alması şarttır. Bu izin bir beyanname ile yapılacak başvuru üzerine Kurul tarafından aksi kararlaştırılmış olmadıkça, bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen bütün faaliyetleri kapsar. Kurul, faaliyet iznini bu Kanunun amacıyla uyumlu ilave şartlara tabi tutabilir. Verilen faaliyet izinleri Resmi Gazete'de yayımlanır. İznin verilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. Diğer kanunlarda öngörülen faaliyet konularına ilişkin izin hükümleri saklıdır.

Kurum, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelerdeki şartları taşımayanlara gerekli düzeltmeleri yapmaları ve eksiklikleri tamamlamaları için uygun bir süre verir. Bu süre içinde yeniden başvuranlar hakkında yapılan inceleme sonucunda durumları uygun bulunmayanlara sonuç tebliğ olunur ve verilmiş olan kuruluş izni geçersiz olur.

Kuruluş izni almış olan kredi kuruluşu, kalkınma ve yatırım bankası, finansal holding şirketi veya Türkiye’de şube açma izni almış olan bir kredi kuruluşu ile kalkınma ve yatırım bankasının faaliyete geçebilmesi için,

- a) Sermayenin nakit olarak ödenmiş olması,
- b) Bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen asgari sermayenin yüzde onu tutarındaki sisteme giriş payının en az dörtte birinin, kurucular tarafından veya Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyet göstermek isteyen yurt dışında kurulu kredi kuruluşu, kalkınma ve yatırım bankası tarafından ilgisine göre Fon veya Güvence Fonu hesabına yatırıldığına dair teyidin ibraz edilmesi,
- c) İzin konusu faaliyetlerinin kurumsal yönetim hükümlerine uygunluğunu sağlaması ve yeterli personel ve teknik donanımına sahip olunması,
- d) Muhtemel yöneticilerinin, kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen nitelikleri haiz olması ve kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümlere uygun bir yönetim sergileneceğine dair yazılı beyan vermesi,
- e) Kurulca, izin konusu faaliyetleri idame ettirebilecek yeterliliğe sahip olduğu kaanatine varılması

gerekir. Finansal holding şirketleri hakkında bu fıkranın (b) bendi hükmü uygulanmaz.

Sisteme giriş payının ödenmeyen kısmının, faaliyete geçiş tarihinden itibaren Kurulca belirlenecek ödeme planı çerçevesinde Fon hesabına yatırıldığına ilişkin teyit belgesinin Kuruma ibrazı zorunludur. Sisteme giriş payı bir defaya mahsus olmak üzere alınır. Kurucular sisteme giriş payının ödenmesinden müteselsilen sorumludur.

Faaliyet izni olmayanlar veya iptal olunanlar, ilan ve reklamlarında bu faaliyette bulundukları intibamı uyandıracak hiçbir kelime veya ibare kullanamazlar.

Faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar ile görevlendirilecek personelde aranacak asgari şartları belirlemeye Kurul yetkilidir.

#### **Statü değişikliği**

**Madde 12-** Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyet gösteren yurt dışında kurulu banka veya özel finans kurumunun Türkiye’deki merkez şubesinin diğer şubeleriyle birlikte, Türkiye’de kurulu bir banka veya özel finans kurumuna dönüşmesi kuruluş hükmünlerine tabidir. Türkiye’de faaliyet gösteren şube, Türkiye’ye tahsis edilen ödenmiş sermayesi dahil tüm aktif ve pasifiyle, kuruluş ve faaliyet izni verilen anonim şirkete devrolunur.

Türkiye’de kurulu bir banka veya özel finans kurumunca bu Kanun kapsamında başka bir statüye geçilerek faaliyet konularının değiştirilmesi, kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümlere uyulmuş olması kaydıyla Kurulun iznine tabidir.

Statü değişikliği halinde, daha önce ödenen sisteme giriş payı tutarı dikkate alınarak varsa ilave yükümlülük ilgisine göre Fon veya Güvence Fonuna yatırılır.

#### **Kuruluş izninin iptali**

**Madde 13-** Kredi kuruluşu ile kalkınma ve yatırım bankasının kuruluş izni,

- a) İznin gerçeğe aykırı beyanlarla alınmış olması,
- b) Kuruluş izninin verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde faaliyete geçilmemesi,
- c) İzinden vazgeçildiğinin beyan edilmesi,
- d) İznin verilmesinde aranan şartların faaliyete geçilinceye kadar yerine getirilmemesi veya kaybedilmesi,
- e) Faaliyet izni alınmamış olması,
- f) Kuruluşun tasfiye işlemlerinin tamamlanması

hallerinden herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oylarıyla alınan kararı ile iptal edilir.

**Faaliyet izninin sınırlandırılması, askıya alınması veya iptali**

**Madde 14-** Kredi kuruluşu ile kalkınma ve yatırım bankasının,

- a) İzni gerçeğe aykırı beyanlarla almış olması,
- b) Bu Kanunda yer alan kurumsal yönetim hükümlerine ve koruyucu hükümlere uymaması,
- c) İzin konusu faaliyetini hizmete başlamasından itibaren bir yıl içinde kesintisiz altı ay süre ile yapmamış olması,
- d) Bu Kanun veya ilgili mevzuat hükümlerinin sürekli ihlâl edilmesi veya Kurumca verilen talimatlara uyulmaması,
- e) İzinsiz faaliyette bulunulması veya Kurumca istenilen tedbirleri zamanında almamış olması ya da bu işlemler sebebiyle hakkında idari para cezası uygulanması,
- f) Faaliyet izni aldığı tarihten itibaren bir ay içerisinde ilgili kuruluş birliğine üye olmaması,
- g) İlgili kuruluş birliğinin aldığı genel ya da özel nitelikteki karar ve tedbirlere uymaması ve söz konusu birlikçe talep edilmesi,
- h) Sisteme giriş payının kalan taksitlerin ilgisine göre Fon veya Güvence Fonu hesabına yatırılmamış olması,
- i) İlgisine göre Fon'a veya Güvence Fonu'na karşı olan yükümlülüklerini yerine getirmemesi ve bu kurumlarca talep edilmesi,
- j) Konsolide denetimi engelleyici nitelikte herhangi bir hususun bulunması

hallerinden birinin gerçekleşmesi durumunda, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oylarıyla alınan kararı ile faaliyet konuları münferiden sınırlandırılabilir veya faaliyet izni kapsamından çıkartılabilir. Bu durum ilgili mercilere bildirilir ve Resmi Gazete'de yayımlanır.

Türkiye'de şubesi bulunan yurt dışında kurulu bankaların herhangi bir nedenle faaliyet izninin kaldırılması, faaliyetlerinin durdurulması, iflas veya tasfiyelerine karar verilmesi veya konkordato ilan etmeleri halinde, bu bankaların Türkiye'deki şubelerinin faaliyet izinleri Kurul tarafından kaldırılır.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) veya (2) numaralı bendi kapsamında bir kredi kuruluşuna verilen izin Kurul tarafından kaldırılması, söz konusu maddenin ilgili bentlerinde sayılı faaliyetlere ilişkin olarak verilen diğer izinlerin de kaldırılması hükmündedir.

**Yurt içinde şube açma**

**Madde 15-** Kurulca belirlenecek esaslara, bu Kanunda yer alan kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümlere uyulmuş olması ve Kuruma bildirilmesi şartıyla kredi kuruluşları ve kalkınma ve yatırım bankalarının yurt içinde şube açılması serbesttir. Kredi kuruluşları ve kalkınma ve yatırım bankalarının, her bir şubesi için 8 inci maddede belirtilen ödenmiş sermaye miktarının en az yüzde beşi oranında özkaynak bulundurmaları zorunludur.

**Sınır ötesi faaliyetler**

**Madde 16-** Türkiye’de kurulan kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının, kıyı bankacılığı bölgeleri de dahil olmak üzere yurt dışında şube veya temsilcilik açmaları, ortaklık kurmaları veya kurulmuş ortaklıklara katılmaları, bu Kanunda yer alan kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümlere uyulmuş olması, söz konusu şube ve ortaklığın bulunduğu bölgede konsolide denetime ilişkin usul ve esasların uygulanabilir olması ve Kurulca belirlenecek esaslara uyulması kaydıyla izne tabidir. Yurt dışında ortaklık kurulması veya kurulmuş ortaklıklara katılınması da dahil olmak üzere, sınır ötesi faaliyette bulunmaya ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. Bu fıkra da yer alan şube açma dışındaki hükümler finansal holding şirketleri için de uygulanır.

**Bağımsız denetim, derecelendirme, değerlendirme ve destek hizmeti kuruluşlarının yetkilendirme izni**

**Madde 17-** Kredi kuruluşlarının bağımsız denetim, değerlendirme, derecelendirme ve destek hizmetlerini gerçekleştirecek olan kuruluşların yetkilendirilmesine, çalışmalarına, yetkilerinin geçici veya sürekli olarak kaldırılmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili meslek birliklerinin görüşü alınarak Kurulca düzenlenir.

**İKİNCİ BÖLÜM****Ana Sözleşmeye İlişkin Hükümler****Ana sözleşme değişiklikleri**

**Madde 18-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların ana sözleşme değişikliklerinde Kurumun uygun görüşü aranır. Kurumca uygun görülmeyen değişiklik tasarıları genel kurulda görüşülemez. Kurumun uygun görüşü alınmaksızın Ticaret Siciline tescil edilen ana sözleşme hükümleri yok hükmündedir. Ana sözleşme değişikliği için bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatta öngörülen izin, onay veya olumlu görüş başvuruları, yetkili mercilerce onbeş iş günü içinde cevaplandırılır.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar ana sözleşmelerini güncel olarak internet sayfalarında yayınlırlar. Ana sözleşmelerin güncelleştirilmesi, değişikliklerin gerçekleştiği tarihten itibaren on iş günü içerisinde yapılmak zorundadır.

**Sermaye artırımları**

**Madde 19-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların sermaye artırım kararları ve işlemleri bağımsız denetim kuruluşu tarafından incelenir ve rapora bağlanır. Artırılan sermayenin her türlü muvazaadan âri olarak ve ilgili mevzuatla sermayeye ilave edilmesine izin verilen kaynaklar hariç olmak üzere iç kaynaklara başvurulmadan nakden ödenmesi şarttır. Sermaye artırımının Ticaret Siciline tescil edilmesinde Kurumun uygun görüşü aranır.

Kurumca yapılan incelemelerde sermayenin mevzuata aykırı olarak artırıldığına tespit edilmesi halinde, mevzuata aykırı olarak artırılan tutar Kurul kararına istinaden başkaca bir işleme gerek kalmaksızın sermayeden indirilir ve bu husus Ticaret Siciline tescil ve Ticaret Sicil Gazetesi'nde onbeş gün içinde ilan olunur. Mevzuata aykırı olarak artırıldığı tespit edilen sermayeyi temsil eden ilmühaber ve pay senetleri yok hükmündedir.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların sermaye artırımına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

#### **Pay devirleri**

**Madde 20-** Bir kişinin, bu Kanun kapsamındaki bir kuruluşta doğrudan veya dolaylı olarak sermayenin yüzde onunu ve daha fazlasını temsil eden payları edinmesi veya bir ortağa ait doğrudan veya dolaylı payların sermayenin yüzde on, yüzde yirmi, yüzde otuz üç veya yüzde ellisini aşması sonucunu veren pay edinimleri ile bir ortağa ait payların yukarıdaki oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri Kurulun iznine tabidir.

Ortak sayısının beşten aşağı düşmesine yol açan işlemler ile izin alınmadan yapılan pay devirleri pay defterine kaydolunmaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür. Oy hakkı edinilmesi ve hisseler üzerinde intifa hakkı tesisinde de bu hüküm uygulanır. Yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren payların tesisi, devri veya yeni imtiyazlı pay ihracı yukarıdaki oransal sınırlara bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir. Bu iznin verilmesinde, banka veya özel finans kurumunun doğrudan devralınan hisselerinin nominal bedeli veya borsa değeri daha yüksek olduğu takdirde borsa değerinin yüzde biri oranında devir payının ilgisine göre Fona veya Güvence Fonuna yatırılması zorunludur.

Nitelikli paya sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır.

Kurucularda aranan nitelikleri kaybeden nitelikli paya sahip ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu halde diğer ortaklık hakları Kurumun görüşü alınarak ilgisine göre Fon veya Özel Finans Kurumları Birliği tarafından kullanılır. Söz konusu ortaklar sermayedeki doğrudan ve dolaylı payları yüzde onun altına düşene kadar rüçhan haklarını kullanamazlar.

Bu Kanun kapsamındaki bir kuruluşun sermayesinin yüzde on veya daha fazlasına sahip olan tüzel kişilerin sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak birinci fıkrada belirtilen oranlar veya esaslar dahilinde el değiştirmesi, devralacak ortağın kurucularda aranan nitelikleri taşıması şartıyla Kurulun iznine tabidir. Kurulun izni olmadan payların devredilmesi halinde, tüzel kişinin temettü hariç ortaklık hakları ilgisine göre Fon veya Özel Finans Kurumları Birliği tarafından kullanılır.

Bu maddede belirtilen oransal sınırların dışında kalan yüzde bir veya üzerindeki pay devirleri ile hisselerin rehnedilmesi işlemlerinin Kuruma bildirilmesi şarttır.

Hisseleri borsada işlem gören bu Kanun kapsamındaki kuruluşların hisselerinin borsadan alınması, bir kredi kuruluşunun hisselerinin 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre icra dairesinden satın alınması veya rehinli hisse senetlerinin

tarafklar arasındaki anlaşmaya istinaden haricen satılması durumunda gerçekleştirilecek işlemlere ve yukarıda yer alan fıkraların uygulanmasına dair usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

#### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Birleşme, Bölünme, Hisse Değişimi ve İradi Tasfiye

##### **Birleşme, bölünme ve hisse değişimi**

**Madde 21-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar ile bu Kanunda tanımlanan finansal kuruluşlar ile destek hizmeti kuruluşlarının tasfiyesiz infisahı ve bunların tüm mal varlığı, alacak, borç ve yükümlülüklerinin kurulacak yeni bir kuruluşa devredilmesi veya yukarıda belirtilen kuruluşlardan birinin yine yukarıda belirtilen bir veya daha fazla kuruluşu tüm mal varlığı, alacak, borç ve yükümlülükleriyle devralması ve devralınanların tasfiyesiz infisahı birleşme hükmündedir.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar ile bu Kanunda tanımlanan finansal kuruluşlar ile destek hizmeti kuruluşlarının tasfiyesiz olarak infisah etmek suretiyle tüm mal varlığı, alacak, borç ve yükümlülüklerini mevcut veya yeni kurulacak iki veya daha fazla kuruluşa devretmesi veya yukarıda belirtilen kuruluşların mal varlığı, alacak, borç ve yükümlülüklerinin bir kısmını mevcut veya yeni kurulacak bir kuruluşa devretmesi ve karşılığında bölünen kuruluşun ortaklarına devralan kuruluşun sermayesini temsil eden hisse verilmesi bölünme hükmündedir.

Bu Kanun kapsamındaki bir kuruluşun diğer bir kredi kuruluşu ya da finansal kuruluşun hisselerini, bu kuruluşun yönetim ve sermayesinin çoğunluğunu elde edecek şekilde devralması ve karşılığında bu kuruluşun ortaklarına kendi sermayesini temsil eden hisse vermesi hisse değişimi hükmündedir. Bu işlemlerden devir payı alınmaz.

##### **Birleşme, bölünme ve hisse değişimine ilişkin izinler**

**Madde 22-** Türkiye’de faaliyette bulunan bu Kanun kapsamındaki kuruluşların birleşmesi, bölünmesi ve hisse değişimi, Kurulun iznine tabidir. Hisse değişimi işlemlerinde 20 nci madde hükümleri saklıdır. İzin tarihinden itibaren altı ay içinde yetkili organlarca karar alınarak işlemlerin tamamlanması ve Kurul kararıyla onaylanması şarttır. Aksi halde verilen izin geçersiz olur. Kurulun, birleşme, bölünme ve hisse değişim işlemlerinin onaylanmasına ilişkin kararları Resmi Gazete’de yayımlanır. Bu işlemlerden tescile ve ilana tâbi olanlar, onaya ilişkin Kurul kararının Resmi Gazete’de yayımlanmasını izleyen beş işgünü içinde ilgili kuruluşun talebi üzerine yetkili mercilerce tescil ve ilan olunur.

Bu Kanun hükümlerine göre birleşme ve devirlerde, Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile devir veya birleşmeye konu kuruluşların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının yüzde yirmiyi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7, 10 ve 11 inci maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Birleşme, bölünme ve hisse değişimi işlemlerine ilişkin olarak Türk Ticaret Kanunundaki hükümler uygulanmaz. Bu işlemlere ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak bir yönetmelik ile belirlenir.

Merkez Bankası, Kurulca alınacak karar üzerine birleşme, devir ve bölünme işlemleri süresince kredi kuruluşlarına zorunlu karşılıklar hesabından iadeler yapabilir veya bu yükümlülüklerini erteleyebilir.

#### **İradi tasfiye**

**Madde 23-** Türkiye’de faaliyette bulunan bu Kanun kapsamındaki kuruluşların faaliyetlerine son vermeleri ve tasfiyeleri Kurulun iznine ve Kurumun denetimine tabidir.

Yurt içinde kurulu kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankaları için sermayenin en az üçte ikisini temsil eden pay sahiplerinin genel kurulda hazır olması ve hazır bulunanların en az üçte ikisinin kabul oyu vermesi, yurt dışında kurulu kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının Türkiye’deki şubeleri için ise, yurt dışındaki merkezlerinin yetkili organlarınca ve mercilerince karar alınmış olması ile tasfiye kararı alınır.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar Kurul iznini müteakiben derhal bu durumu yurt çapında dağıtımını yapılan en az iki gazete ile ilan eder ve mevduat ve özel cari ve katılma hesabı sahipleri ile alacaklılarına veya bu durumda sayılabilecek kişi ve kurumlara iadeli taahhütlü mektup göndererek ellerinde bulunan ayni ve nakdi her türlü mevduat ile emanet ve cari hesap bakiyelerini ve her türlü borçlarını, vadeli olsalar bile vadelerini beklemeksizin iki ay içinde iadeye ve bu süre içerisinde sahibi başvurmayan ayni ve nakdi her türlü mevduat, emanet ve alacakları ilgisine göre Fona veya Güvence Fonuna tevdi etmeye mecburdurlar. Fon veya Güvence Fonu, bu suretle verilen değerleri, takip eden yıl başından başlamak üzere on yıl süre ile her yıl başında usulüne göre ilan etmek suretiyle saklar. Son ilan tarihinden itibaren altı ay içinde aranmayan bu değerler ilgisine göre Fona veya Güvence Fonuna gelir kaydedilir. Kurum, tasfiye işlemlerini denetlemeye ve ilgililerden gerekli göreceği her türlü belge ve bilgiyi istemeye yetkilidir.

Fon bankaları veya hisselerinin çoğunluğu Fona ait bankaların iradi tasfiyeye tâbi tutulması halinde, tasfiye halindeki bankanın aktif ve pasifleri kısmen veya tamamen Fona veya başka bir Fon bankasına devredilebilir.

#### **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

##### **İzin Başvurusunun Reddi**

#### **İzin başvurularının reddi**

**Madde 24-** Bu Kanun hükümleri uyarınca Kuruma yapılan izin başvurularına ilişkin red kararları ilgililere gerekçeli olarak bildirilir.

Denetimin etkin bir şekilde ifa edilmesine engel olabilecek nitelikte doğrudan veya dolaylı herhangi bir ilişkinin varlığı veya izne tabi işlem için öngörülen koşulların, niteliklerin, yeterliliklerin izin başvurusu esnasında ya da değerlendirme sürecinde sağlanamaması veya kaybedilmesi halinde izin başvuruları Kurulca reddedilir.

## ÜÇÜNCÜ KISIM

### Kurumsal Yönetim

#### BİRİNCİ BÖLÜM

##### Yönetim

#### Kurumsal yönetim ilkeleri

**Madde 25-** Kurumsal yönetime ilişkin yapı ve süreçlerin oluşturulması hususlarını öngören ilkeler Sermaye Piyasası Kurulu ile kuruluş birliklerinin de görüşü alınarak Kurul tarafından belirlenir.

Kurul, bu Kanun kapsamındaki kuruluşların faaliyet yapılarını ve ölçeklerini dikkate almak suretiyle, organizasyon yapıları içerisinde birim ve komite kurulmasını zorunlu tutmaya ve görev yapacakların sahip olması gereken nitelikleri belirlemeye yetkilidir.

#### Yönetim kurulu

**Madde 26-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların yönetim kurulları genel müdür dahil beş kişiden az olamaz. Genel müdür, bulunmadığı hallerde vekili, yönetim kurulunun doğal üyesidir. Bu Kanunda genel müdür için öngörülen şartlar, yönetim kurulu üyelerinin yarısından bir fazlası için de aranır. Murahhas üyelerin genel müdürde aranan şartları taşımaları zorunludur. Yönetim kurulu üyelerinden en az ikisinin bağımsız üye niteliğini haiz olması şarttır. Bağımsız yönetim kurulu üyesinin, kuruluşta kendisine bağlı icrai mahiyette faaliyet gösteren bir birimin mevcut olmaması, görevlerini layıkıyla yerine getirmesine engel olabilecek veya böyle bir şüphe uyandırabilecek, kuruluş veya hakim ortaklar ya da yöneticiler ile iş, aile veya diğer yakın akrabalık ilişkisinin bulunmaması zorunludur. Yönetim kurulu üyeliğine seçilenler, bu maddede aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte Kuruma bildirilir. Bu kuruluşlarda genel müdürlük ve yönetim kurulu başkanlığı görevleri aynı kişi tarafından icra edilemez. Yönetim kurulu üyelerinin bağımsızlığına ilişkin ölçütler Kurulca belirlenir.

Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin atanmadan önce adayların bu madde uyarınca aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte Kuruma bildirilmesi şarttır. Kurum tarafından bildirimin alındığı tarihten itibaren yedi iş günü içinde gerekçeli olumsuz bir görüş bildirilmediği takdirde adaylar genel kurula sunulabilir.

Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan yurt dışında kurulu kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının Türkiye’deki yönetim merkezlerinde, yönetim kurulu yetki ve sorumluluklarını taşıyan, merkez şube müdürünün de dahil olduğu en az üç kişilik bir müdürler kurulu oluşturmaları zorunludur. Bu Kanun uygulamasında müdürler kurulu yönetim kurulu hükmündedir.

İç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemleri ile bilgi yönetim sisteminin ilgili mevzuata uygun olarak tesis edilmesi, işlerliğinin, uygunluğunun ve yeterliliğinin sağlanması, finansal raporlama sistemlerinin güvence altına alınması, yetki ve sorumlulukların ayrıştırılması, gerekli fonksiyonel ayrımlara gidilmesi, kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde yönetim yapı ve süreçlerinin oluşturulması ve faaliyetlerin sürekliliğinin sağlanması, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununda öngörülen yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, yönetim kurulunun sorumluluğundadır.

**Denetim Komitesi**

**Madde 27-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, yönetim kurullarının denetim ve gözetim faaliyetlerini yerine getirmek üzere denetim komitesi oluşturur. Denetim komitesi bir başkan ve en az iki üyeden oluşur. Komite üyeleri, başkanı da dahil çoğunluğu bağımsız üye niteliğini haiz olmak üzere icrai görevi bulunmayan yönetim kurulu üyeleri arasından seçilir. Kurul, bu Kanun kapsamındaki kuruluşları, faaliyet yapılarını ve ölçeklerini dikkate almak suretiyle denetim komitesi kurma yükümlülüğünden muaf tutabilir.

Denetim komitesi başkan ve üyelerinin, eğitim ve mesleki deneyim açısından genel müdürde aranan niteliklere sahip olmaları şarttır. Buna ilişkin bilgi ve belgeler ile ilgili üyelerin bağımsızlığına dair yazılı beyanları atamanın yapılmasını müteakiben en geç yedi iş günü içinde Kuruma bildirilir.

Denetim komitesi, kuruluşun iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin etkinliğini ve yeterliliğini, bu sistemler ile muhasebe ve raporlama sistemlerinin bu Kanun ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde işleyişini ve üretilen bilgilerin bütünlüğünü gözetmek, bağımsız denetim kuruluşlarının yönetim kurulu tarafından seçilmesinde bu kuruluşların yeterliliği konusunda ön onay vermek ve faaliyetleri süresince bağımsızlığını, yeterliliğini ve etkinliğini düzenli olarak izlemek, ana ortaklık niteliğindeki bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, bağlı finansal kuruluşların iç denetim işlevlerinin konsolide olarak sürdürülmesini ve eşgüdümünü sağlamakla görevli ve sorumludur.

Denetim komitesi, iç kontrol, iç denetim ve risk yönetimi sistemleri kapsamında oluşturulan birimlerden ve bağımsız denetim kuruluşlarından; görevlerinin ifasıyla ilgili olarak düzenli raporlar almak, kuruluşun faaliyetlerinin sürekliliği ve güven içinde yürütülmesini olumsuz etkileyebilecek veya mevzuata ve iç düzenlemelere aykırılıkların derhal bildirmesini sağlamakla yükümlüdür. Denetim komitesi, personelin yasal düzenlemelere aykırı olarak icra edilen faaliyetler hakkında doğrudan kendisine bilgi verilmesini sağlayacak güvenli iletişim kanallarını tesis eder.

Komite, altı aylık dönemleri aşmamak kaydıyla icra ettiği faaliyetlerin sonuçları ile kuruluştaki alınması gereken önlemlere, yapılmasına ihtiyaç duyulan uygulamalara ve kuruluşun faaliyetlerinin güven içinde sürdürülmesi bakımından önemli gördüğü diğer hususlara ilişkin tavsiye niteliğindeki kararlarını en kısa süre içerisinde yönetim kuruluna bildirmekle yükümlüdür.

Denetim komitesi, kuruluşun tüm birimlerinden, anlaşmalı destek hizmeti kuruluşları ve bağımsız denetim kuruluşundan bilgi ve belge almaya, bedeli kuruluş tarafından karşılanmak suretiyle konularında ihtisas sahibi kişilerden yönetim kurulunun onayına bağlı olarak danışmanlık hizmeti sağlamaya yetkilidir. Komitenin görev, yetki ve sorumlulukları ile toplanma ve karar alma usul ve esaslarının yönetim kurulu tarafından kararlaştırılacak yazılı bir iç düzenlemede gösterilmesi zorunludur.

**Genel müdür ve yardımcıları**

**Madde 28-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların genel müdürlerinin; siyasal bilgiler, hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, kamu yönetimi ve dengi dallarda

veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları ve bankacılık, finans, mali piyasalar, ekonomi, maliye, işletme, sermaye piyasaları veya bu alanlarla ilgili hukuk dallarında en az on yıllık mesleki deneyime sahip olmaları şarttır.

Genel müdür yardımcılarının, asgari üçte ikisi yukarıdaki fıkrada belirtilen alanlarda olmak kaydıyla, en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş ve yedi yıllık mesleki deneyime sahip olmaları şarttır. Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda icrai nitelikte görev yapan diğer yöneticiler de bu Kanunun genel müdür yardımcılarına ilişkin hükümlerine tabidir.

Genel müdürlüğe ve yardımcılıklarına atanacakların, bu maddede aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte Kuruma bildirilmesi şarttır. Bunların atanmaları, Kurum tarafından bildirimin alındığı tarihten itibaren yedi iş günü içinde gerekçeli olumsuz bir görüş bildirilmediği takdirde yapılabilir.

Herhangi bir nedenle görevden ayrılan genel müdür ve yardımcılarının, görevden ayrılma nedenleri, ilgili kuruluş ve görevden ayrılan tarafından derhal Kuruma bildirilir.

Bu madde uygulamasında, genel müdür ve genel müdür yardımcılarının sahip olması gereken nitelikler ve atanmalarına veya görevden ayrılmalarına ilişkin yükümlülükler bakımından, yurt dışında kurulu kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının Türkiye'deki merkez şubesi müdürü genel müdür, müdürler kurulunun diğer üyeleri ise genel müdür yardımcısı gibi değerlendirilir.

Genel müdür ve genel müdür yardımcıları, kredi kuruluşu ve finansal kuruluşlar dışındaki bir kuruluştaki tam zamanlı olarak görev alamaz.

#### **Çalışması yasak olanlar**

**Madde 29-** Bu Kanun hükümlerine aykırı hareketlerinden dolayı kesinleşmiş hapis veya ağır para cezası ile cezalandırılanlar ile 9 uncu maddenin (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şartları taşımayan kişiler, bu Kanun kapsamındaki kuruluşlarda yönetim kurulu veya denetim kurulu başkanı veya üyesi, denetçi, genel müdür, genel müdür yardımcısı veya birinci derecede imza yetkisini haiz görevli olarak çalıştırılmazlar. Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, bu kimselerin imza yetkilerini derhal kaldırmak zorundadırlar.

Yukarıdaki fıkra hükmü, bu Kanun hükümlerine göre haklarında koruyucu önlemler, likiditenin güçlendirilmesine yönelik önlemler veya özkaynak yetersizliğinin giderilmesine yönelik önlemler uygulanan kredi kuruluşları veya Fon'a devredildikten sonra bir kredi kuruluşunda pay sahibi olmaları nedeniyle 9 uncu maddenin (b) bendi kapsamına giren kişiler hakkında uygulanmaz.

Denetimler sonucunda, bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlâl ettikleri ve bu Kanun kapsamındaki kuruluşların emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen kuruluş mensuplarının, haklarında kanuni soruşturma yapılması talebinin bulunması ve buna istinaden dava açılmasını

müteakiben Kurul kararına istinaden Kurumun talebi üzerine geçici olarak imza yetkilerinin kaldırılması zorunludur. Bu kimseler, Kurulun izni olmadıkça imza yetkisini haiz personel olarak bu Kanun kapsamındaki hiçbir kuruluşa çalıştırılmazlar.

#### **Yemin ve mal beyanı**

**Madde 30-** Kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının yönetim kurulu, denetim kurulu üyeleri ile müdürler kurulu başkan ve üyeleri, seçilmeleri veya atanmalarından sonra yerel ticaret mahkemesi huzurunda yemin etmedikçe göreve başlayamazlar. Bu kişiler ile genel müdür yardımcıları, icracı birimlerin müdürleri ve şube müdürleri dahil birinci derece imza yetkisini haiz çalışanlar ile Kurulca belirlenen diğer görevlerde bulunanlar 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu hükümlerine tabidirler. Yemin ve mal bildiriminin usul ve esasları Kurulca belirlenir.

#### **Karar defteri**

**Madde 31-** Yönetim kurulu, denetim komitesi ve kredi komitesi ile müdürler kurulu kararları, aralarında açıklık bırakılmamak ve satır aralarında çıkıntı olmamak şartıyla, tarih ve numara sırasıyla 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun defterlerle ilgili hükümleri gereğince onaylanmış müteselsil sayfa numaralı ayrı birer deftere metnin doğruluğundan hiçbir şekilde şüpheyi davet etmeyecek şekilde günü gününe kaydedilir ve her kararın altı üyeler tarafından imza olunur. İş hacimleri büyük olan kuruluşlarda Kurulun izni ile ve yıl sonlarında ciltlettirilmeleri kaydıyla karar defterleri yerine yaprakları noterce tasdikli ve müteselsil sıra numaralı ayrı kalamoza kullanılabilir.

#### **İKİNCİ BÖLÜM**

##### **İç Sistemler**

#### **İç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemleri**

**Madde 32-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, maruz kaldıkları risklerin izlenmesi, kontrolünün sağlanması ve finansal risklerin sistemik riske dönüşmesini de önlemek amacıyla kurumsal yönetim ilkelerine ve etik ilkelere uygun, faaliyetlerinin kapsamı ve yapısıyla uyumlu ve değişen koşullara cevap verebilir, bütün şube ve konsolidasyona tabi ortalıklarını kapsayan yeterli ve etkin bir iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemi kurmak, işletmek ve idame ettirmekle yükümlüdürler.

Bu Kanuna tabi kuruluşlarda iç denetim, iç kontrol ve risk yönetimi sistemlerinin oluşturulmasından, etkin bir şekilde işleyişinden ve idame ettirilmesinden, nihai sorumluluk yönetim kurulunda olmak üzere denetim komitesi görevli ve sorumludur. Denetim komitesi kurma yükümlülüğünden muaf kuruluşlarda söz konusu görev ve sorumluluk, bağımsız yönetim kurulu üyesine; Türkiye’de şube olarak faaliyet gösterenlerde ise kendisine bağlı icrai mahiyette faaliyet gösteren bir birim bulunmayan müdürler kurulu üyelerinden birine verilir.

İç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin kuruluşuna, işleyişine, yeterliliğine, oluşturulacak birimlere, icra edilecek faaliyetlere, üst yönetimin görev ve sorumlulukları ile bu sistemlerde görev alacak personelin sahip olması gereken mesleki niteliklere ve Kuruma yapılacak raporlamalara ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

**İç kontrol sistemi**

**Madde 33-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, iç kontrol sistemi kapsamında, faaliyetlerinin mevzuata, iç düzenlemelerine ve bankacılık teammüllerine uygun olarak yürütülmesini, muhasebe ve raporlama sisteminin bütünlüğünü, güvenilirliğini ve bilgilerin zamanında elde edilebilirliğini her seviyedeki personeli tarafından uyulacak ve uygulanacak sürekli kontrol faaliyetleri ile sağlamak, yetki ve sorumlulukların paylaşılmasını, fonksiyonel ayrımlarını, fon ödemelerini, aktif-pasif yönetimini, bu işlemlerin mutabakatını, varlıkların korunmasını ve yükümlülüklerin kontrol altında tutulmasını temin etmek, maruz kalınan her türlü riskin tanınması, değerlendirilmesi ve yönetimi için gerekli alt yapıyı hazırlamak, yeterli bilgi iletişim ağını oluşturmak ve döviz işlemleri ile ilgili gerekli ve uygun kontrolleri yapmak zorundadır. Bankalarda iç kontrol faaliyetleri denetim komitesine bağlı olarak çalışacak iç kontrol birimi ve iç kontrol personeli tarafından yürütülür.

**Risk yönetimi sistemi**

**Madde 34-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar risk yönetimi sistemi kapsamında, risk politikalarını oluşturmak ve uygulamak, kredi riski, ülke riski, transfer risk, piyasa riski, faiz riski, likidite riski ve faaliyet riski, yasal risk, itibar riski başta olmak üzere maruz kalınan riskleri tanımlamak, tespit etmek, ölçmek, analiz etmek ve özkaynaklar ile ilişkilendirmek, sınırlandırmak, izlemek, kontrol etmek, raporlamak, teyit etmek ve denetlemek zorundadır. Bankalarda risk yönetimi faaliyetleri denetim komitesine bağlı olarak çalışacak risk yönetimi birimi ve risk yönetimi personeli tarafından yürütülür.

**İç denetim sistemi**

**Madde 35-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, bütün şube ve konsolidayona tabi ortalıklarını kapsayan bir iç denetim sistemi çerçevesinde, faaliyetlerinin mevzuata, ana sözleşmeye, iç düzenleme, politika, plan ve ilkelere uygunluğunu belirlemek, iç kontrol sistemi, risk yönetimi sistemi ile bilgi sistemi dahil bütün süreçleri dönemsel olarak izlemek, finansal ve icrai mahiyetteki bilgilerin doğruluğu, güvenilirliği ve anlaşılabilirliği ile kaynakların ekonomik ve etkin kullanımını kontrol etmek, aşımaların giderilmesine ilişkin yönetimler tetkik etmek ve değerlendirmek, varlıkların korunmasına dair yöntemler ile faaliyet ve programların belirlenen amaç ve hedefler ile uyumluluğunu veya bunların planlar çerçevesinde icrasını incelemek ve değerlendirmek, özel tahkikatlar yapmak, suiistimalleri önleyici uygulamalar geliştirmek, inceleme ve değerlendirmelerde bulunmak ve iç düzenleme ihtiyacını tespit etmek zorundadır.

İç denetim faaliyetinin tarafsız ve bağımsız bir şekilde, yeterli ve gerekli mesleki özen gösterilerek yerine getirilmesi, yönetim kuruluna bağlı yeterli sayıda müfettişlerce gerçekleştirilir. Ana ortaklığın iç denetiminde görev alanlar bağlı ortaklıkların, nitelikli paya sahip olduğu ortaklıkların ve birlikte kontrol edilen ortaklıkların iç denetim görevini ifa edebilir. Bu Kanunun 32 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca iç denetim ile görevli birim veya yetkili müfettişlerce düzenlenecek iç denetim raporunun, en az üçer aylık dönemler itibarıyla denetim komitesi aracılığıyla Kuruma ve yönetim kuruluna tevdi zorunludur.

Herhangi bir nedenle görevden ayrılan müfettişlerin görevden ayrılma nedenleri, ilgili kuruluş ve görevden ayrılan tarafından derhal Kuruma bildirilir.

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

Bağımsız Denetim, Derecelendirme, Değerleme ve Destek Hizmeti Kuruluşları

**Bağımsız denetim kuruluşları**

**Madde 36-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların ilgili mercilere tevdi edilecek, yayımlanacak ve genel kurullarına sunulacak finansal tablolarının Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmiş olması ve denetim sonuçlarının rapora bağlanması zorunludur. Bağımsız denetim kuruluşları, denetim yaptıkları kuruluşun raporlama, iç kontrol, iç denetim ve risk yönetimi sistemlerinin yeterliliğini de değerlendirmek ve değerlendirme sonuçlarına raporlarında yer vermekle yükümlüdür.

**Derecelendirme ve değerlendirme kuruluşları**

**Madde 37-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların kredi değerliliği ve finansal güçleri ile kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri, faaliyet yapıları ve ölçekleri dikkate alınmak suretiyle, derecelendirmeye ilişkin Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, bu Kanuna göre yetkilendirilmiş derecelendirme kuruluşları tarafından değerlendirilir ve sınıflandırılır. Kuruluşlar, kredi değerliliği ve finansal güçlülük ile kurumsal yönetimlerine ilişkin olarak aldıkları derece notuna ve açıklamasına, kamuya açıklayacakları finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporlarında yer vermek zorundadırlar.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların, bu Kanun veya bu Kanuna istinaden çıkarılan düzenlemelerde, değerlendirme yaptırılması istenen hallerde, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde bu Kanun uyarınca yetkilendirilmiş değerlendirme kuruluşlarına değerlendirme yaptırmaları zorunludur.

**Destek hizmeti kuruluşları**

**Madde 38-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, alacakları destek hizmetinden doğabilecek risklere, bunların yönetimine, beklenen fayda ve maliyetin değerlendirilmesine dair bir programı Kuruma ibraz etmek zorundadır. Destek hizmeti, Kanun kapsamındaki kuruluşların yasal yükümlülüklerini yerine getirmelerini, ilgili düzenlemelere uyumlarını ve etkin denetimlerini engelleyici nitelikte olamaz.

Söz konusu kuruluşlar, alınan hizmetler çerçevesinde destek hizmeti kuruluşunun faaliyetlerinden sorumlu ve bunları sürekli olarak denetlemekle yükümlüdür. Alınacak destek hizmeti konusunda destek hizmeti kuruluşu ile yazılı bir anlaşma akdedilmesi zorunludur. Bahsi geçen anlaşmanın içeriğine ve destek hizmeti kuruluşundan temin edilebilecek hizmetlere ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

Alınan destek hizmetinin, bu Kanun kapsamındaki bir kuruluşun faaliyetinin sürekliliğini ve güven içinde sürdürülmesini tehlikeye düşürdüğünün veya ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığa neden olduğunun tespit edilmesi halinde, durumun belirtilen sürede düzeltilmesi için ilgili taraflara uyarıda bulunulur; buna rağmen gerekli önlemler alınmamış ise hizmet alımı durdurulur.

Bankalararası Takas Odaları Merkezi ile Merkez Bankası nezdinde faaliyet gösteren risk merkezi ve Sermaye Piyasası Kurulunun denetiminde bulunan takas

hizmeti kuruluşlarının verdikleri destek hizmetleri bu madde hükümlerine tâbi değildir.

**Mesleki sorumluluk ve sigorta**

**Madde 39-** Bağımsız denetim kuruluşları, derecelendirme kuruluşları ve değerlendirme kuruluşları raporlarında yer alan yanlış veya aldatıcı bilgi ve görüşlerinden dolayı üçüncü kişilere verdikleri zararlardan sorumludurlar. Destek hizmeti kuruluşları tarafından icra edilen faaliyetler nedeniyle üçüncü kişilerin uğradıkları zarardan hizmet alan kuruluş ile söz konusu kuruluşlar müteselsilen sorumludur.

Bağımsız denetim kuruluşları, derecelendirme kuruluşları ve değerlendirme kuruluşları ile destek hizmeti kuruluşları birinci fıkrada belirtilen zararlardan doğacak sorumlulukları bakımından Kurul tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, mesleki sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadırlar.

**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**  
**Finansal Raporlama**

**Muhasebe ve raporlama sistemi**

**Madde 40-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, kuruluş birliklerinin ve Türk Muhasebe Standartları Kurulunun görüşü alınmak suretiyle Kurul tarafından belirlenecek usul ve esaslara uygun olarak, muhasebe sistemlerinde tekdüzeni sağlamak; varlık, yükümlülük ve kaynakları ile işlemlerini gerçek mahiyetlerine uygun surette ve ihtiyatlılık ilkesi çerçevesinde muhasebeleştirmek; finansal tablolarını finansal bilgi edinme ihtiyacını karşılayabilecek biçim ve içerikte, anlaşılır, güvenilir ve karşılaştırılabilir, denetim, analiz ve yorumlamaya elverişli, zamanında ve doğru şekilde hazırlamak ve raporlamak zorundadırlar.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar işlemlerini kayıt dışı bırakamazlar ve gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştiremezler; kanuni ve yardımcı defterleri, kayıtları, şubeleri, yurt içi ve yurt dışındaki muhabirleri ile hesap mutabakatı sağlamadan bilançolarını kapatamazlar.

Finansal tablolar; bilanço, gelir tablosu, özkaynak değişim tablosu, nakit akım tablosu ve kâr dağıtım tablosu ile Kurulca belirlenecek diğer tablolardan oluşur. Finansal tablo dipnot ve açıklamaları finansal tablolar ile birlikte bir bütün teşkil eder. Açıklama ve dipnotlarda, finansal tabloların hazırlanması ve sunulmasında esas alınan ilkeleri, usulleri, teamülleri, kuralları ve uygulamaları ifade eden muhasebe politikalarına ayrıntılı olarak yer verilmesi zorunludur.

Yayımlanan finansal tabloların gerçeğe aykırı olduğunun veya kamuya gerçeğe aykırı bilgi verildiğinin tespiti halinde, Kurul, finansal tabloların düzeltme beyanı ile birlikte yeniden yayımlanması da dahil olmak üzere, finansal tablolardan yararlanan kişilerin yanıltılmasına karşı gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

**Konsolide finansal raporlar**

**Madde 41-** Ana ortaklık banka, özel finans kurumu ve finansal holding şirketi, finansal durum ve faaliyet sonuçları hakkında bir bütün olarak bilgi vermek amacıyla konsolide finansal raporları 40 ıncı maddedeye istinaden düzenlenen usul ve esaslar çerçevesinde hazırlamak zorundadır. Konsolidasyon kapsamında bulunan kuruluşlar,

kendilerinden bu finansal raporların hazırlanmasına ilişkin olarak istenecek her türlü bilgi ve belgeyi ilgili ana ortaklığa ve Kuruma vermekle yükümlüdür.

**Finansal raporların imzalanması, sunulması, ilanı ve denetimi**

**Madde 42-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar tarafından hazırlanan finansal raporların, bu kuruluşların denetim komitesi başkanı, denetim komitesi kurulmasından muaf olan kuruluşlarda iç denetim sistemi ile görevli yönetim kurulu üyesi, denetim kurulu üyeleri, genel müdür ile finansal raporlamadan sorumlu genel müdür yardımcısı ve müdürü tarafından ad, soyad ve unvan belirtilmek suretiyle, finansal raporlamaya ilişkin düzenlemelere ve muhasebe kayıtlarına uygun olduğu belirtilerek imzalanması zorunludur. Bu imza yükümlülüğü, Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarında müdürler kurulu üyelerince yerine getirilir.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların genel kurullarına sunacağı yıllık finansal tabloların bağımsız denetim kuruluşlarınca onaylanmış olması zorunludur. Söz konusu kuruluşlardan hisseleri Borsada işlem görenlerin genel kurullarına sunacağı yıllık finansal tablolarının ise, Kurum tarafından denetlenmiş ve bağımsız denetim kuruluşlarınca onaylanmış olması şarttır.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, düzenleyecekleri finansal raporlarını, Kurulun belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde ilgili mercilere sunmak ve ilan etmek zorundadırlar.

**Yıllık faaliyet raporu**

**Madde 43-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, statülerine, yönetim ve organizasyon yapılarına, insan kaynaklarına, faaliyetlerine, kuruluşun finansal durumuna, yönetimin değerlendirmeleri ile geleceğe yönelik beklentilerine ilişkin bilgileri ve finansal tabloları ile birlikte bağımsız denetim raporunu içeren yıllık faaliyet raporunu hazırlamak zorundadırlar. Faaliyet raporunun hazırlanmasına, ilgili mercilere bildirilmesine ve kamuya açıklanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

**Sorumluluk**

**Madde 44-** Bu Kanunun 40 ıncı maddesi uyarınca faaliyetlerin muhasebeleştirilmesi, finansal tabloların hazırlanması, onaylanması, denetlenmesi, yetkili mercilere sunulması ve yayımlanması yönetim kurulunun sorumluluğundadır. Bu sorumluluk kapsamında yönetim kurulu, finansal raporlama sistemi ile ilgili temel politikaları, görev, yetki ve sorumlulukları belirlemek, bilgi sistemlerini yeterli hale getirmek ve uygulamayı gözetmekle yükümlüdür.

Bu Kanun çerçevesinde düzenlenecek finansal raporların ilgili düzenlemelere veya kuruluşların kayıtlarına ya da gerçeğe aykırı olmasından doğan zararlardan, işlemi gerçekleştiren yetkililer, finansal raporları hazırlayanlar, imza edenler ve yönetim kurulu, görev ve ilgileri ile fiile katılma derecelerine göre müteselsilen sorumludur.

**Belgelerin saklanması**

**Madde 45-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlarda hesap ve kayıtlar ile her türlü işlemlerine ilişkin bilgilerin saklanması kendi nezdlerinde yerine getirilir. 213 sayılı

Vergi Usul Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, alınan yazılar ve faaliyetler ile ilgili belgelerin asılları veya mümkün olmadığı hallerde sıhhatlerinden şüpheye mahal vermeyecek kopyaları ve yazılan yazıların makine ile alınmış suretlerinin tarih ve numara sırası ile düzenlenerek usulleri çerçevesinde ilgili kuruluş nezdinde on yıl süreyle saklanması zorunludur. Bu belgelerin Kurulca tespit olunacak usul ve esaslar çerçevesinde mikrofilm, mikrofiş şeklinde veya elektronik, manyetik veya benzeri ortamlarda saklanmaları mümkündür.

## **DÖRDÜNCÜ KISIM**

### **Koruyucu Hükümler**

#### **BİRİNCİ BÖLÜM**

##### **Özkaynaklar ve Standart Oranlar**

##### **Koruyucu düzenlemeler**

**Madde 46-** Kurul, bu Kanun kapsamındaki kuruluşların varlıkları, alacakları, özkaynakları, borç, yükümlülük ve taahhütleri, gelir ve giderleri arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların ve karşılaşılan risklerin tespiti, tahlili, izlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla konsolide ve konsolide olmayan bazda sınırlamalar ve standart oranlar da belirlemek suretiyle, gerekli düzenlemeleri yapmaya ve bunlar hakkında her türlü tedbiri almaya yetkilidir. Bu kuruluşlar, yapılan düzenlemelere, belirlenen sınırlamalara ve standart oranlara uymak ve bunlara ilişkin olarak Kurum tarafından istenen tedbirleri belirlenen süreler içinde almak ve uygulamakla yükümlüdür. Finansal holding şirketleri bakımından yapılacak her türlü standart oran, sınırlama ve hesaplamalar yalnızca konsolide bazda dikkate alınır.

Kurul, kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümlerin uygulanmasını da dikkate alarak, her bir kuruluş ya da kuruluşlar grubu için birinci fıkraya göre belirlenen asgari veya azami standart oranlar ve sınırlardan farklı bir oran veya sınır tesis etmeye veya hesaplama ve bildirim dönemlerini farklılaştırmaya yetkilidir.

Bu Kanun kapsamında öngörülen sınırlamalara ve standart oranlara ilişkin eşiklere erişilmesi veya aşımaların oluşması halinde, ilgili kuruluş durumu derhal Kuruma bildirmek zorundadır.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, bu Kanunda öngörülen sınırlamalar ile standart oranları konsolide bazda da hesaplamak, tutturmak ve idame ettirmek zorundadır.

##### **Özkaynak ve unsurları**

**Madde 47-** Özkaynaklar, ana ve katkı sermaye toplamından varsa indirilecek değerler toplamının düşülmesi suretiyle bulunur. Özkaynaklar, kuruluşta aranan asgari ödenmiş sermaye tutarından az olamaz.

Ana sermaye; ödenmiş veya Türkiye'ye tahsis edilen ödenmiş sermaye, hisse senedi ihraç primleri, hisse senedi iptal karları, yasal yedekler, statü yedekleri, olağanüstü yedekler, vergi karşılığında sonraki dönem kârı, geçmiş yıllar kârı ve muhtemel riskler için ayrılan serbest karşılıklar toplamından, dönem zararı ve geçmiş yıllar zararı, peşin ödenmiş giderler ile ilk tesis ve taazzuv giderleri, özel maliyet

bedelleri, şerefiye, gayri maddi haklar dahil maddi olmayan duran varlıklar ve diğer unsurların indirilmesi suretiyle hesaplanır.

Katkı sermaye; yeniden değerlendirme fonu, menkul değerler değer artış fonu, ödenmiş sermaye enflasyon düzeltme farkı, yeniden değerlendirme değer artışı, kur farkları ve riskten korunma fonları dahil olmak üzere değerlendirme farkları, genel kredi karşılığı, sermaye benzeri krediler ve diğer unsurlardan oluşur. Katkı sermaye tutarı özkaynağın yüzde yüzünü geçemez. Sermaye benzeri krediler toplamının ana sermayenin yüzde ellisini aşan bölümü ile genel kredi karşılığının risk ağırlıklı varlıkların onbinde yüzyirmibeşini aşan kısmı katkı sermayeye ilave edilemez.

Ana sermaye ve katkı sermaye toplamından; sermayesinin yüzde on ve daha fazlasına sahip olunan kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlardaki ortaklık payları, ana sermaye ve katkı sermaye toplamının yüzde on ve daha fazlasını aşan tutardaki kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlardaki ortaklık payları, sigorta, reasürans ve sigorta holding şirketlerindeki iştirak payları, Türkiye’de ve yurtdışında faaliyet gösteren kredi kuruluşu ve finansal kuruluşlara kullandırılan sermaye benzeri krediler ve diğer unsurlar indirilir.

Bu maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkrasında zikredilen diğer unsurlar Kurulca belirlenir.

Konsolidasyon kapsamına dahil edilen kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlardaki ortaklık payları ile bunlara kullandırılan sermaye benzeri kredilerin ana sermaye ve katkı sermaye toplamından indirilmemesine karar vermeye Kurul yetkilidir.

Sermaye benzeri krediler; başlangıç vadesi en az beş yıl olan, tasfiye halinde, hisse senetlerinden bir önce, diğer tüm borçlardan sonra ödenmesi kredi verenlerce kabul edilen, defaten kullandırılan ve herhangi bir şekil ve surette doğrudan ya da dolaylı olarak teminata bağlanmamış, hiç bir türev işlem ve sözleşmeyle ilişkilendirilmemiş, başka kişilere temlik edilemeyeceği yazılı olarak belirlenmiş ve doğrudan ya da dolaylı ortaklıklar dışındaki kişilerden sağlanan kredilerdir.

Kurulca izin verilmesi halinde, sermaye artırımlarında kullanılması kesin ve yazılı olarak taahhüt edilen, karşılığında hiç bir şekil ve surette faiz tahakkuku ve ödemesi yapılmayan ve tasfiye halinde, hisse senetlerinden bir önce, diğer tüm borçlardan sonra ödenmesi kabul edilen, herhangi bir şekil ve surette doğrudan ya da dolaylı olarak teminata bağlanmamış, hiç bir türev işlem ve sözleşmeyle ilişkilendirilmemiş, hissedarlarca tevdi edilen kaynaklar da vade şartı aranmaksızın, niteliklerine göre sermaye benzeri kredi olarak kabul edilir.

Konsolide özkaynak, ana ortaklık kuruluşlarca konsolide esasa göre uygulanacak sınırlamalar ile standart oranların hesaplanmasında ve özkaynak ile ilişkili diğer hesaplamalarda dikkate alınmak üzere, konsolide finansal tablolar üzerinden yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde hesaplanacak özkaynak tutarını ifade eder. Konsolide özkaynak hesaplanmasında uygulanacak usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

**Sermaye yeterliliği**

**Madde 48-** Bu Kanunun uygulamasında maruz kalınan riskler nedeniyle oluşabilecek zararlara karşı yeterli özkaynak bulundurulması sermaye yeterliliğini ifade eder. Bu Kanuna tâbi kuruluşlar, Kurul tarafından düzenlenecek yönetmelikte öngörülen usul ve esaslara göre sermaye yeterliliği oranını hesaplamak, tutturmak, idame ettirmek ve raporlamak zorundadırlar.

Kuruluşların taşıdığı risklerin mahiyeti dolayısıyla veya aktif kalitesi, risk dağılımı ve/veya mali yapısına ilişkin diğer özelliklerde belirsizlikler bulunması halinde, asgari sermaye yeterliliği oranını artırmaya veya ilave özkaynak istemeye veya söz konusu risklere sınır getirmeye Kurul yetkilidir.

**Likidite yeterliliği**

**Madde 49-** Bu Kanun uygulamasında likidite yeterliliği, kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankaları maruz kaldıkları ödeme yükümlülüklerini, herhangi bir zarara uğramaksızın varlıklarından elde ettikleri likidite ile karşılama gücünü ifade eder. Söz konusu kuruluşlar, Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle Kurul tarafından düzenlenecek yönetmelikte öngörülen usul ve esaslara göre asgari likidite düzeyini hesaplamak, tutturmak, idame ettirmek ve raporlamak zorundadırlar.

**Aşımların giderilmesi**

**Madde 50-** Bu Kanun ve bu Kanuna istinaden çıkarılan düzenlemelerde yer alan sınırlama ve oranlara ilişkin aşımın Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde giderilmesi zorunludur.

Özkaynaklarda olabilecek düşüşler nedeniyle özkaynağın belirli bir oranı ile ilişkilendirilen sınırlama ve oranlarda aşımın oluşması ve şartların gerektirmesi halinde, bu aşımın özkaynak hesaplama dönemini izleyen altı ayı geçmemek üzere Kurumca verilecek süre içinde giderilir. Özkaynak yetersizliğinin giderilmesine yönelik önlemlere ilişkin bu Kanun hükümleri saklıdır. Aşımın giderilmesi için öngörülen süre içinde bu Kanunun idari para cezalarına ilişkin hükümleri uygulanmaz.

**İKİNCİ BÖLÜM****Krediler ve Risk Grubu****Krediler**

**Madde 51-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlarca verilen nakdi krediler ile teminat mektupları, kontrgarantiler, kefaletler, aval, ciro, kabul gibi gayrinakdi krediler ile bu niteliği haiz taahhütler, satın alınan tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette verilen ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler, tahakkuk etmekle birlikte tahsil edilmemiş faizler, gayrinakdi kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, ters repo işlemlerinden alacaklar, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmeler nedeniyle üstlenilen riskler ve ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanun uygulamasında kredi sayılır.

Kalkınma ve yatırım bankalarının finansal kiralama yöntemi ile sağladığı finansmanlar ile özel finans kurumlarının taşınır ve taşınmaz mal ve hizmet bedellerinin ödenmesi suretiyle veya kâr ve zarar ortaklığı yatırımları, taşınmaz, ekipman veya emtia temini veya finansal kiralama, mal karşılığı vesaikin finansmanı,

ortak yatırımlar veya benzer yöntemlerle sağladıkları finansmanlar bu Kanunun uygulamasında kredi sayılır.

**Risk grubu**

**Madde 52-** Bu Kanun uygulamasında;

1. Aralarında aşağıda belirtilen şekilde ilişki bulunan gerçek ve tüzel kişiler, bir risk grubu oluştururlar;

- a) Bir gerçek kişi ile eşi ve velayeti altındaki çocukları,
- b) (a) bendinde belirtilenlerin birlikte veya tek başlarına, doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol ettikleri ya da sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya yönetim kurulu başkanı, üyesi, denetim kurulu üyesi, genel müdür veya yardımcısı olup nitelikli paya sahip oldukları/kontrol ettikleri ortaklıklar,
- c) Bir tüzel kişinin doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği ortaklıklar,
- d) (a), (b) veya (c) bentlerindeki ilişkiler olmasa dahi, aralarında birinin ödeme güçlüğüne düşmesinin diğer bir veya birkaçının ödeme güçlüğüne düşmesi sonucunu doğuracak boyutta kefalet, garanti ve benzeri ilişkiler bulunan gerçek ve tüzel kişiler.

2. Aralarında aşağıda belirtilen şekilde ilişki bulunan gerçek veya tüzel kişiler, bu Kanun kapsamındaki kuruluşların dahil olduğu risk grubu olarak kabul edilir;

- a) Kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının sermayesinin doğrudan ya da dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına sahip olan pay sahipleri,
- b) (a) bendinde belirtilenlerin veya kredi kuruluşunun, birlikte veya tek başlarına, doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol ettikleri ortaklıklar veya (a) bendinde belirtilenlerden gerçek kişi olanların sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya yönetim kurulu başkanı, üyesi veya genel müdürü olup, nitelikli paya sahip oldukları/kontrol ettikleri ortaklıklar,
- c) (a) veya (b) bentlerinde belirtilenlerle veya kredi kullandıranla aralarında, birinin ödeme güçlüğüne düşmesinin diğer bir veya birkaçının ödeme güçlüğüne düşmesi sonucunu doğuracak boyutta kefalet, garanti ve benzeri ilişkiler bulunan gerçek ve tüzel kişiler.

3. Yukarıda belirtilen risk gruplarının belirlenmesinde, birlikte kontrol edilen ortaklıklar bu şirketlerin kontrolünü birlikte sağlayan her bir hissedarın risk grubuna dahil edilir.

4. Sermayesinin çoğunluğu ayrı ayrı veya birlikte Hazineye, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına, genel veya katma bütçeli dairelere ait bankalar ile sermaye, yönetim ve denetimleri itibarıyla doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettikleri ortaklıklar birlikte bir risk grubu oluşturur.

5. Bankalar dışındaki Kamu İktisadi Teşebbüslerinin veya hisselerinin çoğunluğu Özelleştirme İdaresi Başkanlığının elinde bulunan diğer kamu kurum ve kuruluşları, sermaye, yönetim ve denetimlerine hâkim oldukları bağlı ortaklık, nitelikli paya sahip olduğu ortaklık ve birlikte kontrol edilen ortaklıklar ile birlikte bir risk grubu oluşturur.

**Dahil olunan risk grubuna kredi kullandırma koşulları**

**Madde 53-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, bu maddenin dördüncü fıkrâ hükümleri saklı kalmak kaydıyla,

a) yönetim ve denetim kurulu başkan ve üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve kredi açmaya yetkili mensuplarına; bunların eş ve velayet altındaki çocuklarına, bunların ayrı ayrı veya birlikte sermayelerinin yüzde yirmibeş ve daha fazlasına sahip oldukları ortaklıklara;

b) (a) bendinde sayılanlar dışında kalan mensupları ile bunların eş ve velayet altındaki çocuklarına,

c) mensuplarının kurduğu veya bunlar için kurulan sandık, dernek, sendika veya vakıflara;

her ne şekil ve surette olursa olsun kredi kullandıramaz, aval veremez, kefalet ve garantilerini kabul edemez ve tahvil ya da benzeri menkul kıymetlerini satın alamazlar.

Bu maddenin (a) bendi hükümleri, yönetim kurulu üyeliklerinde bulunan banka sermayesinde nitelikli paya sahip olan gerçek kişi ortaklar ile tüzel kişi ortakların hissedarları hakkında uygulanmaz.

Bu Kanun kapsamındaki bir kuruluşun iştirak veya bağıli kuruluşlarının yönetim ve denetim kurullarında bulunan kimselerin aynı zamanda ilgili kuruluşun mensubu olması, bu iştirak ve bağıli kuruluşun ilgili kuruluş ile işlem yapmasına engel değildir.

Kredi kuruluşu ile kalkınma ve yatırım bankasının özkaynaklarının yüzde onunu aşan kredilerin bu Kanunun 52 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) ve (b) bendinde sayılan gerçek ve tüzel kişilere kullanılacak olması halinde, gerekli kararların yönetim kurulunun üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile alınması ve bunlara sağlanan kredi koşullarının kredi kullananın lehine diğer kişi ve gruplara kullandırılanlardan ve piyasa koşullarından önemli ölçüde farklılık arz etmemesi şarttır.

Kurul, yukarıdaki hükme aykırı olarak kullandırıldığı tespit edilen kredilerin, söz konusu kuruluşun özkaynak hesabında indirim kalemi olarak dikkate alınmasına karar vermeye veya bu krediler tutarında sermaye benzeri kredi temin edilmesini zorunlu tutmaya yetkilidir.

Dahil olunan risk grubuna açılan krediler ile bunlarla ilgili veya müterafik işlemler için uygulanan kredilere ilişkin faiz oranları, teminatlar, komisyon, ücretler ve diğer unsurlar Kurulca belirlenen usul ve esaslar dahilinde Kuruma tevdi edilir.

Kredi kuruluşu ile kalkınma ve yatırım bankasının mensupları ile eşlerine ve velayeti altındaki çocuklarına, mensubun aylık net ücretleri toplamının; beş katını aşmamak üzere verilecek krediler, bu krediler için kabul edilecek kefalet ve garantiler, üç katını aşmamak üzere çek karnesi veya kredi kartı verilmesi suretiyle kullanılacak krediler ile bu Kanunun kredi sınırlarına tabi olmayan işlemlere ilişkin hükümlerinin (a) ve (b) bendinde belirtilen menkul kıymetler karşılığı kullandırılan krediler bu madde hükümlerine tâbi değildir. İpotek karşılığı kullanılacak konut kredilerinde bu sınır yıllık net ücretleri toplamının beş katı olarak uygulanır. Bu fıkra

kapsamında yönetim ve denetim kurulu başkan ve üyelerine verilebilecek kredi miktarı Kurul tarafından belirlenir.

Sonradan bu madde hükümlerine aykırı hale gelen kredilerin en geç altı ay içinde tasfiye edilmesi zorunludur.

#### **Kredi açma**

**Madde 54-** Kredi açma yetkisi yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu kredi açma, onay verme ve diğer idari esaslara ilişkin yazılı politikaları oluşturmak, uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak, gerekli tedbirleri almak suretiyle dahil olunan risk grubuna kullandırılan krediler nedeniyle maruz kalınan riskleri kontrol altına almak ve bilançoya sirayetini önlemekle yükümlüdür.

Yönetim kurulu kredi açma yetkisini Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kredi komitesine veya genel müdürlüğe devredebilir. Genel müdürlük kendisine devredilen kredi açma yetkisini kredi kuruluşunun diğer birimleri, bölge müdürlükleri veya şubeler aracılığıyla da kullanabilir. Kredi komitesinin oluşumu ile çalışma ve karar alma esasları Kurulca belirlenir. Bu Kanunun kredi sınırlarına ilişkin hükümlerine tâbi olmayan krediler için kredi açma yetkisi yönetim kurulunca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde devredilebilir.

Kredi açma yetkisini haiz olanlar, kararlarını menfaat çatışmalarından ve dış baskılardan bağımsız olarak verirler. Bunlar, kendileri ile eş ve çocuklarının taraf olduğu kredi işlemlerine ilişkin değerlendirme ve karar verme aşamalarında yer alamazlar.

Kurul, birinci ve ikinci fıkra hükümlerine aykırı olarak kullandırıldığı tespit edilen kredilerin, söz konusu kuruluşun özkaynak hesabında indirim kalemi olarak dikkate alınmasına karar vermeye veya bu krediler tutarında sermaye benzeri kredi temin edilmesini zorunlu tutmaya yetkilidir.

#### **Kredilerin izlenmesi**

**Madde 55-** Bu kanun kapsamındaki kuruluşların, bu Kanunun 51 inci maddesinde yer alan kredilere ilişkin olarak, müşterileri ve kredileri sınıflandırmak ve derecelendirmek suretiyle maruz kalınacak riskleri ölçmek ve karşı tarafın mali gücünü düzenli olarak analiz etmek ve izlemek, veri tabanı oluşturmak, gerekli bilgi ve belgeleri temin etmek ve bunlara ilişkin esasları belirlemek zorundadır. Kredi müşterileri de bu çerçevede istenilen bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

#### **Karşılıklar ve teminatlar**

**Madde 56-** Kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankaları, bu Kanunun 51 inci maddesinde yer alan krediler ve diğer alacaklarla ilgili olarak doğmuş veya doğması muhtemel olan, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması ve bunlar dışında kalan varlıkların değer azalışları için, aktiflerin kalitesine ve sınıflandırılmasına, garantilerin ve teminatların alınmasına, bunların değerinin ve güvenilirliğinin ölçülmesine, yeterli düzeyde karşılık ayrılmasına, takibe alınan kredilerin izlenmesine ve vadesi dolmuş kredilerin geri ödenmesine ilişkin politikalarını oluşturmak, uygulamak, düzenli olarak gözden geçirmek, tüm bu

hususları icra edebilecek gerekli yapıları tesis etmek ve işletmek zorundadır. Karşılıklara ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

Bu madde uyarınca, ayrılan karşılıkların tamamı ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

#### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Sınırlamalar

##### **Kredi sınırları**

**Madde 57-** Kredi kuruluşlarınca, 52 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen bir gerçek ya da tüzel kişiye veya bir risk grubuna kullanılabilecek kredilerin toplamı özkaynakların yüzde yirmi beşini aşamaz. Bu oran, 52 nci maddenin ikinci fıkrasında tanımlanan risk grubu bakımından yüzde yirmi olarak uygulanır. Bir adi ortaklığa verilen krediler, sorumlulukları oranında ortaklara kullanılmış sayılır.

Birlikte kontrol edilen ortaklıklara kullanılan krediler, bu ortaklıkları birlikte kontrol eden hissedarların her birinin ortaklık sermayesinde sahip olduğu payların, birlikte kontrol ettikleri toplam paya oranı ölçüsünde ortaklığı birlikte kontrol eden her bir hissedarın dahil olduğu risk grubuna kullanılmış sayılır.

Bir gerçek ya da tüzel kişiye veya bir risk grubuna özkaynakların yüzde onu veya daha fazlası oranında kullanılan krediler büyük kredi sayılır ve bunların toplamı kabul edilen aval, kefalet ve garantiler hariç olmak üzere özkaynakların sekiz katını aşamaz.

Bu Kanunun 52 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında birden fazla risk grubunun bulunması halinde, herbirine kullanılan krediler hakkında birinci fıkrada belirtilen sınırlama saklı kalmak kaydıyla, bu risk gruplarının tamamına kullanılacak kredilerin toplamı özkaynakları aşamaz.

Bir risk grubuna kullanılan kredilerin teminatını oluşturmak üzere aynı risk grubuna dahil gerçek veya tüzel kişilerden kabul edilen aval, garanti ve kefaletler, risk grubuna ait kredi sınırlarının hesabında dikkate alınmaz.

Gayrinakdi krediler ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmeler, kabul edilen aval, garanti ve kefaletler, kredi kuruluşlarının kendi aralarında ve finansal kuruluşlarla gerçekleştirdiği işlemler, Kurulca kabul edilecek ülkelerin merkezi yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kuruluşları ile yapılan işlemler veya bunlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, verilen diğer garantiler karşılığı yapılan işlemler ve ortaklık payları ile diğer işlemler kredi sınırlarının hesabında Kurulca belirlenen esaslar ve oranlar dahilinde dikkate alınır.

Bu madde hükümleri, ana ortaklıklar bakımından konsolide esasa göre de uygulanır.

##### **Kredi sınırlamalarına tâbi olmayan işlemler**

**Madde 58-** Aşağıdaki kredi işlemleri 57 nci maddedeki sınırlamalara tâbi değildir.

- a) Karşılığı nakit, nakit benzeri kıymet ve hesaplar ile kıymetli maden olan işlemler,
- b) Hazine, Merkez Bankası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla yapılan işlemler ile bu kurumlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri menkul kıymetler karşılığı yapılan işlemler,
- c) Merkez Bankası nezdindeki piyasalarda veya teşkilatlanmış diğer para piyasalarında yapılan işlemler,
- d) Alım satım amacıyla elde bulundurulanan, ortaklığın sermayesinin yüzde beşinden az olan ve elde tutma süresi altı ayı aşmayan ortaklık payları ile özkaynak hesabından indirilecek değer olarak dikkate alınan işlemler,
- e) Aynı kişiye yeni kredi tahsisi halinde daha önce yabancı para cinsinden verilen kredilerin, çek ve kredi kartı ile Kurulca belirlenecek diğer krediler haricinde müteakiben tahsis edilen kredinin kullanılmaya başlandığı tarihteki cari kurdan dikkate alınması kaydıyla, kredilerde kur değişikliklerinin doğurduğu artışlar ile vadesi geçmiş kredilere tahakkuk ettirilen faiz, kâr payı ve diğer unsurlar,
- f) Her türlü sermaye artırımları dolayısıyla bedelsiz edinilen ortaklık payları ile ortaklık paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları,
- g) Alacağın tahsili amacıyla edinilen ve Kurulca belirlenecek süre ve esaslar çerçevesinde elden çıkarılacak ortaklık payları,
- h) Kurulca belirlenecek esas ve süreler çerçevesinde elden çıkarılması kaydıyla, halka arza aracılık yüklenimleri kapsamında edinilen ortaklık payları,
- i) Özkaynak hesabında indirilecek değer olarak dikkate alınan ortaklık payları ve diğer işlemler,
- j) Kurulca belirlenecek diğer işlemler.

Konsolide bazda kredi sınırlamalarının hesaplamasında konsolidasyona tabi mali iştiraklere ilişkin ortaklık payları ile bunlara kullanılan krediler dikkate alınmaz.

#### **Ortaklık paylarına ilişkin sınırlamalar**

**Madde 59-** Kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankaları; kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar ile Kurul tarafından belirlenecek kuruluşlar dışındaki ortaklıklarda pay edinemez. Bu Kanunun 58 inci maddesinin (d) ve (g) bentlerinde belirtilen işlemler ile ilgili olarak bu fıkra hükmü uygulanmaz.

Mali gücü ve kurumsal yönetim yapısı Kurulca yeterli görülmeyen ve bu Kanuna göre yürürlüğe konulan mali bünye ve kurumsal yönetim hükümlerine uymayan kredi kuruluşları ve finansal holding şirketleri, bedelsiz edinilen hisseler hariç olmak üzere Kurulun izin verdiği işlemler dışında hiçbir şekil ve surette yeni ortaklık payı edinemezler.

Banka, özel finans kurumları, finansal holding şirketleri, kendilerinde doğrudan veya dolaylı olarak pay sahibi olan ortaklık ve kuruluşlarda doğrudan veya dolaylı olarak pay sahibi olamazlar, bunların hisse senetlerini rehin olarak kabul edemezler ve karşılığında avans veremezler.

#### **Taşınmaz ve emtia üzerine işlemler**

**Madde 60-** Kredi kuruluşlarının edinecekleri taşınmazların amortismanlar düşüldükten sonraki değerleri toplamı özkaynaklarının yüzde yirmibeşini aşamaz.

Kredi kuruluşları, ticaret amacıyla taşınmaz alım ve satımı faaliyetinde bulunamazlar ve basılı ve külçe halinde altın ile Kurulca uygun görülecek diğer kıymetli madenler ile bunları temsil eden sözleşmelerin alım ve satımı hariç, ticaret amacıyla emtia alım ve satımı ile uğraşamazlar.

Özel finans kurumları tarafından taşınmaz, ekipman veya emtia temini veya finansal kiralama, kâr ve zarar ortaklığı yatırımı, ortak yatırımlar yoluyla finansman sağlanması ve benzer faaliyetleri nedeniyle üstlenilen yükümlülüklerden dolayı taşınmaz ve emtia üzerine yapılan işlemler, bu madde ile yasaklanan faaliyetler kapsamında değerlendirilmez.

Alacaklardan dolayı edinilmek zorunda kalınan emtia ile taşınmazların elden çıkarılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul kararıyla çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

#### **Sandıklara ilişkin işlemler**

**Madde 61-** Bu Kanuna tâbi kuruluşlarca, münhasıran çalışanlarına ait olmak üzere sağlık ve sosyal yardım, emeklilik, ihtiyat ve tasarruf sağlama amaçlarıyla kurulan sandıklara, açıklarının kapatılması için kaynak aktarılamaz, kuruluşun zararına neden olabilecek herhangi bir işlem tesis edilemez.

#### **Bağış sınırları**

**Madde 62-** Vergi kanunları veya diğer kanunlar uyarınca Kurumlar Vergisi matrahından indirilebilecek olan bağışlar hariç olmak üzere bu Kanun kapsamındaki kuruluşlarca, gerçek veya tüzel kişilere bir mali yılda yapılabilecek bağış tutarı toplamı özkaynakların binde birini, bir gerçek veya tüzel kişiye yapılabilecek bağış miktarı ise özkaynakların onbinde birini aşamaz.

#### **Örtülü kazanç aktarımı**

**Madde 63-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, doğrudan veya dolaylı ortakları veya mensupları veyahut bunların eş ve çocukları ile piyasa koşullarından daha iyi şartlarda, örtülü kazanca neden olabilecek nitelikte herhangi bir işlem tesis edemez.

### **BEŞİNCİ KISIM**

#### **Mevduata ve Fon Toplamaya İlişkin Hükümler**

##### **Mevduat ve fon kabulü**

**Madde 64-** Bu Kanunun uygulanmasında, yazılı ya da sözlü olarak veya herhangi bir şekilde duyurulmak suretiyle, aslen veya fer'an meslek edinerek ivazsız veya bir ivaz karşılığında, istendiğinde ya da belli bir vadede geri ödenmek üzere para toplanması mevduat veya fon kabulü sayılır.

Kredi kuruluşları ile özel kanunlarına göre yetkili olanlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi, aslen veya fer'an meslek edinerek mevduat veya özel cari hesap ve katılma hesabı açmak suretiyle fon kabul edemez, ticaret unvanları ve kamuya yapacakları açıklamalar ile ilan ve reklamlarında bu izlenimi yaratacak ifade ve deyimleri kullanamaz.

Karşılığında hesap cüzdanı yerine makbuz, katılma belgesi, senet ve benzeri belgelerin verilmesi, alınan paraların mevduat veya fon toplama sayılmasına engel değildir. 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre sermaye piyasası araçları hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Resmi ve özel kuruluşlar ile ortaklıklarda, yalnız çalışanlarına ait olmak üzere sağlık ve sosyal yardım, emeklilik, ihtiyat ve tasarruf sağlama amaçlarıyla kurulan sandık ve vakıfların münhasıran kendi üyelerinden bu amaçlar için topladıkları paralar ile sigorta şirketlerinin işlemleri bu Kanun uygulamasında mevduat ve fon kabulü sayılmaz.

Kalkınma ve yatırım bankalarının, müşterilerinden, kendi mustakrizlerinden, ortak ve iştiraklerinden genel esaslar dahilinde sağladıkları fonlar ile yurt içi ve yurt dışı kredi kuruluşlarından sağlayacakları kaynaklar mevduat sayılmaz.

Türkiye’de kurulan kredi kuruluşlarının yurt dışındaki şubeleri ile ortaklıkları, mevduat cüzdanı ve ilgili evrakın düzenlenmesi işlemlerini faaliyette bulundukları ülkede yapmak zorundadır. Söz konusu şube veya ortaklıklar adına hiç bir şekil ve surette yurt içinde cüzdan ve evrak düzenlenemez veya verilemez.

Türkiye’de kurulu kredi kuruluşlarının yurt dışında kurulu iştirakleri veya başka mali kurumları adına yurt içinde yerleşik kişilerden mevduat ve fon kabulü amacıyla; evrak ya da cüzdan bulundurmaları, personel istihdam etmeleri, bu iştirakler veya şubeler adına toplanacak mevduat ve fon üzerinden personele ücret, komisyon, prim ve benzeri adlar altında para ödemek veya personele bu iştiraklerin reklam ve propagandasını yaptırmak suretiyle müşterilerini yurt dışındaki iştiraklerine yönlendirmeleri, bu ve benzeri yöntemler kullanarak yurt dışında kurulu iştirakleri veya şubeleri adına mevduat ve fon kabulü, bu madde kapsamında izinsiz mevduat ve fon kabulü sayılır.

#### **Mevduat ile özel cari ve katılma hesaplarının tasnifi**

**Madde 65-** Kredi kuruluşları, mevduat hesapları ile özel cari ve katılma hesaplarını Kurulun görüşü alınmak suretiyle Merkez Bankasınca tespit edilecek vade ve türlerine göre tasnif etmek, tasarruf mevduatı ve tasarruf hesaplarını diğer hesaplardan ayırmak zorundadırlar.

#### **Mevduatın veya özel cari ve katılma hesaplarının çekilmesi**

**Madde 66-** 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun rehinlere ve hapis hakkına, 818 sayılı Borçlar Kanununun alacağın devir ve temlikine, takasına dair hükümler ile kanunların verdiği yetkiler ve koyduğu yükümlülükler saklı kalmak şartıyla, mevduat sahiplerinin mevduatlarını, özel cari hesap sahiplerinin tasarruflarını ve katılma hesap sahiplerine ödenmesi gereken tutarları geri alma hakları hiçbir suretle sınırlandırılmaz. Mevduat veya katılma hesap sahipleri ile kredi kuruluşları arasında vade ve ihbar süresi hakkında kararlaştırılan şartlar saklıdır.

#### **Zamanaşımı**

**Madde 67-** Kredi kuruluşları nezdindeki mevduat, emanet ve alacaklardan hak sahibinin en son talep, işlem, herhangi bir yazılı talimatı, vadenin bitimi veya çekli hesaplarda çeklerin tamamının ibrazı, iadesi veya iptali tarihinden başlayarak on yıl içinde aranmayanlar zamanaşımına tabidir.

Zamanaşımına uğrayan her türlü hesap, emanet ve alacaklardan bankalar nezdinde bulunanlar Fona, özel finans kurumlarında bulunanlar Güvence Fonuna gelir kaydedilir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Kurumun görüşü alınarak bankalar için Fon Kurulunca, özel finans kurumları için Özel Finans Kurumları Birliğince belirlenir.

**Tasarruf mevduatı ile tasarruf hesabının sigortalanması**

**Madde 68-** Bankalardaki tasarruf mevduatı Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından, özel finans kurumları nezdindeki tasarruf hesapları ise Güvence Fonu tarafından sigorta edilir.

Sigortaya tâbi olacak hesapların tanımı, kapsamı, tutarı, risk esaslı sigorta priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Fonun ve Özel Finans Kurumları Birliğinin görüşü alınmak suretiyle Kurul tarafından belirlenir.

Bankaların iflası halinde tasarruf mevduatı sahipleri Fonun imtiyazlı alacaklarından, özel finans kurumlarının iflası halinde ise tasarruf hesabı sahipleri Güvence Fonu alacaklarından sonra gelmek üzere sigortaya tâbi olmayan kısım için 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesindeki üçüncü sırası anlamında imtiyazlı alacaklıdırlar.

Kredi kuruluşlarınca Fon'a ve Güvence Fonu'na ödenen sigorta primleri kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider kabul edilir.

Faaliyet izni kaldırılan mevduat bankası nezdinde bulunan ve doğruluğu hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde kanıtlanan tasarruf mevduatı ile faaliyet izni kaldırılan özel finans kurumlarının tasarruf hesabının sigorta kapsamındaki kısmı, ilgisine göre Fon veya Güvence Fonu kaynaklarından ödenir. Fon veya Güvence Fonu kaynaklarının sigorta kapsamındaki tasarruf mevduatı ile tasarruf hesabını ödemeye yetmediği ve Fon ve Özel Finans Kurumları Birliğinin bu Kanun hükümleri çerçevesinde borçlanmayı gerçekleştiremediği hallerde, sigortalı tasarruf mevduatı ile tasarruf hesabı, Fonun ve Özel Finans Kurumları Birliğinin önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre Fon ve Özel Finans Kurumları Birliği tarafından ödenir.

**Sigorta kapsamı dışında kalan tasarruf mevduatı ve tasarruf hesapları**

**Madde 69-** Aşağıda sayılan tasarruf mevduatı ve tasarruf hesapları sigortaya tâbi değildir.

- a) İlgili banka veya özel finans kurumunun hâkim ortakları ile bunların dahil olduğu risk grubu kapsamındaki kişilere ve hakim ortakların ana, baba, eş ve velayet altındaki çocuklarına ait mevduat ve hesaplar,
- b) İlgili banka veya özel finans kurumunun yönetim veya müdürler kurulu başkan ve üyelerine, genel müdür ve yardımcılara, müdürlerine, kredi açmaya ve fon kullandırmaya yetkili birinci derecede imza yetkisini haiz mensuplarına ve bunların ana, baba, eş ve velayet altındaki çocuklarına ait mevduat ve hesaplar,

- c) İlgili banka veya özel finans kurumunun mali durumunun kötüleşmesine yol açacak şekilde piyasa koşullarının dışında faiz ve imtiyaz sağlayan mevduat, fon ve hesaplar,
- d) 13/11/1996 tarihli ve 4208 sayılı Kanun kapsamına giren mevduat ve hesaplar,
- e) Kurul tarafından belirlenen diğer mevduat ve hesaplar.

## ALTINCI KISIM

### Denetim

#### Denetim

**Madde 70-** Bu Kanunun Kurumun görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hükümlerinde zikredilen kuruluşlar ile faaliyetleri, Kurulun ve Kurumun denetimine tabidir. Denetim, yerinde denetim ve gözetim süreçlerinin bütünüdür. Yerinde denetim, bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları, gözetim ise Kurumun meslek personeli tarafından yerine getirilir.

Kurum, bu Kanun kapsamındaki kuruluşların genel kurul, yönetim kurulu, denetim komitesi, kredi komitesi ve ilgili mevzuatında öngörülen komitelerinin toplantılarına temsilci gönderebilir. Temsilciler bu toplantılarda söz alabilirler.

#### Yerinde denetim

**Madde 71-** Bu Kanun hükümleri ile bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar hakkında diğer kanunlarda yer alan hükümlerin uygulanmasının ve bu kuruluşların her türlü işlemlerinin denetimi ve bu Kanun kapsamındaki kuruluşların konsolide ve konsolide olmayan bazda risk yapısı, iç kontrol ve iç denetim sistemleri ile varlıkları, alacakları, öz kaynakları, borçları, kâr ve zarar hesapları, yükümlülükleri ve taahhütleri arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların ve bu kuruluşların kurumsal yönetim ilkelerine uyum seviyesinin tespiti, tahlili, izlenmesi ve ölçülmesi Başkana bağlı bir Kurul teşkil eden bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları tarafından yapılır.

Bankalar yeminli murakıp ve yardımcıları incelemelerini Başkanın onayından geçmiş yıllık çalışma programları ile Başkan tarafından yapılacak görevlendirmeler çerçevesinde gerçekleştirirler.

Bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları, bu Kanun kapsamındaki kuruluşlardan, bu kuruluşların bağlı ortaklarından, nitelikli paya sahip olduğu ortaklıklardan, birlikte kontrol ettikleri ortaklıklardan, şubeleri ile temsilciliklerinden, destek hizmeti kuruluşlarından ve diğer gerçek ve tüzel kişilerden bu Kanun hükümleri ile ilgili görecekları bütün bilgileri gizli dahi olsa istemeye, bunların tüm defter, kayıt ve belgelerini incelemeye yetkili olup, bilgi istenenler de istenilen bilgileri vermekle, defter, kayıt ve belgeleri incelemeye hazır bulundurmakla, tüm bilgi işlem sistemini denetim amaçlarına uygun olarak bankalar yeminli murakıp ve yardımcılarının açmakla, verilerin güvenliğini sağlamakla ve muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü defter, belge ve karneler ile vermek zorunda bulundukları bilgilere ilişkin mikro fiş, mikro film, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hale getirmek için gerekli tüm sistem ve şifrelerini inceleme için ibraz etmek ve işletmekle yükümlüdürler.

Kamu kurum ve kuruluşları, Merkez Bankası ve benzeri kuruluşlar ile Risk Merkezi görevleriyle ilgili olarak istenecek her türlü bilgi ve belgeyi gizli de olsa bankalar yeminli murakıpları ve yardımcılarının geciktirilmeksizin verirler.

Bankalar yeminli murakıpları ve yardımcılarının tarafından gerçekleştirilen incelemeler sırasında talep edilmesi halinde, bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar tarafından iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinde çalışanların görevlendirilmesi dahil olmak üzere her türlü destek sağlanır. Bankalar yeminli murakıpları ve yardımcılarının bu Kanun kapsamındaki görevleri dışında görevlendirilmeleri, bu maddede sayılan görevleri öncelikli olmak kaydıyla Başkan tarafından yapılır.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların bilgi işlem sistemlerinin ve Bankalar Yeminli Murakıpları ve Yardımcılarının görev alanlarına girmeyen diğer özellik arz eden konuların denetimi, Başkan tarafından uygun görülmesi veya bankalar yeminli murakıpları ve yardımcılarının talebi üzerine, Kurumun ilgili personeli ya da bu konularda özel ihtisas sahibi bağımsız denetim kuruluşlarınca yapılabilir veya gerekli teknik ve personel desteği sağlanır. Kurumun ilgili personeli ile bahsi geçen bağımsız denetim kuruluşları söz konusu inceleme konularına müteallik olarak her türlü bilgiyi isteyebilir ve bu Kanun kapsamındaki sır yükümlülüklerine tabidir.

Bankalar yeminli murakıpları ve yardımcılarının, bu Kanunda yazılı görevleriyle kayıtlı olmak üzere vergi inceleme yetkisine ve 20/02/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun hükümlerine aykırı hareket eden Kurumun görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hükümlerinde zikredilen kuruluşlar ve ilgilileri hakkında adı geçen Kanunun ek 1 inci maddesindeki yetkilere sahip oldukları gibi tüm bankaların kuruluş kanunu hükümleri ile diğer kanunların bankalarla ilgili hükümlerinin uygulanmasını da denetlemeye yetkilidir.

#### **Gözetim**

**Madde 72-** Bu Kanuna tabi kuruluşların gözetimi, risk profili, kredi riski, ülke riski, transfer riski, piyasa riski, faiz riski, likidite riski ve faaliyet riski, yasal risk, itibar riski başta olmak üzere maruz kalınan riskler, kredi portföyü, yatırım portföyü, fon yönetimi, döviz pozisyonu, sermaye yapısı ve karlılığı, limitler ve standart oranlar, kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ve yönetimin kalitesi, muhasebe ve raporlama, iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sisteminin yeterliliği, aktif kalitesi ve kredi karşılığı uygulaması ile mali bünyeyi etkileyen diğer hususların izlenmesi, analiz edilmesi, incelenmesi, değerlendirilmesi, gerekli tedbirlerin alınması ve sonuçlandırılması, bağımsız denetimin yapısı, uygunluğu ve güvenilirliğinin denetimlerin kapsamını da dikkate alarak değerlendirilmesi suretiyle meslek personeli tarafından yerine getirilir. Gözetime ilişkin usul ve esaslar Kurulca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.

Bu Kanuna tabi kuruluşlar tarafından, Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde konsolide ve konsolide olmayan bazda istenilen her türlü bilgi, belge, cetvel, rapor ve finansal tabloların, hesap ve kayıt düzenleriyle uyumlu olarak, zamanında ve doğru şekilde Kuruma tevdi edilmesi şarttır. Söz konusu kuruluşlarda denetim yapma yetkisi bulunanlar tarafından düzenlenen rapor ve mütalaaların bir suretinin anılan kuruluşlarca Kuruma gönderilmesi zorunludur.

Kamu kurum ve kuruluşları, Merkez Bankası ve benzeri kuruluşlar ile Risk Merkezi, görevleri ile ilgili olarak istenecek her türlü bilgiyi gizli de olsa Kuruma vermekle yükümlüdürler.

#### **Konsolide denetim**

**Madde 73-** Finansal holding şirketleri, ana ortaklık kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankaları ile bunların yurtiçi ve yurtdışı bağlı ortaklık, nitelikli paya sahip olunan ortaklık ve birlikte kontrol edilen ortaklıkları, şube ve temsilcilikleri dahil olmak üzere konsolide denetime tabidir.

Yukarıda belirtilen kuruluşlar, başta iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemleri, muhasebe ve finansal raporlama birimi, finansal tablolar ve raporları ile risk grubuna kullandırılan kredilere ilişkin bilgi ve belgeler olmak üzere her türlü kayıt, bilgi, belge, yapı ve sistemlerini konsolide denetime uygun ve hazır hale getirmek zorundadırlar.

Bağlı ortaklık, nitelikli paya sahip olunan ortaklık ve birlikte kontrol edilen ortaklıkların bu Kanun uyarınca yapılacak konsolide denetimi, gerek duyulması halinde, Kurum ve diğer ilgili mercii yetkililerince birlikte gerçekleştirilir. Söz konusu denetim sonuçları ile denetime esas bilgi ve belgeler Kurulca belirlenecek usul ve esaslara göre paylaşılır ve kullanılır.

### **YEDİNCİ KISIM**

#### **Denetim Sonucu Alınacak Önlemler**

##### **Koruyucu önlemler**

**Madde 74-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların konsolide ve konsolide olmayan bazda varlıkları, alacakları, özkaynakları, borç, yükümlülük ve taahhütleri, gelir ve giderleri arasındaki ilgi ve dengelerde bozulmaya yol açabilecek veya mali bünyesini zayıflatabilecek veya maruz kalınan risklerin ölçülmesi, değerlendirilmesi ve sınırlandırılmasında zafiyet yaratabilecek, bankacılık ilke ve teamüllerine veya bu Kanuna ve bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemeler ile ilgili mevzuata ve alınan kararlara aykırı veya kuruluşun emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürebilecek nitelikte karar, işlem ve uygulamaların tespiti halinde, sorumluları hakkında yapılacak cezai işlem saklı olmak üzere, Kurul kararına istinaden Kurum ilgili kuruluşun;

- a) Yönetim kurulundan, yukarıda belirtilen karar, işlem ve uygulamaların tekrarına yer verilmemesini teminen bu karar ve işlemlerde sorumluluğu bulunan mensuplarının görevden alınması da dahil gerekli gördüğü tedbirlerin alınmasını,
- b) Yönetim ve denetim kurulu, denetim komitesi ve kredi komitesi toplantı tutanaklarının belirlenen dönemler itibarıyla Kuruma gönderilmesini,
- c) Yukarıda belirtilen karar, işlem ve uygulamalarda yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bulunması halinde kuruluşun yetkili organından, yönetim kurulu üyelerinden bir veya birkaçının veya tamamının değiştirilmesini teminen genel kurulun olağanüstü toplantıya çağrılmasını,
- d) Yönetim ve denetim kurulundan, bu maddede belirtilen nitelikte karar, işlem ve uygulamalar ile bu kapsamda Kurumca alınması istenen tedbirler hakkında nitelikli paya sahip ortaklara bilgi verilmesini

istemeye yetkilidir. İlgili kuruluşlar Kurumca yapılacak bildirimden itibaren, (c) bendinde belirtilen tedbiri on beş gün içinde, diğer tedbirleri ise ivedilikle yerine getirmekle yükümlüdür.

Yönetim kurulu, Kurumca uygun görülecek bir plan ve süre dahilinde birinci fıkrada belirtilen nitelikte karar, işlem ve uygulamaların mali bünye üzerindeki bozucu etkilerini gidermek üzere bu karar, işlem ve uygulamalar sonucu üstlenilen risklerin tasfiye edilmesi de dahil düzeltici tedbirleri derhal almak zorundadır.

Bu madde uyarınca Kurumca istenen tedbirlerin alınmaması veya Kurumca uygun görülen plan ve süre dahilinde birinci fıkrada belirtilen nitelikte karar, işlem ve uygulamaların doğurabileceği mali bünyeyi bozucu etkilerin giderilmemesi veya mali sistemin güven ve istikrarı ve tasarruf sahiplerinin menfaatleri için gerekli görülmesi halinde, Kurul, ilgili kuruluşun faaliyetlerini, faaliyet türleri itibarıyla tüm teşkilatını veya gerekli görülecek şubelerini veya muhabirlerle ilişkilerini kapsayacak şekilde kısıtlamaya veya geçici olarak durdurmaya, mevduat sigortası primlerini yükseltmeye veya ilgisine göre kabul ettiği mevduatı veya fonu yüzde yüz oranına kadar karşılığa tâbi tutmaya, genel müdür dahil yönetim ve denetim kurulu ve denetim komitesi üyelerinin tamamını veya bir kısmını görevden alarak veya üye sayısını artırarak bu kurula ve komiteye üye atamaya yetkilidir.

Kurul işlemlerin önem ve mahiyetine göre, mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arz eden durumlarda ilgili kuruluşlara süre verilmeksizin uygun göreceği her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Bu maddeye göre Kurul tarafından atanacak yönetim ve denetim kurulu üyelerinin ücretleri Kurulca tespit olunur ve Kurum tarafından karşılanır.

#### **Likiditenin güçlendirilmesine yönelik önlemler**

**Madde 75-** Koruyucu önlemlere ilişkin hükümlerin uygulanmasına bağlı olmaksızın, Kurul kararına istinaden Kurum, bu Kanun kapsamındaki bir kuruluşun konsolide ve konsolide olmayan bazda, varlıklarının vade itibarıyla taahhütlerini karşılayamadığını veya bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu veya likiditeye ilişkin düzenlemelere uymadığını tespit ettiği takdirde; kuruluştan, onaylayacağı bir plan dahilinde bu durumun düzeltilmesini ve uzun vadeli veya duran değerlere yatırım yapılmaması, uygun bir süre vererek iştirakler ve gayrimenkuller gibi duran değerlerin elden çıkarılması ve nakit olarak kâr dağıtılmaması da dahil olmak üzere, likiditenin güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

Birinci fıkrada belirtilen tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen likidite sorunu giderilemeyen kuruluşun mali bünyesinin güçlendirilmesi amacıyla Kurul, Merkez Bankasından; kredi kuruluşlarının zorunlu karşılıklarının serbest bırakılmasını, yükümlülüklerinin ertelenmesini ve bunlara cezai faiz uygulanmamasını, esas ve şartları Kurum ve Merkez Bankası tarafından belirlenmek üzere, likidite sıkıntısını giderecek tutarda kredi verilmesini, Merkez Bankası nezdindeki piyasalara teminata verilen Devlet İç Borçlanma Senetlerinin değerlemesine ilişkin usullerin değiştirilmesini isteyebilir.

Merkez Bankası ikinci fıkrada belirtilen tedbirler kapsamında Kurulun taleplerini yetkili organlarında ivedilikle görüşür ve karara bağlar.

Hakkında bu Kanunun 74 üncü maddesi hükümleri uygulanan ve söz konusu madde kapsamında alınması istenen tedbirleri kısmen veya tamamen almamaları sonucunda varlıkları vade itibarıyla taahhütlerini karşılayamaz veya likiditeye ilişkin düzenlemelere uyumsuz hale gelen kredi kuruluşları için ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

**Özkaynak yetersizliğinin giderilmesine yönelik önlemler**

**Madde 76-** Koruyucu önlemlere veya likiditenin güçlendirilmesine ilişkin hükümlerin uygulanmasına bağlı olmaksızın, Kurul kararına istinaden Kurum, bu Kanun kapsamındaki bir kuruluşun konsolide veya konsolide olmayan bazda, özkaynaklarının sermaye yeterliliğine ilişkin düzenlemelere göre yetersiz kaldığını ya da bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu tespit ettiği takdirde; kuruluştan onaylayacağı bir plan dahilinde, sermaye artırımı veya sermaye benzeri kaynak temin edilmesi suretiyle bu durumun düzeltilmesini ve nakit olarak kâr dağıtılmaması, işletme ve yönetim giderlerinde kısıntıya gidilmesi, mensuplara her ne ad altında olursa olsun verilen ek ödemelerin durdurulması, zarar doğurduğu tespit edilen faaliyetlerinin sınırlandırılması veya durdurulması, verimi düşük veya verimsiz varlıklarının elden çıkarılması, belirli kişi, kurum, risk grubu veya sektörler nakdi ve gayrinakdi kredi kullandırımının sınırlandırılması veya yasaklanması da dahil olmak üzere, özkaynakların güçlendirilmesi amacıyla uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

Kurulun önerisi ve Fon Kurulunun uygun görmesi halinde, özkaynak yetersizliği bulunan ve birinci fıkrada belirtilen tedbirler kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen özkaynak yetersizliği giderilemeyen bir mevduat bankasına;

a) Sigortaya tâbi mevduat tutarını aşmamak ve hâkim ortakların hisse senetlerinin ve diğer mal varlıklarının teminat olarak alınması karşılığında bu mevduat bankasına sermaye benzeri kredi sağlamaya,

b) Uygun göreceği başka bir veya birkaç banka ile birleşmesi ve/veya Kurulun uygun göreceği yeni hissedarların bankaya ilave sermaye koyması kaydıyla bankanın alacak, iştirak ve gayrimenkulleri ile uygun görülecek diğer aktiflerini satın almaya

Fon yetkilidir.

Bankaya verilen sermaye benzeri kredinin vadesinde Fona geri ödenmesi yükümlülüğü hâkim ortaklara aittir. Sermaye benzeri kredinin vadesinde Fona geri ödenmesini müteakiben sermaye benzeri kredi sermayeye dönüşür ve karşılığında hâkim ortaklara ödemeleri oranında verilmek üzere bankaca hisse senedi ihraç olunur. Sermaye benzeri kredinin vadesinde geri ödenmemesi halinde, Fonun alacağı hakim ortaklar tarafından verilen teminatlardan karşılanır. Sermaye benzeri kredi, teminatla karşılanamayan kısmı için Fona, teminatla karşılanan kısmı için ise teminatları oranında hakim ortaklara verilmek üzere bankaca ihraç olunacak hisse senetleri karşılığında sermayeye dönüşür. Özkaynakların negatif olması halinde teminat olarak alınan hâkim ortaklara ait hisse senetlerinin mülkiyeti ve bu hisse senetlerine bağlı her türlü haklar, intifa hakları ve imtiyazlar başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder. Sermaye benzeri kredinin vadesi, faiz oranı, hâkim ortaklarca geri

ödenme koşulları, Fon ve hâkim ortaklar arasında yapılacak sözleşmeye ilişkin usul ve esaslar ile Fon tarafından satın alınacak alacak, iştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerin bedeli Kurulun görüşü alınarak Fon Kurulu tarafından belirlenir.

Hakkında 74 üncü maddenin üçüncü fıkrası hükümleri uygulanan veya 75 inci madde kapsamında alınması istenen tedbirleri kısmen veya tamamen almamaları sonucunda özkaynakları yetersiz hale gelen bankalara ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

**Sistemik riske karşı alınacak önlemler**

**Madde 77-** Hakkında 75 ve/veya 76 ıncı madde hükümleri kısmen veya tamamen uygulanmasına rağmen mali bünyesi güçlendirilemeyen ve mali bünyelerindeki zafiyetin finansal sistemin bütününe sirayet etmesi ihtimali bulunan kredi kuruluşlarının, karşılığı Hazinece karşılanmak ve toplamı kredi kuruluşunun sigortaya tâbi mevduat veya tasarruf hesabı tutarını aşmamak üzere alacak, iştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerinin satın alınmasına, alacaklarının veya Kurulca uygun görülecek diğer aktiflerinin hâkim ortakların hisselerinin ve diğer mal varlıklarının teminatı karşılığında devralınmasına veya kredi kuruluşunun zararının bu zararı oluşturan alacakların temliki karşılığında kredi kuruluşuna ödenmesinin garanti edilmesine karar vermeye Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oylarıyla alınacak karara istinaden Kurumun önerisi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Söz konusu işlemler Hazine adına Fon veya Güvence Fonu tarafından gerçekleştirilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Kurul ve Fon Kurulunun müşterek önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilir.

**Mali bünye zafiyetinin giderilememesi halinde alınacak önlemler**

**Madde 78-** Kurum, bir kredi kuruluşuna ilişkin olarak;

- a) Bu Kanunun 74, 75 veya 76 ıncı maddeleri kapsamında alınması istenen tedbirlerin kısmen ya da tamamen alınmadığı, bu tedbirler kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan bulunamadığı ya da mali bünyesinin bu tedbirler alınsa dahi güçlendirilemeyecek derecede zayıflamış olduğu,
- b) Yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremediği,
- c) Yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aştığı,
- d) Faaliyetine devamının mevduat ve fon sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arz ettiği

hallerinden bir veya bir kaçının varlığını tespit ettiği takdirde Kurul en az beş üyesinin aynı yöndeki oylarıyla alınan karar ile;

- 1) Mevduat bankaları için, ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimini Fona devretmeye veya faaliyet iznini kaldırmaya,
- 2) Özel finans kurumları ile kalkınma ve yatırım bankalarının faaliyet iznini kaldırmaya

yetkilidir.

Zararı sigortaya tâbi mevduat tutarından fazla olan mevduat bankalarının ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimlerinin Fona devredilmesine ilişkin karar alınamaz.

Bu madde kapsamında alınan Kurul kararları Resmi Gazete’de yayımlanır. Yayımlanma tarihi ilgililer bakımından öğrenme tarihi olarak kabul edilir.

Faaliyet izinleri kaldırılan kalkınma ve yatırım bankaları genel hükümlere göre tasfiye edilir.

**Kaynakların istismarı halinde alınacak önlemler**

**Madde 79-** Kurum, bir kredi kuruluşunun hâkim ortaklarının kredi kuruluşunun emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde kaynaklarını doğrudan veya dolaylı veya dolanlı olarak kendi lehlerine kullandıkları veya başkaları lehine kullandırdıkları ve kredi kuruluşunu bu suretle zarara uğrattıklarını tespit ettiği takdirde, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla; mevduat bankasının için anılan hakim ortakların temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimini, 78 inci madde hükümünde yer alan şartların varlığı aranmaksızın Fona devretmeye, hâkim ortaklara kullandırılan kaynaklar nedeniyle uğranılan zararın özkaynakları aşması halinde ise faaliyet iznini kaldırmaya, özel finans kurumları için ise faaliyet iznini kaldırmaya yetkilidir.

Bu madde uygulamasında, mevduat bankalarının hâkim ortaklarının, yönetim kurulu, kredi komiteleri, yöneticiler, şubeler, diğer yetkili ve görevliler aracılığıyla veya sair suretlerle, banka kaynaklarını ve varlıklarını doğrudan veya üçüncü kişilere rehnetmek, teminat göstermek, kredibilitesi olmayan kişilere kredi vermek, karşılığında kredi temin etmek amacıyla kredi kullandırmak, yurt içi veya yurt dışı banka ve mali kuruluşlar nezdinde depo veya sair adlarla hesap açtırmak veya bu hesapları teminat göstermek ve sair şekillerde kullanmak suretiyle veya benzeri işlemlerle edindikleri veya bu suretle üçüncü kişilere edindirdikleri para, mal, her türlü hak ve alacakların temininde kullanılan mevduat bankasının kaynakları ve varlıkları, dolanlı olarak kullanılmış kaynak sayılır.

Temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona devredilen kuruluşların hâkim ortakları, bu Kanunun şahsi sorumluluğa ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen şekilde kullanılan kaynakları ve bu suretle uğranılan zararları Fon tarafından verilecek süre içinde mevduat bankasına iade veya tazmin etmekle veya Fon tarafından uygun görülecek biçimde teminatlandırmakla ve sahip oldukları hisseleri Fon tarafından verilecek süre içinde üçüncü kişilere devretmekle mükelleftir. Bu madde kapsamında kullanılan kaynaklar ve maruz kalınan zarar kapsamında iade ve tazmin talebine mesnet teşkil edecek işlemler ile iade ve tazmine konu edilecek tutarlar, ilgili bankada Kurumca yapılacak incelemeler sonucu ulaşılabilecek tespitler de dikkate alınarak Fon Kurulunca belirlenir. Kullanılan kaynakların ve uğranılan zararların Fonun belirlediği süre içinde bankaya iadesi halinde alınan Fona devir kararı Kurul tarafından kaldırılır.

Bu madde kapsamında faaliyet izinleri kaldırılan özel finans kurumlarının hakim ortakları, bu Kanunun şahsi sorumluluğa ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen şekilde kullanılan kaynakların ve bu

suretle uğranılan zararları tasfiye kurulu tarafından verilecek süre içerisinde tasfiye kuruluna iade veya tazmin etmekle yükümlüdür.

## SEKİZİNCİ KISIM

### Kanuni Yükümlülükler

#### Azami dikkat ve özen

**Madde 80-** Bu Kanun ve ilgili düzenleme hükümlerinin uygulanmasında; bu Kanun kapsamındaki kuruluşların yönetim kurulu üyeleri ile yönetimle görevli, mensupları azami dikkat ve özeni göstermek, ilgisine göre başta 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 2 nci, 818 sayılı Borçlar Kanununun 321, 390 ve 528 inci ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 320 nci madde hükümleri olmak üzere genel hükümlere uymak ve 4 üncü maddede yer alan faaliyetlerin ifa edilmesinde basiretli davranmak zorundadırlar.

#### Sırların saklanması

**Madde 81-** Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alan Kurul üyeleri ile Kurum personeli, görevleri sırasında öğrendikleri kredi kuruluşları, kalkınma ve yatırım bankaları ve finansal holding şirketleri ile bunların bağlı kuruluş, iştirak, birlikte kontrol edilen ortaklıkları ve müşterilerine ait sırları veya genel olarak finansal piyasaların olumsuz etkilenmesine neden olabilecek diğer sırları bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklayamaz ve kendi yararlarına kullanamazlar. Kurum faaliyetlerinin incelenmesi ve denetlenmesi amacıyla yetkili makamlarca görevlendirilen ve Kurumun dışardan destek hizmeti aldığı kişi ve kuruluşlar ile bunların çalışanları da bu hükme tabidir.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar, ortakları, organları, mensupları, bunlar adına hareket eden kişiler ile görevliler sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri kredi kuruluşlarına veya müşterilerine ait sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar. Kanunun 38 inci maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde, destek hizmetleri kuruluşu ile çalışanları hakkında da bu hüküm uygulanır.

Bu Kanun hükümleri uyarınca Kurulun, yurt dışında kurulu kredi kuruluşları, kalkınma ve yatırım bankaları ile finansal holding şirketlerinin denetiminden sorumlu merciler ile akdedeceği ikili anlaşmalar çerçevesinde elde edeceği sır niteliğindeki bilgi ve belgeler, kuruluş ve faaliyet izni verilmesinde, faaliyetlerin konsolide ve konsolide olmayan denetiminde, Kanuna ve ilgili düzenlemelere uyulup uyulmadığının izlenmesinde, Kurul kararlarına karşı itiraz olması durumunda idari davaların görülmesinde kullanılabilir. Bunlar, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, Kurulca belirlenecek merci ve otoriteler dışında hiçbir kişi, kurum, kuruluş ya da mahkemeye verilemez.

Bu Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen kredileri kullanan müşterilerin risk durumlarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve kontrolü için, Kurumun denetim ve gözetiminde bulunan en az on kuruluş ile diğer finansal kuruluşların katılımıyla kurulacak şirket veya destek hizmeti kuruluşları ile yapılacak bilgi alışverişi bu hükmün dışındadır.

Bu maddede öngörülen sırların saklanması hususunda zaman sınırı bulunmamaktadır.

#### **İtibarın korunması**

**Madde 82-** Gerçek ve tüzel kişiler, 5187 sayılı Basın Kanununda belirtilen araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçlarından biri ya da bir kaç vasıtasıyla, bir banka veya özel finans kurumu hakkında asılsız veya bu kuruluşların itibarını kırabilecek, güvenilirliğini sarsabilecek, şöhretine veya servetine zarar verebilecek nitelikte bir hususu isnat edemez ya da bu nitelikte haber yayamaz.

Gerçek ve tüzel kişiler, 5187 sayılı Basın Kanununda belirtilen araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri araçlardan biri ya da bir kaç vasıtası ile belirli bir banka veya özel finans kurumu ismi belirtilmeden veya genel olarak, güvenilir olmadığına ilişkin veya bu kuruluşların mali bünyelerinin olumsuz etkilenmesine neden olacak surette haber yayamaz.

#### **Etik ilkeler**

**Madde 83-** Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasında kredi kuruluşları ve kalkınma ve yatırım bankaları ile mensupları, kuruluş birlikleri tarafından Kurulun uygun görüşü alınmak suretiyle belirlenecek, kuruluşun faaliyetlerinin kanuna, ilgili düzenlemelere, kuruluş amaç ve politikalarına uygun olarak icra edilmesini temin etmeye ve yönetimde adalet, doğruluk, dürüstlük ve sosyal sorumluluğu esas almaya yönelik etik ilkelere uymakla yükümlüdürler. Etik ilkelerin uygulanmasının denetimi, takibi ve benimsetilmesi ilgili kuruluş birliğinin sorumluluğundadır.

Kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankaları istihdam ettikleri personele belirlenen etik ilkeleri benimsetmek, bu ilkelere uygun hareket etmelerini sağlamak ve etik ilkeler konusunda ihtiyaç duyulan eğitimleri temin etmekle yükümlüdür. Etik ilkelere olan uyumsuzluklar Kurulca belirlenecek usul ve esaslara göre yetkili mercilere raporlanır.

## **DOKUZUNCU KISIM**

### **Kuruluş Birlikleri**

#### **Bankalar birliği ve özel finans kurumları birliği**

**Madde 84-** Kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankaları faaliyet izni aldıkları tarihen itibaren bir ay içinde, ilgisine göre, tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olan Türkiye Bankalar Birliğine veya Özel Finans Kurumları Birliğine üye olmak zorundadır.

Kuruluş birliklerinin faaliyetleri ile mali işlemleri Kurumun denetimine tabidir. Denetime ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

#### **Görev ve yetkileri**

**Madde 85-** Kuruluş birlikleri;

- a) Mesleğin gelişmesini temin etmek,

- b) Meslek ilkelerini belirlemek suretiyle, üyelerin birlik ve mesleğin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak,
- c) Üye kuruluş mensuplarının uyacakları etik ilkeleri ve meslek ilke ve standartlarını Kurumun uygun görüşünü alarak belirlemek ve uygulanmasını temin etmek,
- d) İlgili mevzuat ile aldığı karar ve önlemlerin uygulanmasını takip etmek ve Kurumca alınması istenen tedbirleri almak,
- e) Haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak,
- f) İlan ve reklamlarında uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarları itibarıyla Kurumun uygun görüşünü alarak tespit etmek,
- g) Üye kuruluşlarda çalışan meslek personelinin eğitim ve gelişimini, erdemli, bilgili, ehil, tecrübeli ve saygın meslek personeli olarak yetişmesini sağlamak,
- h) Kurulun bilgi ve gözetimi altında, kuruluşlar arasında ortak projelere ilişkin işbirliğini temin etmek,
- i) Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek ve denetlemek,
- j) Üyelerinin ortak menfaatlerini ilgilendiren konularda yönetim kurulu kararına istinaden dava açmak,
- k) Denetim ve gözetim yetkisi bulunan merciler hariç olmak üzere, Kanun kapsamındaki kuruluşlardan bilgi istemeye açıkça yetkili kılınmış mercilerin bilgi isteme taleplerinde uygulanacak ücret tarifesini Kurulun görüşü alarak belirlemek,
- l) Birlikte başvurmaları ve yasal müracaat hakları saklı kalmak kaydıyla, üyeler ve müşterileri arasındaki ihtilafların değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulmasını temin etmek üzere kuruluş birlikleri tarafından hazırlanan ve Kurulca onaylanan usul ve esaslar dahilinde hakem heyeti oluşturmak,
- m) Kurulca tevdi edilen diğer hususları yerine getirmek

ile görevli ve yetkilidir.

#### **Organlar ve statü**

**Madde 86-** Birliklerin organ seçimleri bu Kanunda öngörülen esaslar çerçevesinde gizli oyla ve yargı gözetimi altında gerçekleştirilir. Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce seçimlere katılacak üye kuruluşları ve temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini, gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkime tevdi edilir. hâkim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar; bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi gizli oy, açık sayım ilkelerine göre yapılır. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçimlere yapılacak her türlü itiraz hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Birliklerin organları, çalışma esasları ve faaliyetlerinin kapsamı, Kurulun, Birliklerin görüşünü alarak yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak statülerinde gösterilir. Üyeler, birliklerin statüsüne ve birlikler tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadır. Birliklerin giderleri, statüleri gereğince tespit olunan oy sayısına göre üyelere dağıtılır. Üyeler, kendilerine düşen masraf paylarını statülerde belirtilen süre içinde yatırmak zorundadır. Masraf iştirak payları belirlenen süre içinde ödenmediği takdirde birlikler tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Masraf iştirak paylarının ödenmesine dair kararlar 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmi belge niteliğindedir.

Birliklerin aldığı genel ya da özel nitelikteki karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında birliklerin yönetim kurulunca iki milyar liradan az olmamak üzere para cezası uygulanabilir. Birlikler, cezaları ilgiliye tebliğ eder ve gelir kaydı için ilgisine göre Fona bildirir veya Güvence Fonuna gelir kaydeder. Bu cezalar tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenmediği takdirde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil olunur.

#### **Kredi Kuruluşları Finansal Hizmetler Enstitüsü**

**Madde 87-** Sektörün değişen şartlara uyum sağlamasını, modern uygulamaları takip etmesini ve gerçekleştirmesini ve sektörde çalışacak meslek personelinin işin gerektirdiği mesleki bilgiye sahip ve mesleklerini en iyi şekilde icra edebilecek kişilerden oluşmasını sağlamak amacıyla, eğitim programları ile mesleğin çeşitli dalları için değişik kategorilerde ulusal ve uluslararası sertifika programları düzenlemek, uluslararası uygulamaları takip etmek, bilimsel araştırma ve çalışmalar yapmak, projeler geliştirmek ve üniversiteler ile işbirliği yapmak ve koordinasyon sağlamak amacıyla, ilmi, idari ve mali bağımsızlığı ve tüzel kişiliği haiz Kredi Kuruluşları Finansal Hizmetler Enstitüsü kurulmuştur. Enstitünün merkezi İstanbul'dadır.

Enstitünün karar organı, biri başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan enstitü yönetim kuruludur. Başkan ve üyeler, üniversitelerin ilgili dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile sektör ve Kurum mensupları arasından Kurulca seçilir. Enstitü yönetim kurulu üyelerinin görev süresi beş yıldır.

Enstitünün teşkilatlanma ve çalışma esasları, gelirleri ve enstitü yönetim kurulunun mali hakları, Enstitü yönetim kurulu tarafından hazırlanacak uygun görüş için Kurula sunulacak ve Kurul tarafından yapılacak öneri üzerine ve Kurulca onaylanacak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe girecek enstitü statüsünde gösterilir. Enstitü statüsündeki her türlü değişiklik için Kurulun onayı şarttır.

Enstitünün kuruluş yılı için enstitü yönetim kurulu tarafından hazırlanacak ve Kurulca onaylanacak kuruluş yılı tahmini bütçesinde görünen gelir-gider farkı, kuruluş birlikleri tarafından bir önceki yıl gelirleri nispetinde gider katılma payı ödemesi adı altında karşılanır.

Enstitü yönetim kurulu, yıl içinde gerçekleştirdiği faaliyetlerine ilişkin olarak yıllık faaliyet raporu hazırlamak ve izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar Kuruma raporlamakla yükümlüdür.

**ONUNCU KISIM****Müşteri Hakları****Müşteri hakları**

**Madde 88-** Kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankaları ilan ve reklamlarında uyacakları esas ve şartlar tür, şekil ve nitelik itibarıyla Kurumun uygun görüşünü alarak ilgili kuruluş birliği tarafından tespit edilir. Bu kuruluşlar tarafından yanıltıcı reklam yapılması durumunda kuruluş birliklerinin ve gerekli görülmesi halinde ilgili tarafların görüşünü almak suretiyle bu tür reklamları yasaklamaya Kurul yetkilidir.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan faaliyet konularına ilişkin olarak, kredi kuruluşları ile müşterileri arasında imzalanacak sözleşmelerde; müşterilerin haklarını ciddi şekilde zedeleyici, anılan kuruluşlar lehine tek taraflı olağanüstü haklar sağlayıcı ve işlemlerin ispatını müşteriye yükleyici hükümlere yer verilemez. Bu fıkra hükmü bahsi geçen kuruluşlar ile müşterileri arasında düzenlenecek tüm sözleşmelere uygulanır. Faaliyet konularına ilişkin sözleşmelerin şekli ve içeriğinde yer alması gereken asgari hususlar kuruluş birlikleri tarafından hazırlanan ve Kurulca onaylanan yönetmelikle düzenlenir.

Sözleşme dilinin açık, anlaşılır ve sözleşme metninin okunaklı olması zorunludur. Söz konusu sözleşmelerde; müşterinin alacak veya borçları ve bunların fer'ilerine, her türlü kesintilerine, hizmet bedellerine, sözleşmeye aykırı davranmanın mali sonuçlarına, diğer her türlü mali hak ve yükümlülüklerine ilişkin hususlar ile mali hak, yükümlülük ve cezai şartlara ilişkin hesaplama yöntemleri müşteri tarafından talep edilmesi halinde açık olarak kredi kuruluşu tarafından izah olunur.

Kredi kuruluşlarının bünyelerinde, gerçek kişi müşterilerinin, verilen hizmetlerden kaynaklanan her türlü sorunlarına cevap vermek üzere müşteri şikayetleri veya bu görevi ifa etmekle sorumlu bir biriminin bulunması zorunludur. Kuruluşlar, müşterilere en kısa sürede cevap vermek amacıyla kuruluşun internet sayfasını da kullanarak ilgili birimin hizmet vermesini sağlamak ve bu birim ile ilgili tüm iletişim kaynaklarını müşterilere bildirmekle yükümlüdür.

Kredi kuruluşları, müşterilerinin talebi halinde müşteri ile yapılan işlemlere ilişkin her türlü bilgi ile belgenin bir nüshasını vermek zorundadır.

Kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankaları, kimliklerini ve vergi numaralarını belgelemeyen müşterileri adına mevduat, kredi ve her ne ad altında olursa olsun hesap açmaları, sözleşme düzenlemeleri, havale ve kambiyo hizmetleri ile diğer bankacılık ve mali hizmetleri vermeleri yasaktır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumun görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca düzenlenir. Bu fıkra hükmüne ve Maliye Bakanlığınca yapılan düzenlemelere uymayanlar hakkında, 2/4/1998 tarihli ve 4358 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükmünün uygulanması bu Kanunun kovuşturma usulü hükümlerine tâbi değildir.

**Kredi Kuruluşları Müşterileri Uzlaşma İdaresi**

**Madde 89-** Türkiye Bankalar Birliği nezdinde, Kredi kuruluşları ile müşterileri ve bunların garantör ve kefilleri arasında uzlaşma sağlamakla görevli, idari ve mali bağımsızlığı ve tüzel kişiliği haiz Kredi Kuruluşları Müşterileri Uzlaşma İdaresi

kurulmuştur. İdarenin faaliyetleri, teşkilatı, görev, yetki ve sorumlulukları, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde, ilgili Kurulun uygun görüşü alınmak kaydıyla, kuruluş birlikleri ve Uzlaşî İdare Kurulu tarafından müştereken hazırlanacak ve Kurulun onayıyla önerisi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe girecek statülerinde düzenlenir.

**Kredi Kuruluşları Müşterileri Uzlaşî İdaresinin yönetimi, statüsü ve bütçesi**

**Madde 90-** Biri başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Uzlaşî İdare Kurulu, İdarenin karar organıdır. Uzlaşî İdare Kurulu başkanı ile iki üyesi Bakanlar Kurulu, iki üyesi Kurul ve diğer üyeleri ise bu Kanunun 84 üncü maddesinde belirtilen birlikler tarafından atanır. Uzlaşî İdare Kurulu başkan ve üyelerinin, eğitim ve mesleki deneyim açısından bu Kanunun 29 uncu maddesinde genel müdür için öngörülen niteliklere sahip olmaları şarttır. Başkan ve üyeler İdarenin bulunduğu il ticaret mahkemesi önünde yemin ederek göreve başlarlar. Başkan ve üyelerin görev süresi dört yıl olup bir defaya mahsus olmak üzere yeniden seçilebilirler.

İdarenin çalışma usul ve esasları, faaliyetlerinin kapsamı ve üyeler ile çalışanlarının özlük ve mali hakları statülerinde düzenlenir. İdare yeteri kadar kredi uzlaşî uzmanı ve kredi uzlaşî uzman yardımcısı istihdam eder ve bunların atanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulun uygun görüşü alınmak kaydıyla Uzlaşî İdare Kurulu tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

İdarenin giderleri üye kredi kuruluşlarından alınacak aidatlar ile karşılanır. Üyelik aidatları kuruluş birlikleri ile İdare tarafından birlikte kararlaştırılır. İdarenin gelir ve giderleri arasındaki fark kuruluş birlikleri tarafından bir önceki yıl gelirleri nispetinde yapacakları katılım payları ile karşılanır. İdare, yılı içerisinde ortaya çıkan gelir ihtiyacını, dönem sonundaki net durumuna göre ödemek ya da katılım paylarına mahsup etmek suretiyle karşılamak kaydıyla kuruluş birliklerinden borç alabilir.

**Kredi Kuruluşları Müşterileri Uzlaşî İdaresinin görev ve yetkileri ile şikayet başvuruları**

**Madde 91-** İdarenin görevi, kendisine üye kredi kuruluşlarının eylem ve işlemleri ile ihmallerine yönelik olarak, bu kuruluşların finansal hizmet verdiği müşterileri ile bunların kefil veya garantörleri tarafından yapılan şikayet başvurularına konu ihtilafa yönelik olarak taraflara en kısa süre içinde, hakkaniyet esasları dahilinde hukuk kuralları, sektördeki teamül ve genel ilkeler ile iyi örnek teşkil eden uygulamaları gözeterek çözüm önerisi sunmaktır.

İdareye, üye kredi kuruluşlarının gerçek kişi müşterileri ile idarenin statüsünde gösterilecek niteliklere haiz tüzel kişi müşterileri ve bunların kefil ve garantörleri tarafından, idarenin statüsünde yer alan ve her yıl sonunda izleyen yılda dikkate alınmak üzere, Kurul tarafından uygun görülmek kaydıyla İdare ve kuruluş birlikleri tarafından yeniden belirlenecek tutarı aşamayan konularında şikayet yolu ile başvurulabilir.

İdareye yapılacak şikayet başvuruları Uzlaşî İdare Kurulu tarafından görevlendirilecek hakemler aracılığıyla çözümlenir. Hakemler görevlerini tarafsız olarak icra eder ve kurul önünde yemin etmedikçe göreve başlayamazlar. Hakemler, tarafların ibraz edeceği belgeler üzerinden çözüm önerisinde bulunur ancak, İdarenin statüsünde belirlenecek usul ve esaslar dahilinde taraflarla birlikte yapacakları müzakereler sonucunda da çözüm önerisinde bulunabilir.

Hukuk mahkemelerinde dava konusu edilmiş olan ihtilaf konusunda İdareye şikayet yolu ile başvurulması halinde, görülmekte olan dava durur. Uzlaşma süreci içerisinde şikayette bulunanın sorunun dava yolu ile çözülmesini talep etmesi veya hakemin bu yönde karar vermesi durumunda aynı hususta yeniden bu yola başvurulamaz ve görülmekte olan davalar kaldığı yerden devam eder.

Hakemlerin kendilerine intikal eden başvuruları, tarafların rızası hilafına olmadığı sürece, en fazla altmış gün içinde çözüme kavuşturmaları şarttır. Bu süre veya tarafların rızasına uygun süre içinde çözüme kavuşturulamayan başvurularda uzlaşma süreci sona erer ve yeniden bu yola başvurulamaz.

Kredi Kuruluşları Müşterileri Uzlaşma İdaresine yapılacak şikayet başvurularından hiçbir ad altında ücret alınmaz. Hakemin getireceği çözüm üye kuruluş için bağlayıcıdır. Bu çözüm konusunda şikayette bulunanın rıza göstermesi halinde, varılan uzlaşma üzerinden taraflar arasındaki hukuki durum tekemmül eder. İdareye müracaatı yapılan uyuşmazlık konularında hak düşürücü süreler ile zaman aşımına ilişkin süreler başvuru tarihi itibarıyla durur ve uzlaşmanın sağlanamaması halinde kaldığı yerden devam olur.

Hakemin vereceği uzlaşma kararı, Uzlaşma İdare Kurulu tarafından en fazla beş iş günü içinde şikayette bulunan yararına bozulabilir. Şikayette bulunan gerekçeli bozma kararının kendisine tebliğinden itibaren on iş günü içerisinde yeniden uzlaşma sürecinin işletilmesini talep etmediği takdirde önceki uzlaşma kararı geçerli hale gelir.

İdare, sorumlularına rücu hakkı saklı kalmak üzere, hakemlerin önerdikleri çözümler nedeniyle sebep oldukları zarardan taraflara karşı sorumludur.

Uzlaşma sürecine ilişkin usul ve esaslar Kurulun uygun görüşü alınmak kaydıyla İdare tarafından çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

Uzlaşma İdaresi Kurulu, her yılın Şubat ayı sonuna kadar bir önceki yıl içerisinde İdarenin faaliyetlerine, kabul edilen şikayet başvurularının konularına, şikayetler bakımından hukuka aykırı olduğunu düşündükleri kredi kuruluşlarının eylem ve işlemleri ile Kurulca yer alması istenecek diğer konular hakkında Kuruma faaliyet raporu sunmakla yükümlüdür.

İdareye başvuru yapılabilecek şikayet konuları sonuçlanıncaya kadar ayrıca Kuruma şikayet başvurusunda bulunulamaz.

## ONBİRİNCİ KISIM

### Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Kurumu

#### BİRİNCİ BÖLÜM

##### Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

#### Kuruluş ve Hukuki Yapı

**Madde 92-** İdari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzel kişiliğini haiz Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatın, verdiği yetkiler çerçevesinde düzenlemeler de yapmak suretiyle uygulanmasını sağlamak,

uygulamayı izlemek, denetlemek ve sonuçlandırmak, tasarrufların güvence altına alınmasını temin etmek, ekonominin gereklerini de dikkate alarak finansal piyasalarda güveni, istikrarı ve kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak kredi sisteminin, etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek ve finansal hizmetlere ilişkin strateji ve politikaları belirlemek, bu Kanun kapsamındaki kredi kuruluşları hakkında her türlü tedbiri almak, bu amaçla gerekli düzenleyici ve denetleyici kararları almak ve uygulamak, finansal hizmetlere ilişkin iç ve dış gelişmeleri izlemek, değerlendirmek ve mevzuatın Avrupa Birliği ile uyumlaştırılması çalışmalarını yürütmek, görev alanına giren hususlarda yabancı ülkelerin yetkili mercileri ile anlaşmalar yapmak ve kanunla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlü ve yetkilidir.

Kurum tasarruf sahiplerinin haklarını ve Kanun kapsamındaki kuruluşların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamakla yükümlü ve yetkilidir.

Kurum, bu Kanunla kendisine verilen görev ve yetkileri kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Kurumun bağımsızlığını, idari ve mali özerkliğini kısıtlayıcı veya ortadan kaldıracı nitelikteki düzenlemeler hükümsüzdür. Kurumun merkezi Ankara'dır. Kurum, yurt içinde veya yurt dışında geçici veya sürekli teşkilat kurmaya yetkilidir.

Kurumun malları Devlet malı hükmündedir ve haczedilemez.

#### İKİNCİ BÖLÜM

##### Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu

##### **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu**

**Madde 93-** Biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Kurumun karar organıdır. Kurul Başkanı Kurumun da başkanıdır. Kurumun genel yönetim ve temsili ile Kurulca alınan kararların yürütülmesi Başkana aittir. Başkanın izin, hastalık, yurt içi ve yurt dışı görevlendirme ve görevde bulunmadığı diğer haller ile görevden alınması durumunda İkinci Başkan, onun da bulunmadığı hallerde Kurul tarafından belirlenecek bir üye Başkana vekâlet eder.

Kurul ve Kurum, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde kendisine verilen yetkilerini düzenleyici ve denetleyici işlemler tesis ederek veya özel nitelikli kararlar alarak kullanır. Düzenleyici işlem niteliğindeki kararlardan yönetmelik ve tebliğler ile özel nitelikli kararlardan gerekli görülenler Resmi Gazete'de yayımlanır.

Kurul görevini yaparken bağımsız ve tarafsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurulun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez. Kurul kararları hiçbir organ, makam ve merci tarafından yerindelik denetimine tâbi tutulamaz.

##### **Üyelerin atanması**

**Madde 94-** Kurul üyelerinin, aşağıda sayılan şartları taşımaları zoruludur:

- a) Türk Vatandaşı olmak,
- b) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,
- c) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şartları taşımak,
- d) Askerlik durumu itibariyle; askerlikle ilgisi bulunmamak, askerlik çağına gelmemiş bulunmak, askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak,
- e) Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürlü bulunmamak,
- f) Siyasal bilgiler, hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmak.

Üyeler, en az ikisi asgari on yıl kıdemi haiz, Kurumun meslek veya yönetici personeli arasından, diğer üyeler ise bankacılık, para ve finans, mali piyasalar, ekonomi, işletme, sermaye piyasaları veya bu alanlarla ilgili hukuk dallarında en az on yıl deneyim sahibi ve üst düzey yöneticilik yapmış veya bu maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde sayılan öğrenim dallarında en az on yıl öğretim üyeliği yapan adaylar arasından seçilir. Bu Kanunun 32 nci maddesinde yer alan çalışması yasaklananlardan olmamak kaydıyla ilişkili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, üyelerden birini başkan birini de ikinci başkan olarak görevlendirir.

Kurul üyeliğine atananlar atanma tarihinden, üyelik görevi sona erenler ise görevlerinin sona erdiği tarihten itibaren bir ay içinde mal beyanında bulunurlar.

#### **Başkan ve üyelerin görev süreleri**

**Madde 95-** Kurul Başkan ve üyelerinin görev süresi altı yıldır. Süreleri biten üyeler bir defaya mahsus olmak üzere yeniden seçilebilirler. Başkanlık ve üyelikler, görev süreleri dolmadan herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde, boşalan yerlere yukarıda belirtilen esaslar dahilinde bir ay içinde seçim ve atama yapılır. Bu şekilde atananlar, yerine atandıkları kişinin süresini tamamlar.

Üyelerin hastalık, kaza ve sair nedenlerle geçici iş göremezliğe uğraması ve bu durumun Kurulun karar almasını tehlikeye düşürmesi halinde, bunların yerine mesleki kıdemi en yüksek olandan başlamak üzere kıdem sırasına göre Kurum Başkan Yardımcıları vekâlet eder. Geçici iş göremezlik halinin üç aydan fazla sürmesi halinde, bu durumda olan üyelerin üyelikleri düşer ve bunların yerlerine bir ay içinde atama yapılır.

Kurul Başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak atanmaları için gerekli şartları kaybettikleri veya durumlarının bu Kanunun Kurul üyeleri ile ilgili yasaklara ilişkin hükümlerine aykırı düştüğü tespit edilen, görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkumiyet kararı kesinleşen Kurul Başkan ve üyeleri süreleri dolmadan Başbakanın onayı ile görevden alınır. Bu durumda en geç bir ay içinde üye ataması yapılır. Bu süre zarfında, bu üyelerin yerine mesleki kıdemi en yüksek olanından başlamak üzere kıdem sırasına göre Kurum Başkan Yardımcıları üyelik görevini görür.

Bu fıkra hükmüne istinaden Kurul üyelerine vekâlet eden ya da görev yapan Başkan Yardımcılarının mali ve özlük haklarında bir değişiklik olmaz.

#### **Yemin**

**Madde 96-** Kurul üyeleri, görevlerinin devamı süresince görevlerini tam bir dikkat ve dürüstlük ile yürüteceklerine, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda yemin ederler. Yemin için yapılan başvuru Yargıtay tarafından acele işlerden sayılır. Kurul üyeleri, yemin etmedikçe göreve başlayamazlar.

#### **Yasaklar**

**Madde 97-** Kurul üyeleri, bilimsel amaçlı ders ve konferans gibi etkinlikler hariç, özel bir kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, Kurumun düzenlemek ve denetlemekle yetkili olduğu sektördeki ortaklıklarda pay sahibi olamaz, hakemlik, bilirkişilik yapamazlar. Kurul üyelerinin göreve başlamadan önce, kendilerinin, eş ve velayeti altındaki çocuklarının malik olduğu menkul kıymetlerden, Hazine tarafından çıkarılan borçlanmaya ilişkin olanlar hariç, Kurumun düzenlemek ve denetlemekle sorumlu olduğu sektör veya alan ile ilgili her türlü sermaye piyasası kapsamındaki menkul kıymetleri eş, evlatlık, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları dışındakilere satmak suretiyle elden çıkarmak zorundadır. Otuz gün içinde bu fıkradaki hükümlere uygun hareket etmeyen üyeler, üyelikten çekilmiş sayılır. Bu durum, Kurul kararı ile tespit edilir ve ilişkili Bakana bildirilir.

Kurul üyeleri ile Kurum personelinin uyacakları mesleki ilkeler Kurulca düzenlenecek Yönetmelikle belirlenir.

#### **Kurulun çalışma esasları**

**Madde 98-** Kurul, Başkan veya bulunmadığı hallerde İkinci Başkan, onun da bulunmadığı hallerde Kurul tarafından belirlenecek bir üyenin başkanlığında, Başkan tarafından belirlenen toplantı gün ve saatinde en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır. Kurul üyeleri önemli durumların varlığında acilen toplantı düzenlenmesini talep edebilir.

Geçerli mazereti olmaksızın bir takvim yılında toplam üç toplantıya katılmayan veya bir toplantıya katıldığı ve karşı oy kullanmadığı halde Kurul kararlarını süresi içinde imzalamayan veya karşı oy gerekçesini süresi içinde yazılı olarak bildirmeyen Kurul üyeleri üyelikten çekilmiş sayılır. Bu durum, Kurul kararı ile tespit edilir ve ilişkili Bakana bildirilir.

Kurul kararları, bu Kanunda belirtilen özel nisap gerektiren kararlar dışında, en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla alınır. Toplantılara katılmayan Başkan ve üyeler, yazılı olarak oy kullanamayacakları gibi, oyunu kullanmak üzere üyelerden birine ya da Başkana vekâlet veremezler. Kurul üyeleri, çekimser oy kullanamaz. Kurul kararları kesindir.

Başkan ve üyeler 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 245 inci maddesinin (3) numaralı bendinde yazılı derecelerde akrabalığı bulunan kimselerle ilgili konulardaki müzakerelere iştirak edemez ve oylamaya katılamazlar.

Kararlar müzakere yapılarak alınır. Konular gündemdeki sıralarına göre görüşülür. Konu üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra gündem maddesi oya sunulur.

Kurulun toplantıları gizlidir. Kurul, ihtiyaç duyması halinde görüşlerinden yararlanmak üzere konularında uzman olan kişileri yapılacak Kurul toplantısına davet edebilir. Ancak, Kurul kararları toplantıya dışardan katılanların yanında alınmaz.

Kurulun çalışma usul ve esaslarına ilişkin diğer hususlar Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

#### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

##### Başkanlık Teşkilatı

##### **Başkan**

**Madde 99-** Kurumun en üst yöneticisi olan Başkan Kurumu idare ve temsile yetkili olup, Kurulca alınan kararların uygulanmasını ve mevzuatla verilen görevlerin yürütülmesini sağlamak için her türlü önlemi almak ve Kurumun görev alanına giren konularda diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliğini sağlamakla görevlidir.

Başkan, Kurumun genel hedefleri, stratejileri, politikaları ile buna bağlı plan ve programların hazırlanmasını, Kurul ile Kurumun hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışması amacıyla en üst düzeyde organizasyonu ve koordinasyonunu, Kurulun etkin ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamakla ve gerekli tedbirleri almakla görevlidir.

Başkan, Kurumun bütün birimlerinin faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemek, değerlendirmek ve gerektiğinde Kurum faaliyetleri ile ilgili olarak kamuoyunu bilgilendirmekle görevli ve yetkilidir. Başkan, Kurul ve Kurumu temsilen mahkemelerde dava açma yetkisini haizdir.

##### **Kurumun hizmet birimleri**

**Madde 100-** Kurumun hizmet birimleri ile bu Kanun çerçevesindeki görev, yetki ve sorumlulukları Kurul kararıyla çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

##### **Başkan Yardımcıları**

**Madde 101-** Başkana görevlerinde yardımcı olmak üzere Kurul kararıyla, Kurul üyelerinde aranan şartları taşımaları kaydıyla üç başkan yardımcısı atanır. Bu Kanunun 96 ncı maddesi hükmü başkan yardımcılarını için de uygulanır.

Başkan yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yapmak, kendilerine bağlı birimler arasında işbirliği ve eşgüdümü sağlamakla yükümlüdür.

##### **Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanlığı**

**Madde 102-** Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu, bankalar yeminli murakıpları ve yardımcılarını teşkil olur ve doğrudan Başkana bağlıdır.

Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanı, en az on yıllık kıdemi haiz fiilen görev yapan bankalar yeminli murakıpları arasından Kurul kararıyla seçilir.

Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanı, Kurum Başkan Yardımcısı statüsünde olup bankalar yeminli murakıbbı sıfat ve yetkisini taşır.

**Yetki devri**

**Madde 103-** Başkan ve Başkan Yardımcıları gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Ancak yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

**Daire başkanı**

**Madde 104-** Ana hizmet birimlerine atanacak daire başkanları Kurum meslek personeli olarak en az on yıl çalışmış kişiler arasından, diğer hizmet birimlerine atanacak daire başkanları ise konuları ile ilgili alanda en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş ve Kurumda asgari on yıl çalışmış kişiler arasından Kurul kararıyla atanır.

Daire başkanı, sorumlu olduğu dairenin yönetimi, ilgili mevzuat ve Başkan tarafından verilen görevlerin eksiksiz ve zamanında yerine getirilmesi, dairenin görev alanına giren konularda etkinliği ve işbirliğinin sağlanması ile görevlidir.

**Kurum personeli**

**Madde 105-** Bu Kanun ile Kuruma verilen görevlerin gerektirdiği sürekli görev ve hizmetler, bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları, bankacılık uzman ve uzman yardımcıları, hukuk uzman ve uzman yardımcıları ile bilişim uzman ve uzman yardımcılarında oluşan meslek personeli ve diğer personel eliyle yürütülür.

Kurumun her türlü personelinin bu Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki (f) bendi hariç diğer bentlerinde yer alan nitelikleri taşımaları zorunludur.

**Bankacılık uzmanları, hukuk uzmanları ve bilişim uzmanları**

**Madde 106-** Bankacılık, hukuk ve bilişim uzman yardımcıları, konuları ile ilgili dallarda yükseköğrenim görmüş adaylar arasından sınavla seçilerek alınırlar. En az üç yıl uzman yardımcılığı yaptıktan sonra hazırlayacakları uzmanlık tezinin kabul edilmesi ve yeterlilik sınavlarında başarılı olunması üzerine en az beş Kurul üyesinin olumlu oyu ile uzman olarak atanırlar.

Uzman yardımcılarının tez hazırlama, yarışma ve yeterlilik sınavları ile uzman ve uzman yardımcılarının çalışma usul ve esasları Kurul tarafından yönetmelikle düzenlenir.

**Bankalar yeminli murakıpları**

**Madde 107-** Bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları Ankara'da Asliye Ticaret Mahkemesinde yemin etmedikçe yerinde denetim yapamazlar.

Bankalar yeminli murakıp yardımcıları, konuları ile ilgili dallarda yükseköğrenim görmüş adaylar arasından sınavla seçilerek alınırlar. En az üç yıl bankalar yeminli murakıp yardımcılığı yaptıktan sonra yeterlik sınavında başarı gösterenler en az beş üyenin olumlu oyu ile alınmış Kurul kararı ile bankalar yeminli murakıbbı olarak atanırlar.

Bankalar yeminli murakıpları ve yardımcılarının yeterlik ve yarışma sınavları, çalışma usul ve esasları ile bu maddede yer alan diğer hususlar Bankalar Yeminli

Murakıpları Kurulu Başkanlığının önerisi üzerine Kurul tarafından yönetmelikle düzenlenir.

#### DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

##### Görev, Yetki ve Sorumluluk

##### **Kurumun görev, yetki ve sorumlulukları**

**Madde 108-** Kurum görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurumun eylem ve işlemlerini etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez. Kurumun eylem ve işlemleri, Kurulun yetkileri saklı kalmak kaydıyla, hiçbir organ, makam ve merci tarafından yerindelik denetimine tâbi tutulamaz.

Bankaların, özel finans kurumlarının, finansal holding şirketlerinin, finansal kiralama şirketlerinin, faktoring şirketlerinin, finansman şirketlerinin ve finansal piyasalarda faaliyet gösteren Kurulca belirlenecek diğer kuruluşlar ile bunlara destek hizmeti sağlayan kuruluşların faaliyetleri Kurum tarafından düzenlenir ve denetlenir.

Kurum faaliyetlerini; bankalar, özel finans kurumları ve finansal holding şirketleri ile destek hizmeti kuruluşları için bu Kanunda, finansal kiralama şirketleri, faktoring ve forfaiting şirketleri ile finansman şirketleri için ise ilgili mevzuatlarda verilen yetkiler çerçevesinde yürütür.

Kurum, bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kendisine tahsis edilen mali kaynaklarını görev ve yetkilerinin gerektirdiği ölçüde, genel ve katma bütçeye ilişkin düzenlemelerden bağımsız olarak kendi bütçesinde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde serbestçe kullanır.

Kurumun dışarıdan destek hizmeti almasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

Kurumun görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hükümlerinde zikredilen kuruluşların bu Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan faaliyetler de dahil olmak üzere belirlenecek ihtisas alanlarında görevli mensuplarının mesleki yeterliliklerinin, bilgi ve becerilerinin tespiti için sınav yapılmasına, lisans verilmesine, geliştirici nitelikte eğitim programları düzenlenmesine ve sicil tutulmasına ilişkin usul ve esasları kuruluş birliklerinin görüşünü almak suretiyle belirlemeye Kurul yetkilidir.

Kurum, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 237 sayılı Taşıt Kanunu, 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile bunların ek ve değişikliklerine tâbi değildir.

##### **Bilgi ve belge isteme**

**Madde 109-** Bu Kanunun 108 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen kuruluşlar ile ortakları, bunların bağlı ortaklıkları, nitelikli paya sahip olduğu ortaklık,

birlikte kontrol ettiği ortaklıkları, şubeleri ile temsilcilikleri, bağımsız denetim, derecelendirme, değerlendirme ve destek hizmeti kuruluşları gizli dahi olsa bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak her türlü bilgi ve belgeyi Kurumun talebi üzere tevdi etmekle yükümlüdür.

Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile meslek sırrı, aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Kurum tarafından bu Kanun kapsamında verilen görevler ile sınırlı olmak üzere istenecek her türlü bilgi ve belgeyi uygun süre ve ortamda, sürekli veya münferit olarak vermeye, istenecek defter ve belgeleri ibraz etmeye mecburdurlar.

Bu madde kapsamında, ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar Kurumun belirleyeceği süreler içerisinde söz konusu talebe cevap vermek ve gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

#### **Şeffaflık ve hesap verebilirlik**

**Madde 110-** Kurumun faaliyetleri hakkındaki yıllık rapor, raporun ait olduğu dönemi izleyen yılın Mayıs ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulur ve denetlenmiş kesin hesapları ile birlikte kamuya açıklanır. Kurum, faaliyetleri ile ilgili olarak altı ayda bir defa Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna Kurulca belirlenen usulde bilgi verir.

Kurum, stratejilerine ve bu stratejilerin yerine getirilmesine ilişkin olarak Bakanlar Kuruluna altı ayda bir bilgi verir.

Kurum, ilgili sektörde yaşanan önemli gelişmelere ve bu Kanunun 108 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen kuruluşların performanslarına ilişkin olarak toplulaştırılmış bazda süreli raporlar yayımlar. Bu raporlarda, istisnalara, idari işlemlere, önemli birleşmelere, iflas durumlarına ilişkin bilgi ile temel finansal tablolar, risk profili, kârlılık, likidite gibi konularda toplu verilere, analizlere ve değerlendirmelere yer verilir. Kurum risk yönetim politikalarını kamuya açıklar.

Kurul tarafından uygun görülmesi halinde, Kurum ve diğer ulusal ve uluslararası muadil otoriteler arasında bilgi paylaşımı ve danışmanlık hususlarında yaşanan gelişmeler düzenli olarak kamuoyuna sunulur.

Kurul tarafından yapılan düzenlemeler, değişiklikleri de içerecek şekilde sürekli olarak güncellenmek suretiyle Kurumun internet sayfasında yayınlanır.

Kurumun iç denetimi Başkan tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde Kurumun meslek personeli tarafından yerine getirilir.

#### **Kurumlararası işbirliği**

**Madde 111-** Kurum, talepleri halinde veya gerektiğinde Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Merkez Bankasına para, kredi ve bankacılık politikalarının yürütülmesi ile ilgili konularda mütalâa ve bilgi verir.

Kamu kurum ve kuruluşları, kanun ile belirlenmiş görev alanlarında Kuruma gerekli yardımı sağlamak zorundadırlar. Kurumun denetim fonksiyonlarını yerine getirebilmesini teminen talep edilmesi halinde, kolluk kuvvetleri kanunla belirlenmiş görevleri kapsamındaki her türlü desteği Kuruma sağlar.

Kurum, kendi görevlerinin yerine getirilmesi için önem arz edebilecek gözlem ve bulgular hakkında yetkili mercileri bilgilendirir.

Kurum, Merkez Bankası ve Fon bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla veri tabanlarında yer alan bilgileri, tesis edilen teknolojik süreçler aracılığıyla, gizlilik hükümleri çerçevesinde paylaşırlar. Fonun, mevduat sigortasına ilişkin değerlendirmede ve muhtemel ödemelere ilişkin önerilerde bulunabilmesi için, sigortalı mevduat ile banka bazında mevduat tutarı, bankacılık sisteminin genel durumu, mevduat hesabı adedi ve toplam mevduata ilişkin Kurum veri tabanında yer alan kalitatif süreçlerden geçmiş, güncel bilgilere erişim hakkı bulunmaktadır.

Kurum ile Fon arasında, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasında her iki kurumu ilgilendiren konularda izlenecek usul ve esasların ayrıntılı olarak belirlendiği bir mutabakat zaptı akdedilir.

Yabancı ülke kanunlarına göre denetime yetkili muadil mercilerin, kendi ülkelerindeki finansal piyasalarda faaliyet gösteren kuruluşların Türkiye'deki bu Kanun kapsamındaki şube veya ortaklıklarında denetim yapma ve bilgi talepleri ile bu Kanun kapsamındaki kuruluşların yurt dışındaki şube veya ortaklıklarına ilişkin yabancı ülke denetim otoritelerinin bilgi taleplerinin, açıklanmaması kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde yerine getirilmesi Kurulun iznine tabidir.

Kurum ayrıca, politikaların ve düzenlemelerin uyumlaştırılmasına yönelik, gerekli olduğu hallerde yabancı ülkelerde denetim yapma ve eğitim ile personel değişimi imkanı sağlamak üzere yabancı ülkelerin denetime yetkili mercileri ile yapacağı ikili anlaşmalar çerçevesinde finansal kuruluşlarla ve finansal piyasalarla ilgili her türlü işbirliği ve bilgi alışverişinde bulunabilir. Kurum, bu anlaşmaların usul ve esasları hakkında kamuoyunu bilgilendirir. Bu kapsamda yapılacak anlaşmalar hakkında 244 sayılı Milletlerarası Anlaşmaların Yapılması, Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Antlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz.

Bir kredi kuruluşunun kuruluş veya faaliyet izninin kaldırılması durumunda Kurum, söz konusu kredi kuruluşunun şubelerinin ve konsolide denetim kapsamındaki iştiraklerinin bulunduğu ülkelerin ilgili makamlarına durumu ivedilikle bildirir.

Yurt içi ve yurt dışı yetkili mercilerle konsolide denetime, bilgi paylaşımına ve diğer hususlara dair yapılacak işbirliğine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

#### **Finansal Sektör Komisyonu**

**Madde 112-** Finansal piyasalardaki güven ve istikrarı teminen; bilgi alışverişi ile işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, politika önerilerinde bulunmak ve finans sektörünü ilgilendiren konulara ilişkin görüş bildirmek amacıyla, Kurum nezdinde, görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası,

Sermaye Piyasası Kurulu, Fon, menkul kıymetler borsaları ve kuruluş birlikleri temsilcilerinden oluşan Finansal Sektör Komisyonu kurulur.

Finansal Sektör Komisyonu asgari üç ayda bir toplanır. Komisyonun çalışma usul ve esasları üye kurumların görüşleri alınmak suretiyle Kurul tarafından belirlenir.

#### **Eşgüdüm Komitesi**

**Madde 113-** Bankacılık sisteminin genel durumu, kredi kuruluşlarının finansal durumları, söz konusu kuruluşların denetimleri sonucu alınacak tedbirler, tasarruf mevduatı ve tasarruf hesabı sigortası primlerinin hesabında kullanılan kriterlere ilişkin her türlü bilgi, mevduat ve tasarruf hesabı hesap adetleri, sigortalı mevduat ve tasarruf hesabı toplam mevduat tutarları ile ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimlerinin Fona veya Güvence Fonuna devredilmesi veya faaliyet izninin kaldırılması ihtimali bulunan bankaların zararı, aktifinin niteliği ve pasifleri hakkında gerekli bilgilerin paylaşılması, Fonun ve Güvence Fonunun görev alanına giren konularda ve işlem tesis edilmesinin gerekli olduğu hallerde Kurum ile Fonun ve Güvence Fonunun azami düzeyde işbirliği yapmasını sağlamak üzere Kurum Başkanı ve ilgili Başkan Yardımcıları ile Fon Başkanı ve ilgili Başkan Yardımcıları ve Güvence Fonu Başkanından teşekkül eden ve ilgisine göre en az dört üyeden oluşan bir eşgüdüm komitesi kurulmuştur.

Komite en az ayda bir defa olmak üzere, tarafların uygun göreceği sıklıkta Kurum, Fon ve Güvence Fonu personelinin katılımı ile toplanır. Tarafların bir diğerinden talep edeceği bilgilerin ve belgelerin diğer tarafa uzlaşılacak süre içerisinde verilmesi esastır.

#### **BEŞİNCİ BÖLÜM** **Çeşitli Hükümler**

#### **Kurumun bütçesi, hesap ve harcamaların denetimi**

**Madde 114-** Kurumun harcamaları, Kurul kararıyla yürürlüğe giren, stratejik planlar, yıllık personel ihtiyacı, performans hedefleri ve ek sosyal güvenlik ihtiyaçları doğrultusunda, kurumsal, işlevsel ve ekonomik sınıflandırma sistemine göre hazırlanan yıllık bütçeye göre yapılır. Kurum görevlerinin yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan personel sayısı, işin niteliğine göre bütçede belirlenir.

Kurum, bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kendisine tahsis edilen mali kaynaklarını görev ve yetkilerinin gerektirdiği ölçüde, genel ve katma bütçeye ilişkin düzenlemelerden bağımsız olarak serbestçe kullanır.

Kurumun bütçe yılı takvim yılıdır. Kurumun giderleri, bir önceki yıl sonu bilanço toplamalarına göre bu Kanunun 108 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen kuruluşlarca bütçenin yürürlüğe girmesinden önce Kuruma yapılacak ödemelerle karşılanır. Giderlere katılma payı olarak tahsil olunacak tutar, söz konusu kuruluşların bilanço toplamalarının on binde üçünü geçemez. Kurul, bu Kanunda yer alan görev, yetki ve sorumlulukların etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için bütçede öngörülen giderlerin karşılanmasında kaynaklar kafi gelmez ise giderleri karşılayacak ölçüde bu oranı artırmaya yetkilidir. Belirtilen süre içerisinde ödenmeyen gider payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Bütçe, Eylül ayı sonuna kadar doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine, bir örneği de Maliye Bakanlığına gönderilir. Kurum, bütçesine ilişkin uygulama sonuçlarını üçer aylık dönemlerde Kurula raporlar.

Kurumun yıllık hesapları ile harcamalarına ilişkin işlemleri, Sayıştay tarafından denetlenir. Sayıştay, denetim raporları ile bunlara verilen cevapları dikkate alarak düzenleyeceği genel değerlendirme raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

**Özlük ve mali haklar**

**Madde 115-** Kurul Başkanı ve üyelerinin net aylık ücreti, Merkez Bankası Başkanının her türlü ödemeler dahil aylık ücreti esas alınarak Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Kurum personelinin ücretleri herhangi bir yasal veya idari kısıtlamaya tâbi olmaksızın Kurulca tespit olunur. Kurum personelinin özlük ve mali haklarında, münhasıran bu Kanun hükümleri uygulanır. Kurum meslek personeli ve diğer personel, kamu kurumlarında kadro ihdas ve iptaline ilişkin mevzuata tâbi olmaksızın idari sözleşme ile istihdam edilir.

Kurum personeli ile Kurul üyeliklerine atananlar hakkında 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler uygulanır. Emeklilik açısından Kurul Başkanına Bakanlık Müsteşarı, Kurul üyelerine Bakanlık Müsteşar Yardımcısı, Kurum Başkan Yardımcıları ve Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanına Bakanlık Genel Müdürü, 1 inci dereceli Daire Başkanlarına Bakanlık Genel Müdür Yardımcısı, 1 inci dereceli Daire Başkan Yardımcılarına Bakanlık Daire Başkanı, en az dört yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte veya yüksekokulları bitirmiş, Türkiye düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine sahip bankalar yeminli murakıplarına bakanlık müfettişi, en az dört yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte veya yüksekokulları bitirmiş, kazanılmış hak aylıkları birinci derecede olmak şartıyla bankacılık uzmanları, hukuk uzmanları, bilişim uzmanları ve kurum uzmanlarına Hazine uzmanı için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam ve temsil tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. Diğer personelin emeklilik açısından durumu 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler dikkate alınmak suretiyle kıyasen belirlenir. Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görev yapanlar daire başkanı için gerekli nitelikleri taşımak kaydıyla özlük, emeklilik ve mali haklar açısından Kurum daire başkanı statüsünü kazanır.

Kurul başkan ve üyeliklerine atananlardan, atama yapılmadan önce kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların, istekleri halinde bu kurumlara bağlılıkları devam eder. Bunlar hakkında yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanmaz.

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı dışındaki sosyal güvenlik kurumlarından emekli olan Kurul üyeleri, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı'na yazı ile başvurdıkları tarihi takip eden ayın başından itibaren Sandıkla ilgilendirilirler. Bu üyelerin diğer sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıkları kesilir ve ayrılışlarında çeşitli sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödeyerek geçen süreleri

birleştirilmek suretiyle kendilerine 24/5/1983 tarihli ve 2829 sayılı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca kendilerine aylık bağlanır.

Diğer personelin emeklilik açısından durumu 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler dikkate alınmak suretiyle kıyasen belirlenir.

2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun grev ve lokavt yasaklarına ilişkin hükümleri Kurum hizmetlileri ile görevlilerine de uygulanır.

**Kurul Üyeleri ile Kurum personelinin görevden ayrılması**

**Madde 116-** Kamu kurum ve kuruluşları ile Merkez Bankası personeli iken Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürede eski görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Ancak, Kuruldaki görevleri sona erdikten sonra talepleri halinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

Kurul üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen bir yıl içinde, yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankalar hariç olmak üzere, bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamazlar.

Kamu kurum ve kuruluşlarının personeli ile Merkez Bankası personeli iken Kurumda görev alanlar istekleri halinde geldikleri kurumlarda mükteseplerine uygun bir göreve atanırlar. Bu takdirde, Kurumda geçirdikleri süreler tâbi oldukları kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilir. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere üniversitelerden gelen Kurul üyeleri ve personel hakkında da uygulanır.

**Kurul üyeleri ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğu**

**Madde 117-** Kurul üyeleri ve Kurum personeli, Türk Ceza Kanununun 230 ile 240 ıncı maddelerinde yer alan suçlar haricinde, görevleri esnasında veya görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından Devlet memuru sayılırlar. Buna ilişkin soruşturmalar, Kurul üyeleri için İlişkili Bakanın, Kurum personeli için ise Kurulun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin iştirak halinde işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalarda Kurum personeli hakkında soruşturma izni verme yetkisi ise Kurula aittir.

Kurul üyeleri ve Kurum personeli hakkında soruşturma izni verilmesi için açık ve somut delilin varlığı zorunlu olup, bu kişilerin kendilerine veya üçüncü kişilere çıkar sağlamak veya zarar vermek kastıyla hareket ederek bu işlemler sonucunda kendilerine veya üçüncü kişilere çıkar sağlamış olmaları gerekir. Soruşturma izni verilmesi halinde bu durum ilgililere tebliğ olunur. Soruşturmaya izin verilmesine ya da verilmemesine karar verilmesi halinde, bu kararlar aleyhine, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içerisinde Danıştay 2. Dairesi nezdinde itiraz yoluna başvurulabilir. İzin verilmiş olsa dahi, itiraz süresi geçene kadar veya Danıştay'a yapılan itiraz sonucunda hüküm tesis olunana kadar soruşturma başlatılamaz.

Kurul üyeleri ile Kurum personelinin, gerek görevlerinin ifası sırasında, gerekse görevden ayrıldıktan sonra, görevleriyle ilgili isnatlardan dolayı aleyhlerine açılmış ve

açılacak ceza davaları, ilgili üye veya personelin talebi halinde , bunlarla vekâlet akdi yapmak suretiyle görevlendirilecek bir avukat tarafından yürütülür. Söz konusu davalara ilişkin dava giderleri ve Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgari ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücretinin on beş katını aşmamak üzere avukatlık ücreti, Kurum bütçesinden karşılanır.

Kurul üyeleri ile Kurum personeli aleyhine, Kurulun veya Kurumun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri sebebiyle, gerek görevlerinin ifası sırasında gerek görevden ayrılmalarından sonra, açılmış veya açılacak her türlü tazminat ve alacak davası, Kurum aleyhine açılmış sayılır. Bu davalarda husumet Kuruma yöneltilir. Avukatlık ücreti ve dava giderine ilişkin üçüncü fıkra hükmü işbu hukuk davaları için de aynen geçerlidir. Yargılama sonucunda Kurum aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle Kurumun ödeme yapması halinde, Kurum bu meblağı, ilgililerinden talep edebilir. Kurumun, zararı ilgililerinden talep edebilmesi için, bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi gerekir.

#### **Kurul ve Kurum kararlarına karşı yargı yolu**

**Madde 118-** Kurul kararlarına karşı açılacak idari davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülür. Danıştay, Kurul kararlarına karşı yapılan başvuruları acele işlerden sayar. Kurul kararlarına karşı açılacak idari davalarda yürütmenin durdurulması talepleri için ayrıca duruşma yapılır. Bu halde 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 17 nci maddesinin (5) numaralı fıkrasındaki otuz günlük süre uygulanmaz. Yürütmenin durdurulması talepleri hakkında verilecek kararlara ilişkin itirazlar, Kurumun savunması alınmadan sonuçlandırılmaz. İlgili taraf itiraza ilişkin başvurunun mahkemece kendisine tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde savunmasını vermek zorundadır. Aksi halde savunma beklenmeksizin karar verilir.

## **ONİKİNCİ KISIM**

### **Fon Bankalarına İlişkin Hükümler**

#### **Kaynakların istismarı sebebiyle devralma**

**Madde 119-** Fon, 79 uncu maddenin birinci fıkrası hükümlerine göre hakim ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın;

a) Hâkim ortakları ile tüzel kişi ortaklarının sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarından kendilerine, eşlerine, usul ve furuuna, evlatlıklarına ve kendilerini evlat edinenlere ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mal, hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirleri ile yaşayış tarzına göre geçim kaynaklarını ve ayrıca bildirimden önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul kıymetlerini gösterir birer mal beyannamesi vermelerini istemeye,

b) Hâkim ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgililerin yurt dışına çıkmasını yasaklama dahil, alacaklıların menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye

yetkilidir.

Bu madde hükümlerine göre istenen mal beyannamesinin en geç yedi gün içinde Fona verilmesi zorunludur. Bu mal beyanının hüküm ve sonuçları hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri geçerlidir. Bu madde hükümleri çerçevesinde alınan tedbir ve haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava veya icra veya iflas takibine konu olmazsa kendiliğinden ortadan kalkar. İlgililer hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun Onbirinci Bap hükümlerine göre açılacak iptal davalarında aciz vesikası şartı aranmaz.

Bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen şekilde kullanılan kaynaklar ve bu suretle uğranılan zarar, Fon tarafından verilen süre içinde iade veya tazmin edilmediği veya Fon tarafından uygun görülecek biçimde teminatlandırılmadığı veya bu ortaklara ait hisseler Fon tarafından verilecek süre içinde üçüncü kişilere devredilmediği takdirde, bu zarar veya kullanılan kaynakların miktarına bakılmaksızın, bunlara ait hisseler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder. Bu surette Fona intikal eden söz konusu hisselerin üçüncü kişilere satışını müteakip Fon tarafından elde edilen tutar, hâkim ortakların bankaya ve/veya Fona olan boçlarına mahsup edilir.

Bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen şekilde kullanılan kaynaklar ve bu suretle uğranılan zarar, Fon tarafından verilen süre içinde iade veya tazmin edilse veya Fon tarafından uygun görülecek biçimde teminatlandırılrsa dahi bilançoda görülen bakiye zararın özkaynakları aşmasının tespiti halinde Fon, bankanın faaliyet izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye yetkilidir.

Fon, bilançoda görülen zararın özkaynakları aşmaması halinde, en az beş üyesinin aynı yöndeki oylarıyla alınan Fon Kurulu kararıyla, hâkim ortaklar dışındaki ortaklara ait hisseleri, zararın ödenmiş sermaye tutarından düşülmesi suretiyle hesaplanacak sermaye esas alınmak üzere bulunacak hisse bedelinin Fon Kurulunca belirlenecek süre içinde banka hissedarlarına ödenmesi karşılığında devralmaya yetkilidir.

Bu maddenin özel finans kurumları için uygulanmasında banka, özel finans kurumunu, Fon, Güvence Fonunu, mevduat ise özel cari ve katılma hesaplarını ifade eder.

**Fon bankaları ile ilgili olarak alınacak tedbirler**

**Madde 120-** Fon, bu Kanunun 78 ve 79 uncu maddeleri hükümlerine göre ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın faaliyetlerini Fon Kurulunca belirlenecek süre ile geçici olarak durdurmaya ve/veya devir tarihi itibarıyla düzenlenecek bilançosunu esas almak suretiyle;

a) Uygun göreceği aktiflerini, teşkilatını ve aksine talebi olmayan personeli ile devir tarihi itibarıyla mevduat toplamı en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları ortalamasını geçmemek üzere işlemiş faizleri ile birlikte sigortaya tâbi tasarruf mevduatını ve pasifte yer alan karşılık kalemlerini, kurulacak bir bankaya ya da mevcut bankalardan istekli olanlara devretmeye ve aktif ve pasifi kısmen veya tamamen devredilen bankanın faaliyet izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye,

- b) Sigorta kapsamındaki mevduat tutarını aşmamak kaydıyla, kendisine intikal eden hisseleri temsil eden sermayeye karşılık gelen zararları devralmaya,
- c) Devralınacak zararlar sonucunda hisselerinin tamamına sahip olunamaması halinde, zararın ödenmiş sermaye tutarından düşülmesi suretiyle hesaplanacak sermaye esas alınmak üzere bulunacak hisse bedelinin Fon Kurulunca belirlenecek süre içinde banka hissedarlarına ödenmesi karşılığında hisselerini devralmaya,
- d) Faaliyet izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye

yetkilidir. Devralınan zararlara istinaden yapılacak ödemelerin karşılığını temsil eden hisseler, üzerindeki her türlü hak ve takyidattan âri olarak Fona intikal eder.

Hakkında bu maddenin (a) bendi hükümleri uygulanan bankanın devredilen aktiflerinin toplamının devredilen pasiflerinin toplamını karşılamaması halinde aradaki fark Fon tarafından ödenir. Bu halde ve hakkında bu maddenin (a) bendi hükümleri uygulanan bankanın faaliyet izninin kaldırılması durumunda bu Kanunun 123 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları uygulanmaz. Bu Kanunun 123 veya 124 üncü maddelerine göre iflas masaları kurulması halinde, Fon ödediği tutar kadar iflas masasına 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 4949 sayılı Kanun ile değişik 206 ncı maddesinde yer alan üçüncü sırasındaki tüm imtiyazlı alacaklılardan önce gelmek üzere imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

**Fonun hisseleri kendisine intikal eden bankalarla ilgili yetkileri**

**Madde 121-** 1. Fon, bu Kanun hükümlerine göre hisselerinin çoğunluğu veya tamamı kendisine intikal eden bankanın;

- a) Gerektiğinde mali ve teknik yardım da sağlamak suretiyle, varlık ve yükümlülüklerini kısmen veya tamamen, mevcut bankalardan istekli olanlara ya da kurulacak bir bankaya devretmeye veya bankayı istekli olan başka bir bankayla birleştirmeye,
- b) Mali sistemde güven ve istikrarın sürdürülebilmesini teminen, Fon Kurulunca gerekli görülen hallerle sınırlı olmak üzere, mali bünyenin güçlendirilmesi ve yeniden yapılandırılması için gerektiğinde;
  - i) Sermayesini artırmaya,
  - ii) Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle kanuni karşılık yükümlülüklerini cezai faizlerini de kaldırmak suretiyle ertelemeye veya düşürmeye,
  - iii) İştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerini satın almaya veya bunları teminat olarak alıp karşılığında avans vermeye,
  - iv) Likidite ihtiyacını gidermek üzere mevduat koymaya,
  - v) Varlık ve yükümlülüklerini kısmen ya da tamamen devralmaya,
  - vi) Alacaklarını veya zararlarını devralmaya,
  - vii) Kayıtlarına göre gerçek bir muameleye dayandığı tespit edilen doğmuş veya doğacak borçlarını garanti etmeye,
  - viii) Varlık ve yükümlülükleri ile ilgili her türlü işlemi yapmaya ve nakde tahvilini sağlamaya,

yetkilidir.

2. Fon, bu maddenin (1) numaralı fıkrası uyarınca sahip olduğu aktifleri ve hisse senetlerini iskonto uygulayarak veya sair suretlerle üçüncü kişilere satmaya ve

kendisine intikal eden hisselerin üçüncü kişilere devredilmesine yönelik olarak gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Hisselerin üçüncü kişilere devredilmesine imkan bulunmaması halinde Fon, bu maddede belirtilenler de dahil olmak üzere Fon bankaları ve devraldığı varlık ve yükümlülükler ile ilgili her türlü işlemi yapmaya, bankanın faaliyet izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye yetkilidir.

Bu Kanun hükümlerine göre Fona intikal eden bankaların hisseleri, bu Kanunun 8 ve 9 uncu madde hükümlerine istinaden Kuruldan izin alınmak kaydıyla ve Fon Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar dahilinde üçüncü kişilere devredilir.

3. 120 nci madde ve bu madde hükümlerine göre yapılan devir işlemlerinde alacaklı ve borçluların rızası aranmaz.

**Fon tarafından kurulan banka**

**Madde 122-** Fon tarafından 120 ve 121 inci maddelerde yazılı tedbirlerin alınması amacıyla Kuruma bilgi vermek suretiyle kurulacak bankanın kuruluşunda ve Fon tarafından yapılan devir ve birleşme işlemlerinde bu Kanunun 8 ve 9 uncu maddeleri, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile devir ve birleşmeye tâbi tutulacak bankaların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının yüzde yirmiyi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7, 10 ve 11 inci maddeleri uygulanmaz. Kuruluşa ilişkin karar Resmi Gazete’de yayımlanır ve banka Fonun talebi üzerine Ticaret Siciline tescil edilir. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulur.

Bu madde hükümleri uyarınca kurulan banka geçici bir süreyle faaliyet iznini haizdir. Banka, verilen izin süresi içinde bu Kanunun 8 ve 9 uncu madde hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar dahilinde üçüncü kişilere devredilebilir. Devir halinde bankaya geçici bir süreyle verilen faaliyet izni sürekli hale gelir. Verilen izin süresi içerisinde devir işleminin gerçekleştirilememesi halinde izin süresi Fonun talebi üzerine Kurul tarafından uzatılabilir.

**Faaliyet izninin kaldırılmasının sonuçları**

**Madde 123-** Bir bankanın bu Kanun hükümlerine göre faaliyet izninin kaldırılması halinde yönetim ve denetimi Fona intikal eder.

İznin kaldırılmasına ilişkin Kurul Kararının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren, banka hakkındaki ihtiyati tedbir dahil her türlü icra ve iflas takibatı durur. İzni kaldırılan bankaların ana sözleşmelerinde yer alan düzenlemelerin değiştirilmesine, değişikliklerin genel kurul yapılmaksızın gerçekleştirilmesine ve değişikliklerin tescil ettirilmesine Fon yetkilidir.

Fon, yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankada mevduat sahipleri ile diğer alacaklıların haklarını korumaya yönelik olarak gerekli göreceği her türlü tedbiri alır. Faaliyet izni kaldırılan bankanın 124 üncü maddede sayılan ilgililerinin mal, hak ve alacaklarına Fonun talebi üzerine mahkeme tarafından teminat şartı aranmaksızın ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz konulabilir, bu kişilerin yurt dışına çıkışları yasaklanabilir. Bu şekilde alınan ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları, karar

tarihinden itibaren altı ay içinde dava ve icra-iflas takibine konu olmaz ise kendiliğinden ortadan kalkar. Faaliyet izninin kaldırıldığı tarihten itibaren bankanın alacaklılarından temlik yoluyla alacak edinen borçlular, temlik yoluyla edindikleri alacakları ile bankaya olan borçların takasının yapılması veya mahsup edilmesi talebinde bulunamaz. Bu sonucu doğuracak takas ve mahsup işlemleri banka açısından geçersizdir. Fon, yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankadaki sigortalı mevduatı doğrudan veya ilan edeceği başka bir banka aracılığı ile ödeyerek, mevduat sahipleri yerine bankanın doğrudan doğruya iflasını ister. Bu görev ve yetki münhasıran Fona aittir. Bu şekilde yapılacak iflas isteminde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunun 178 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz. Banka hakkında Fon haricinde üçüncü kişilerin iflas takibi veya davası başlatması halinde ilgili icra dairesi veya mahkemece durum derhal Fona bildirilir.

İflas kararı alınması halinde Fon, iflas masasına 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 4949 sayılı Kanun ile değişik 206 ncı maddesinde yer alan üçüncü sıradaki tüm imtiyazlı alacaklılardan önce gelmek üzere imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder ve bu Kanunun uygulanması ile sınırlı olmak üzere 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 166 ncı, 219 uncu, 223 üncü, 234 üncü, 236 ncı, 249 uncu, 251 inci, 254 üncü maddelerindeki yetki ve görevler hariç olmak üzere iflas dairesi, alacaklılar toplantısı ve iflas idaresi görev ve yetkilerine sahip olarak bankayı anılan Kanun hükümleri çerçevesinde tasfiye eder.

Fon tarafından iflası idare etmekle memur kılınanların görevle ilgili sorumluluklarından dolayı açılacak hukuk davaları Fon aleyhine açılmış sayılır. Bu kişilerin şahsi kusur ve eylemleri ile sebep oldukları zarar kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi halinde kendilerine rücu edilir.

İflasına hükmolunan bankanın Fona olan borçları, masanın nakit durumuna göre 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 232 nci maddesinde gösterilen sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmeksizin ödenir. Alacaklılar sıra cetvelinin düzenlenmesinde İcra ve İflas Kanununun 232 nci maddesinde öngörülen üç aylık sürenin yetersiz kalması halinde İflas İdaresinin talebi üzerine, Fon Kurulu tarafından üçer aylık ek süreler verilebilir.

İflas kararı verilmeyen hallerde banka hakkında 23 üncü madde hükümleri uygulanır. Bu durumda bankanın iradi tasfiyesi, banka genel kurulu kararı aranmaksızın tasfiye kurulu üyelerinin Fon tarafından atanması suretiyle gerçekleştirilir.

Bu Kanunun 14 üncü maddesi hükümlerine göre faaliyet izni kaldırılan yabancı banka şubeleri hakkında bu madde hükümleri uygulanır. Bu şubelerin mevcut ve alacaklarının yurt dışına transferine ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

Fon, iflas masasının aktifindeki paralarla, iflas idaresi sıfatıyla tahsil ettiği paraları muhafaza ve nemalandırma hususunda 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 9 uncu ve sair ilgili maddelerine tâbi değildir. 492 sayılı Harçlar Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü bu paralar için uygulanmaz.

Fon, iflas idaresi sıfatıyla ve masanın menfaatine uygun olduğu takdirde her türlü alacaklar bakımından tahkim, sulh, kabul ve feragat yetkilerini haizdir. Müflise

ait menkul ve gayri menkullerin satışında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Bu Kanunun 119 uncu maddesinin uygulanabilir hükümleri 79 uncu madde hükümlerine göre faaliyet izninin doğrudan kaldırılması halinde kıyasen uygulanır.

Bu madde hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kurulun görüşü alınmak suretiyle Fon Kurulu tarafından yönetmelikle düzenlenir.

#### **Şahsi sorumluluk**

**Madde 124-** Bir bankanın yönetim kurulu, denetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imzaları bankayı ilzam eden memurlarının Kanuna aykırı karar ve işlemleriyle banka hakkında 78 veya 79 uncu madde hükümlerinin uygulanmasına neden olduklarının tespiti halinde, bankaya verdikleri zararlarla sınırlı olarak bunların şahsi sorumlulukları yoluna gidilerek, Fon Kurulu kararına istinaden ve Fon'un talebi üzerine doğrudan şahsen iflaslarına mahkemece karar verilebilir. Bu karar ve işlemler bankanın hâkim ortaklarına menfaat temini amacıyla yapıldığı takdirde, menfaat temin eden ortaklar hakkında da temin ettikleri menfaat üzerinden aynı hüküm uygulanır.

Bu Kanunun 119 uncu maddesindeki mal beyannamesine ve muhafaza tedbirlerine ilişkin hükümler bu maddede de kıyasen uygulanır.

Mahkemece iflasına karar verilenler hakkındaki takibi, alacaklı sıfatıyla Fon yürütür.

Bu madde hükmüne göre iflası istenenler hakkında mahkemece 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 257 nci ve izleyen maddeleri hükümleri uygulanır.

Bu madde hükümlerinin, 78 ve 79 uncu madde hükümlerinin uygulanmasına neden olduklarının tespiti halinde özel finans kurumlarının yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imzaları özel finans kurumlarını ilzam eden memurları ile menfaat temin eden ortakları hakkında da Tasfiye Kurulunun talebi üzerine uygulanır. Mahkemece iflasına karar verilenler hakkındaki takibi, alacaklı sıfatıyla Tasfiye Kurulu yürütür.

Bu Kanunun 123 üncü madde hükümleri, bu maddeye göre şahsi iflası istenenler hakkında da uygulanır.

## **ONÜÇÜNCÜ KISIM**

### **Fon ve Güvence Fonuna İlişkin Hükümler**

#### **BİRİNCİ BÖLÜM**

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

#### **Fonun görev ve yetkileri**

**Madde 125-** Bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat ile verilen yetkiler çerçevesinde tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması ve mali piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması amacıyla, tasarruf mevduatının sigorta edilmesi, Fon bankalarının yönetilmesi, mali bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden

yapılandırılması, devri, birleştirilmesi, satışı, tasfiyesi, Fon alacaklarının takip ve tahsili işlemlerinin yürütülmesi ve sonuçlandırılması, Fon varlık ve kaynaklarının idare edilmesi ve Kanunla verilen diğer görevlerin ifası, kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yerine getirilir.

Fon görevini yaparken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Fon Kurulunun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez. Fonun eylem ve işlemleri ile Fon Kurulu kararları hiçbir organ, makam ve merci tarafından yerindelik denetimine tâbi tutulamaz. Fon Kurulunun yetkileri saklıdır.

Fon, bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kendisine tahsis edilen mali kaynaklarını görev ve yetkilerinin gerektirdiği ölçüde, genel ve katma bütçeye ilişkin düzenlemelerden bağımsız olarak serbestçe kullanır.

Fon, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile bunların ek ve değişikliklerine tâbi değildir.

#### **Fonun merkezi ve yönetimi ile teşkilat yapısı**

**Madde 126-** 1. Fonun merkezi İstanbul'dadır. Fon ihtiyaç duyulması halinde Fon Kurulu kararıyla gerekli gördüğü yerlerde teşkilat kurabilir. Fon, daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimleriyle danışma, iç denetim ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur.

2. Fonun karar organı Fon Kuruludur. Fon Kurulu, yedi üyeden oluşur. Fon Kurulu Başkanı, Fonun da başkanıdır. Üyelerin, siyasal bilgiler, hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları gerekir. Üyeler; en az üçü bankacılık olmak üzere maliye-finans alanında en az 10 yıl deneyim sahibi ve üst düzey yöneticilik yapmış veya yukarıda sayılan öğrenim dallarında en az on yıl öğretim üyeliği yapan adaylar arasından müflis olmaması veya konkordato ilan etmiş olmaması, hakkında bu Kanunun denetim sonucu işlem yapılan kuruluşlarda nitelikli paya sahip olmaması, tasfiyeye tâbi tutulan bankerler ile iradi tasfiye haricinde tasfiyeye tâbi tutulan finansal kuruluşlarda, faaliyet izni kaldırılan kalkınma ve yatırım bankaları ile özel finans kurumlarında ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izni ve yetkileri kaldırılan bankalarda, bu işlemlerden önce, nitelikli paya sahip olmaması veya bu kuruluşlarda üst düzey yönetici olmaması kaydıyla ilişkili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, üyelerden birini başkan birini de ikinci başkan olarak görevlendirir.

3. Fon Kurulu Başkan ve üyelerinin görev süresi altı yıldır. Süreleri biten başkan ve üyeler yeniden atanamazlar. Kurul Başkanı hariç olmak üzere, ilk atanan üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir. İlk defa atanan üyelerden Başkan dışında, ikinci yılın

sonunda, kura sonucunda belirlenecek iki üye ve dördüncü yılın sonunda kalan üyelere kura sonucunda belirlenecek iki üyenin yerine, bu Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak yeni üye ataması yapılır. İkinci yılın sonunda kur'a sonucu üyelikleri sona eren üyeler bir defalığına tekrar atanabilir. Fon Kurulu üyeliklerinin, görev süreleri dolmadan herhangi bir sebeple boşalması halinde, boşalan yerlere yukarıdaki fıkrada belirtilen esaslar dahilinde bir ay içinde atama yapılır ve bu üye, yerine atandığı kişinin görev süresini tamamlar. Boşalan üyeliklere atananlardan iki yıl veya daha az süreyle görev yapanlar bir defalığına tekrar atanabilir.

4. Fon Kurulu üyeleri bilimsel amaçlı ders ve konferans gibi etkinlikler hariç, özel bir kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, ticaretle uğraşamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar ve bunların doğrudan ya da dolaylı ortaklıklarında pay sahibi olamaz. Fon Kurulu üyeleri göreve başlamadan önce, kendilerinin, eş ve velayeti altındaki çocuklarının malik olduğu menkul kıymetlerden, Hazine tarafından çıkarılan borçlanmaya ilişkin olanlar hariç, bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar ve bunların doğrudan ya da dolaylı ortaklıklarında her türlü menkul kıymetlerini eş, evlatlık, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları dışındakilere satmak suretiyle elden çıkarmak zorundadır. Otuz gün içinde bu fıkradaki hükümlere uygun hareket etmeyen üyeler, üyelikten çekilmiş sayılır. Bu durum, Fon Kurulu kararı ile tespit edilir ve ilişkili Bakana bildirilir.

Fon Kurulu üyeleri ile Fon personelinin uyacakları mesleki ilkeler Fon Yönetmeliğinde belirlenir.

5. Fon Kurulu Başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak, ciddi hastalık veya sakatlık nedeniyle iş göremeyecekleri, atanmaları için gerekli şartları kaybettikleri veya durumlarının (4) numaralı fıkraya aykırı düştüğü tespit edilen, görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkumiyet kararı kesinleşen Fon Kurulu üyeleri görev süreleri dolmadan Bakanlar Kurulu kararı ile görevden alınabilir.

Üyelerin geçici iş göremezliğe uğraması veya süresi biten üyenin yerine henüz atama yapılmamış olması nedeniyle Fon Kurulunun karar almasının tehlikeye düşmesi halinde, bu üyeliklere, Fondaki kıdem sırasına göre Fon Başkan Yardımcıları vekâlet eder. Bu madde hükümlerine istinaden Fon Kurulu üyelerine vekâlet eden ya da görev yapan Başkan Yardımcılarının mali ve özlük haklarında bir değişiklik olmaz. Geçici iş göremezlik halinin üç aydan fazla sürmesi halinde, bu durumda olan üyelerin üyelikleri düşer ve bunların yerlerine yedi gün içinde atama yapılır.

6. Fon Kurulu üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda görevlerinin devamı süresince görevlerini tam bir dikkat, dürüstlük ve tarafsızlık ile yürüteceklerine, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair yemin ederler. Yemin için yapılan başvuru Yargıtay'ca acele işlerden sayılır. Fon Kurulu üyeleri, yemin etmedikçe göreve başlayamazlar.

7. Fon Kurulu en az haftada bir defa olmak üzere gerekli hallerde toplanır. Geçerli mazereti olmaksızın bir takvim yılında toplam üç toplantıya katılmayan veya bir toplantıya katıldığı ve karşı oy kullanmadığı halde Fon Kurulu kararlarını süresi içinde imzalamayan veya karşı oy gerekçesini süresi içinde yazılı olarak bildirmeyen

Fon kurulu üyeleri üyelikten çekilmiş sayılır. Bu durum, Fon Kurulu kararı ile tespit edilir ve ilişkili Bakana bildirilir.

8. Fon Kurulu, Fon Başkanının veya bulunmadığı hallerde Fonun İkinci Başkanının başkanlığında en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır. Fon Kurulu kararları en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla alınır. Üyeler toplantılarda çekimser oy kullanamaz. Kurul kararı tutanakla tespit edilir ve karar tutanağı toplantı esnasında veya en geç toplantıyı izleyen işgünü toplantıya katılan tüm üyeler tarafından imzalanır. Fon Kurulunun toplantıları gizlidir. Fon Kurulu, ihtiyaç duyması halinde görüşlerinden yararlanmak üzere konularında uzman olan kişileri yapılacak kurul toplantısına davet edebilir. Ancak, Fon Kurulu kararları toplantıya dışardan katılanların yanında alınmaz.

9. Fon Başkanı ve üyeleri, kendileri, yönetim ve denetiminde bulundukları banka ve şirketler ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 245 inci maddesinin (3) numaralı bendinde yazılı derecelerde akrabalığı bulunan kimseler ile ilgili konularda, müzakerelere iştirak edemez ve oy kullanamazlar.

10. Miktarı beşyüz bin Yeni Türk Lirasını aşan Fon Kurulu kararlarına karşı açılacak idari davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülür. Fonun kararlarına karşı yapılan başvurular acele işlerden sayılır. Fon Kurulu kararlarına karşı açılacak idari davalarda yürütmenin durdurulması talepleri için ayrıca duruşma yapılır. Bu halde 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 17 nci maddesinin 5 numaralı fıkrasındaki otuz günlük süre uygulanmaz. Yürütmenin durdurulması talepleri hakkında verilecek kararlara ilişkin itirazlar, Fonun savunması alınmadan sonuçlandırılmaz. İlgili taraf itiraza ilişkin başvurunun mahkemece kendisine tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde savunmasını vermek zorundadır.

11. Fonun yönetim ve temsili, Fon Kurulunca alınan kararların yürütülmesi Fon Başkanına aittir. Fon Başkanının izin, hastalık, görevlendirme, görevden alınma ve görevde bulunmadığı diğer hallerde Fonun İkinci Başkanı Fon Başkanına vekâlet eder.

Fon işlemlerini yürütmede Fon Başkanına yardımcı olmak üzere Fon Kurulu kararıyla, Fon Kurulu üyelerinde aranan şartları taşıyan üç Fon Başkan Yardımcısı atanabilir. Fon Başkan Yardımcıları, kendilerine bağlı birimlerin idaresi ile birimler arasında işbirliği ve eşgüdümün sağlanması ve Fon Başkanı tarafından verilen görevlere bağlı olarak Fonun temsili ile görevli ve yetkilidir.

Fon Başkanı ve Fon Başkan Yardımcıları gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Ancak yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

12. Fon Kurulu üyeleri ile Fon personeli, çalışmaları sırasında öğrendikleri sırları bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılımlarından sonra da devam eder.

13. Fon iç düzenlemeleri dışındaki düzenleyici işlemlerini yürürlüğe koymadan önce ilgili kurumların görüşünü alır.

14. Fon Kurulunun talebi üzerine, Kurum personeli Kurum Başkanı tarafından Fonda görevlendirilebilir.

15. Bu Kanun ile Fona verilen görevlerin gerektirdiği asli ve sürekli görev ve hizmetler, Fon avukatları, Fon denetçisi ve denetçi yardımcıları, Fon uzman ve uzman yardımcılarının oluşan meslek personeli ve diğer personel eliyle yürütülür.

Fon meslek personeli, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatla Fona verilen görev ve yetkilerin gerektirdiği asli ve sürekli görev ve hizmetlerin yürütülmesinden sorumlu kariyer personelidir.

Fon meslek personeli, konuları ile ilgili dallarda en az lisans düzeyinde öğrenim yapmış adaylar arasından sınavla seçilerek alınırlar. Fon meslek personelinin sınav, atama, terfi, çalışma usul ve esasları Fon Yönetmeliğinde düzenlenir.

16. Bu Kanun ile Fona verilen yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar, Fon teşkilatı, ana ve yardımcı hizmet birimleri, danışma ve denetim birimleri ile Fon personelinin görev ve yetkileri Fon Kurulunca çıkarılacak Fon Yönetmeliğinde düzenlenir. Düzenleyici işlem niteliğindeki yönetmelikler Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girer. Özel nitelikli kararlardan gerekli görülenler Fon tarafından ilgili kişi ve kuruluşlara duyurulur.

**Fon Kurulu üyelerinin ve Fon personelinin statüsü, mali ve özlük hakları**

**Madde 127-** 1. a) Fon Kurul Başkanı ve üyelerinin net aylık ücreti, Merkez Bankası Başkanının her türlü ödemeler dahil aylık ücreti esas alınarak Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Fon personelinin ücretleri herhangi bir yasal veya idari kısıtlamaya tâbi olmaksızın Fon Kurulunca tespit olunur. Fon personelinin özlük ve mali haklarında, münhasıran bu Kanun hükümleri uygulanır. Fon emrinde çalıştırılan Fon meslek personeli ve diğer personel, kamu kurumlarında kadro ihdas ve iptaline ilişkin mevzuata tâbi olmaksızın idari sözleşme ile istihdam edilir.

b) Fon Kurulu üyeliğine atananlar ile Fon personeli hakkında 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler uygulanır.

Emeklilik ve diğer bakımlardan Fon Kurulu Başkanı Bakanlık Müsteşarı, Fon Kurulu üyeleri Bakanlık Müsteşar Yardımcısı, ve Fon Başkan Yardımcıları Bakanlık Genel Müdürü, Fon Daire Başkanları Bakanlık Genel Müdür Yardımcısı, Fon Daire Başkan Yardımcıları Bakanlık Daire Başkanı, Fon Grup Başkanları Bakanlık Şube Müdürü, Fon meslek personeli Başbakanlık uzmanı ile denk statüde kabul edilir ve bu görevler için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam ve temsil tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. Diğer personelin emeklilik açısından durumu 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler dikkate alınmak suretiyle kıyasen belirlenir.

c) Fon Kurulu başkan ve üyeliklerine atananlardan atama yapılmadan önce kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların istekleri halinde bu kurumlara bağlılıkları devam eder ve bunlar hakkında yukarıdaki hükümler uygulanmaz.

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı dışındaki sosyal güvenlik kurumlarından emekli olan Fon Kurulu üyeleri Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yazı ile başvurdukları tarihi takip eden ayın başından itibaren Sandıkla ilgilendirilirler. Bu üyelerin diğer sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıkları kesilir ve ayrılışlarında çeşitli sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödeyerek geçen süreleri birleştirilmek suretiyle kendilerine 2829 sayılı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca kendilerine aylık bağlanır.

d) Fon Kurulu başkan ve üyeliklerine atananların Fon Kurulunda görev yaptıkları sürede eski görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Ancak, Fon Kurulundaki görevleri sona erdikten sonra ilişkili Bakan tarafından, mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

2. Fon Kurulu üyeleri ile her türlü Fon personelinin bu Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki (f) bendi hariç diğer bentlerinde yer alan nitelikleri taşımaları zorunludur.

3. 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun grev ve lokavt yasaklarına ilişkin hükümleri Fon hizmetleri ile görevlilerine de uygulanır.

4. Fon Kurulu başkan ve üyeleri ile daimi ve geçici Fon personeli, Türk Ceza Kanununun 230 ile 240 ıncı maddelerinde yer alan suçlar haricinde görevleri esnasında veya görevleri nedeniyle işledikleri suçlar ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından Devlet memuru sayılırlar. Buna ilişkin soruşturmalar, Fon Kurulu üyeleri için ilişkili bakanın, daimi ve geçici Fon personeli için ise Fon Kurulunun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır. Fon Kurulu üyeleri ile daimi ve geçici Fon personelinin iştirak halinde işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalarda daimi ve geçici Fon personeli hakkında soruşturma izni verme yetkisi ise Fon Kuruluna aittir. Fon Kurulu üyeleri ve daimi ve geçici Fon personeli hakkında soruşturma izninin verilebilmesi için açık ve somut delilin varlığı zorunlu olup, bu kişilerin kendilerine veya üçüncü kişilere çıkar sağlamak veya zarar vermek kastıyla hareket ederek, bu işlemler sonucunda kendilerine veya üçüncü kişilere çıkar sağlamış olmaları gerekir. Soruşturma izni verilmesi halinde bu durum ilgililere tebliğ olunur. Soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararlara karşı Danıştay 2 nci Dairesi nezdinde tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde itiraz edilebilir. İzin verilmiş olsa dahi, itiraz süresi geçene kadar veya Danıştaya yapılan itiraz sonucunda hüküm tesis olunana kadar soruşturma başlatılamaz.

5. Kamu kurum ve kuruluşları ile Merkez Bankası personeli iken Fon Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürede eski görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Ancak, Kuruldaki görevleri sona erdikten sonra talepleri halinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

Görevleri sona eren Fon Kurul Başkanı ve üyelerine, ayrıldıkları tarihten itibaren başka bir kamu kurum veya kuruluşu ile özel sektörde veya üniversitelerde herhangi bir görev alıncaya kadar Kurum tarafından üç ayı geçmemek üzere son almış oldukları aylık ücret üzerinden aylık ödeme yapılmaya devam olunur.

Kamu kurum ve kuruluşlarının personeli iken Fonda görev alanlar istekleri halinde geldikleri kurumlarda durumlarına uygun bir göreve atanırlar. Bu takdirde, Fonda geçirdikleri süreler tâbi oldukları kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilir. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere üniversitelerden gelen personel hakkında da uygulanır.

#### **Fonun bütçesi**

**Madde 128–** Fon mevcudunun kullanılış usul ve esasları ile bu Kanunla Fona verilen yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar Fon Kurulunca hazırlanacak Fon Yönetmeliğinde gösterilir. Fon giderleri Fon kaynaklarından karşılanır.

Fonun giderleri Fon Kurulu kararıyla yürürlüğe giren, stratejik planları ve performans hedefleri ile kurumsal, işlevsel ve ekonomik sınıflandırma sitemine göre hazırlanan yıllık bütçeye göre yapılır. Bütçe, Eylül ayı sonuna kadar doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine, birer örneği de ilişkili Bakana, Hazine Müsteşarlığına ve Maliye Bakanlığına gönderilir.

Fon; dava, alacak, takip, tahsil, yeniden yapılandırma ve diğer faaliyetleri ile ilgili olarak üçer aylık dönemler itibarıyla yayımlayacağı raporlarla kamuoyunu bilgilendirir. Fon, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu özel gündemle yapılacak toplantı ile yılda iki defadan az olmamak üzere bilgilendirir.

Fonun yıllık hesapları bir bağımsız denetim şirketince de denetlenir ve bağımsız denetim raporu faaliyet raporu içinde derc edilerek yayımlanır.

İlişkili Bakan, Fonun yıllık hesapları ile harcamalarına ilişkin işlemlerini Sayıştay denetçisine denetletir; denetleme sonuçlarıyla ilgili gerekli tedbirleri alır. Denetim sonuçları ile bunlara ilişkin işlemleri ve alınan tedbirleri gösterir bir rapor, Fonun yıllık faaliyet raporu ile birlikte ilişkili Bakan tarafından Bakanlar Kuruluna sunulur.

#### **Fonun kaynakları**

**Madde 129–** Fonun kaynakları;

- a) Sigorta primlerinden,
- b) 67 nci maddeye göre zamanaşımına uğrayan mevduat, emanet ve alacaklardan,
- c) Kuruluş izni verilen bankaların kurucularının, faaliyete geçiş tarihinden itibaren bir yıl içerisinde, bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen asgari sermayenin yüzde onu tutarında Fona yatıracakları sisteme giriş payından,
- d) Bu Kanunun 20 nci madde hükümleri çerçevesinde, devralan bakımından verilen hisse devir izinlerinde, hisseleri devralan ortaklar tarafından, devralınan hisselerin nominal bedelinin veya borsa değeri daha yüksek olduğu takdirde borsa değerinin yüzde biri oranında Fona yatırılacak tutarlardan,
- e) Bu Kanunun 23 üncü maddesi uyarınca Fona gelir kaydedilecek değerlerden,

- f) Bu Kanun ve bu Kanun hükümlerine aykırılık dolayısıyla hükmolunacak adli para cezalarının yüzde ellisi ile idari para cezalarından,  
g) Fon mevcudunun gelirleri ile sair gelirlerden

oluşur.

**Fonun ek kaynak temin etme yetkileri**

**Madde 130-** 1. Fon, Hazine Müsteşarlığından izin almak kaydıyla borçlanabileceği gibi ihtiyaç hasıl olduğunda Fona ikrazen verilmek üzere Hazine Müsteşarlığınca özel tertip devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilir. Özel tertip devlet iç borçlanma senetlerinin faiz oranları ve geri ödeme şartları da dahil olmak üzere tâbi olacağı usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı ile Fon tarafından müştereken belirlenir. Mali yıl bütçe kanunlarında yer alan borçlanma ile ilgili hükümler ile 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5 ve 6 ncı maddesi hükümleri bu senetler için de geçerlidir.

2. Fon, Kurum görüşü alınmak suretiyle Fon Kurulunun kararı ile bankalardan ileride doğacak prim yükümlülüklerine mahsuben bir önceki yılda ödedikleri sigorta primi toplamına kadar avans alabilir. Avans kullanımına ilişkin alınacak kararlarda uygulanacak faiz oranının belirtilmesi zorunludur.

3. Fon, Merkez Bankasından avans kullanabilir. Alınan avansın vadesi, tutarı, geri ödeme şekil ve şartları ile uygulanacak faiz oranı ve diğer hususlar Fonun görüşü alınarak Merkez Bankasınca belirlenir.

4. Fon, yaptığı borçlanmalar üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahiptir. Hazine Müsteşarlığınca Fona ikrazen ihraç edilmiş bulunan devlet iç borçlanma senetlerinden doğan borçlar tahsilinin mümkün olmadığı tespit edilmesi halinde, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi hükümleri çerçevesinde Bakanlar Kurulu kararı ile tasfiye edilebilir.

**Fonun bilgi isteme yetkisi**

**Madde 131-** Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile meslek sırrı, aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Fon tarafından bu Kanun kapsamında verilen görevler ile sınırlı olmak üzere istenecek her türlü bilgiyi uygun süre ve ortamda, sürekli veya münferit olarak vermeye, istenecek defter ve belgeleri ibraz etmeye mecburdurlar.

Kurumdan istenilecek bilgiler için bu Kanunda yer alan hükümler saklıdır.

**Fon alacaklarının takip ve tahsilinde uygulanacak hükümler**

**Madde 132-** 1. Fonun, bu Kanunun 129 uncu maddesinde sayılan Fon kaynaklarına ilişkin alacakları,

2. Fon bankalarının;

- a) Hakim ortaklarından,

- b) Hakim ortaklarının hâkim ortağı olduğu şirketlerden ve bunların iştiraklerinden,
- c) Yönetim ve denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları, kredi komitesi başkan ve üyeleri ile imzaları bankayı ilzam eden memurları ve bunların eş ve çocuklarından ve bu kişilerin hâkim ortak olduğu şirketlerden

olan alacakları,

3. Hisseleri Fona intikal eden diğer bankaların bu maddenin (2) numaralı fıkrasında belirtilenlerden olan alacaklarından Fon tarafından devralınanlar,

4. Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın, hâkim ortaklarının veya yöneticilerinin, banka kaynaklarını ve varlıklarını,

- a) Doğrudan veya üçüncü kişiler lehine rehnetmek,
- b) Teminat göstermek,
- c) Ekonomik gücü olmayan kişilere kredi vermek,
- d) Karşılığında kredi temin etmek amacıyla kredi kullanırmak,
- e) Yurt içi veya yurt dışı banka ve mali kuruluşlar nezdinde depo veya sair adlarla hesap açtırmak veya bu hesapları teminat göstermek,
- f) Sair şekillerde kullanmak

suretiyle veya başkaca dolanlı işlemlerle edindikleri veya bu suretle üçüncü kişilere edindirdikleri, para, mal, her türlü hak ve alacakların temininde kullanılan banka kaynakları ve varlıkları nedeniyle doğan alacakları hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Fon, bu maddede belirtilen alacaklarla ilgili olarak borçlu hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre başlatılmış bulunan takip ile davalara kaldığı yerden devam edebileceği gibi, takibi devam ettirmekten ve/veya davanın takibinden sarfinazar ederek bu alacakların daha önceki takip usulünde kazanılan haklar saklı kalmak üzere ve herhangi bir hak kaybına uğramaksızın kaldığı yerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takibine de karar verebilir. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip başlatılmasına karar verildiği hallerde, 2004 sayılı İcra İflas Kanunu hükümleri uyarınca kesinleşen takiplerle ilgili olarak borçlulara ödemeye çağrı mektubu ve ödeme emri gönderilmeksizin takip işlemlerine devam edilebilir. Bu fıkra söz edilen sarfinazar, haktan feragati tazammun etmez.

Fon, bu madde kapsamında sayılan alacakları dışında kalan her türlü alacağının takip ve tahsilinde, Fon Kurulunun belirleyeceği esaslar çerçevesinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri veya 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerini uygulayabilir.

Fon alacaklarına ilişkin olarak bu Kanun, 818 sayılı Borçlar Kanunu ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca Fon veya Fon Bankaları ile Fon iştirakleri ve tasfiyesi veya iflası Fon tarafından sürdürülen banka ve şirketler tarafından açılmış veya açılacak dava ve takipler ile Fonun veya Fon Bankalarının halef ve/veya temellük eden sıfatıyla takip ettiği dava ve takiplerde zamanaşımı süresi her halde

yirmi yıldır. Bu sürenin başlangıcı, davaya ve/veya takibe konu fiillerin gerçekleştirildiği tarihten itibaren başlar.

**Fon alacaklarının takip ve tahsiline ilişkin yetki ve usuller**

**Madde 133-** 1. Fon, devraldığı alacağın takibine, alacağın devralındığı gün itibariyle banka defter, kayıt ve belgelerine göre anapara, her türlü faiz, komisyon ve sair giderlerin toplamından oluşan birikmiş alacak tutarı üzerinden başlar. Fon aslen veya devren sahip olduğu her türlü alacağını, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para üzerinden takibe yetkilidir.

2. Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca takibine karar verdiği alacaklarına ilişkin her türlü teminatın paraya çevrilmesinde de anılan Kanun hükümlerini uygulayabilir. Teminatın paraya çevrilmesi için borçlu hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre başlatılmış bulunan takiplerde bu Kanunun 132 nci maddesinde belirtilen hükümler uygulanır. Teminatın paraya çevrilmesi ile ilgili usul ve esaslar Fon Yönetmeliğinde düzenlenir.

Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulamasında anılan Kanunun Maliye Bakanlığı, tahsil dairesi ve diğer makam, merci ve komisyonlara verdiği yetkileri kullanır. Bu yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar Fon Yönetmeliğinde gösterilir.

Borçlu veya borçlunun malları başka mahallerde bulunduğu takdirde, Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerini, kendi tahsilat dairesi aracılığı ile uygulayabileceği gibi, tahsil dairesi bulunmadığı hallerde talebi üzerine, uygulama o mahaldeki Maliye Bakanlığı Tahsil Dairesi tarafından yapılır.

Bu alacaklar, Fon tarafından devralındığı tarihten itibaren amme alacağı niteliğini kazanır ve birikmiş alacak tutarına, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun kapsamındaki alacaklara uygulanan oranda gecikme zammı uygulanır.

Fon, alacaklarından dolayı 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre satışa arz ettiği mal, hak ve alacaklarla ilgili ihaleye katılmaya, pey sürmeye ve alacağına mahsuben ihaleden mal, hak ve alacakları satın almaya veya Fon yararı bakımından gerekli gördüğü hallerde ihalelerde pey sürülmüş olsa dahi ihaleyi iptal etmeye yetkilidir.

Fon satış ilanı ve satış şartnamesinde belirtmek suretiyle 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapacağı açık arttırmalarda satış bedelini alıcının talebi halinde taksitler halinde tahsil edebilir.

3. Fona borçlu olanların iflası halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 221 inci maddesindeki iflas bürosu Fon temsilcisinin katılımıyla teşekkül eder. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 223 üncü maddesindeki iflas idaresinin, Fonun talep etmesi halinde üyelerinden en az biri, Fonun göstereceği iki kat aday arasından icra tetkik mercii tarafından seçilir. Fon, alacağının tahsili bakımından gerekli görürse iflas idaresinin en az iki üyesinin önereceği iki katı aday arasından seçilmesini talep etmeye yetkilidir. Bu durumda, icra tetkik mercii iflas idaresinin asgari iki üyesini

Fonun önereceği adaylar arasından seçer. Fon, bir üye seçtirmişse icra tetkik mercii diğer bir üyeyi alacak tutarı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından, bir üyeyi de alacaklı sayısı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği adaylar arasından seçer. Fon iki üye seçtirmişse, diğer bir üye icra tetkik mercii tarafından alacaklı sayısı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından seçilir.

4. Fon, devraldığı ve dava veya iflas takibine konu etmekle görevli ve yetkili olduğu alacakları ve 6183 sayılı Kanuna göre takip ettiği ve/veya edeceği alacakları da dahil olmak üzere bu Kanunda yazılı her türlü alacakları ile ilgili olarak ıskonto da dahil olmak üzere her türlü tasarrufta bulunmaya, sulh olmaya, alacağına mahsuben menkul ve gayrimenkul mallar ile her türlü hak ve alacakları hiçbir sınırlamaya tâbi olmaksızın devralmaya ve alacağın yeniden itfa planına bağlanması da dahil olmak üzere borçlularla anlaşma yapmaya, tecil faiz oranını ve tecil sürelerini belirlemeye ve borçlularla yaptığı anlaşmalar kapsamında Fon Kurulunca belirlenecek usul ve esaslar dahilinde muhafaza tedbiri uygulayıp, uygulamamaya, dava açıp açmamaya veya açılmış bulunan hukuk davalarının yapılan anlaşma süresince durdurulmasını mahkemeden istemeye yetkilidir.

Fon aslen veya devir suretiyle sahip olduğu her türlü alacağının teminatını teşkil etmek üzere Türk Parası ve/veya yabancı para birimi üzerinden, ticari işletme rehni, taşınmaz rehni ve taşınır rehni dahil olmak üzere her türlü ayni ve şahsi teminat almaya ehil ve yetkilidir.

5. Fon, alacaklarından dolayı 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre satışı arz ettiği mal, hak ve alacaklarla ilgili ihaleye katılmaya, pey sürmeye ve alacağına mahsuben ihaleden mal, hak ve alacakları satın almaya veya Fon yararı bakımından gerekli gördüğü hallerde ihalelerde pey sürülmüş olsa dahi ihaleyi iptal etmeye yetkilidir.

6. Fon tarafından, Fon bankalarının borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunundan doğanlar ve takibi şikayete bağlı suçlar dahil olmak üzere açılmış veya açılacak her türlü ceza davalarında, alacağın devralındığı veya borcun, taahhüdün yüklenildiği tarihten itibaren, suçtan zarar gören olarak, Fon müdahil sıfatını kazanır. Bu davalara bağlı şahsi haklar dahi Fona ait olur.

**Fon ve Fon bankalarına ilişkin davalarda yetkili mahkemeler**

**Madde 134-** Fon ve Fon bankaları iflas idareleri tarafından açılacak hukuk davalarına asliye ticaret mahkemesi tarafından bakılır. O yerde, birden fazla asliye ticaret mahkemesi bulunması halinde, bu davalar (1) ve (2) numaralı asliye ticaret mahkemesinde görülür.

Fon ve Fon bankalarının iflas idareleri tarafından muamele merkezi veya ikâmetgahı İstanbul ili sınırları içinde olan kişiler aleyhine açılacak hukuk davaları ile borçlular hakkında açılacak iflas davalarına İstanbul (1) ve (2) numaralı asliye ticaret mahkemesi tarafından bakılır. İflas davası açılması halinde, bu mahkeme, hakkında iflası istenen borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine borçlu aleyhine iflas davası açıldığını bildirir.

Bu Kanun hükümleri ile Fona verilen yetki ve görevler gereğince açılmış ve açılacak her türlü davalara adli tatilde de bakılır, bu davalarda bilirkişiler resmi kurum ve kuruluşlarda görev yapanlar arasından seçilir, duruşmalara otuz günden fazla ara verilmez.

**Fon bankaları ortak, yönetici ve denetçileri hakkında açılmış veya açılacak davalara ilişkin yetkiler**

**Madde 135-** Fon bankalarının hisselerinin üçüncü kişilere devir veya intikali halinde banka tarafından, bankanın eski ortakları, yöneticileri ve denetçileri hakkında açılmış olan dava ve takiplere Fon tarafından kanuni halef sıfatıyla kaldığı yerden devam olunur. Bu dava ve takipler sonucunda hükmolunacak tutarlar Fona ait olur.

Fon bankalarının başka bir bankaya devredilmesi ya da başka bir banka ile birleşmesi, hisselerinin üçüncü kişilere devredilmesi ya da tasfiyelerine karar verilmesi halinde bu işlemlerin tamamlanmasını takiben izleyen iki yıl içinde bankanın sorumlulukları tespit edilen yönetim kurulu eski üyeleri ile eski denetçileri aleyhine varsa ibralarının iptali ve işlemleri nedeniyle verdikleri zararın Fon adına tazmini istemiyle Fon tarafından 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine istinaden dava açılabilir. Dava açılmasına dair Fon Kurulu kararı dava şartı olarak aranan Genel Kurul kararı yerine geçer.

Yukarıdaki fıkralar kapsamında Fon tarafından açılan ve/veya açılacak davalar ile kanuni halef sıfatıyla takip edilen davalarda, maktu vekâlet ücreti uygulanır.

**Hisseleri Fona intikal eden bankalardan devralınan varlıklar ve üstlenilen yükümlülüklerle ilgili hükümler**

**Madde 136-** 1. Fon, alacağının tahsili bakımından yarar görmesi halinde ve Fona borçlu olup olmadıklarına bakılmaksızın, Fon bankalarının faaliyet izni ve yetkileri ilişkili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeye tâbi tutulan veya tasfiye işlemi başlatılan bankaların;

- a) Yönetim ve denetimine sahip olduğu iştiraklerinin,
- b) Hakim ortağı olan tüzel kişilerin,
- c) Gerçek ve tüzel kişi ortaklarının hâkim ortak olduğu şirketlerin

ve yukarıda sayılan kişiler adına hareket eden veya onlar hesabına kendi adına para, mal veya hak edinen şirketlerin ortaklarının bu maddede belirtilen şirketlerde sahip oldukları hisselerinin tamamına ve/veya bir kısmına ilişkin ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile bu şirketlerin yönetim ve denetimini devralmaya ve şirket ana sözleşmesinde belirlenen yönetim, müdürler ve denetim kurulu üyelerinin sayılarıyla bağlı kalmaksızın ve imtiyazlı hisselerine dayanılarak atanıp atanmadıklarına bakılmaksızın görevden almak ve/veya üye sayısını artırmak ve/veya eksiltmek suretiyle bu kurullara üye atamaya yetkilidir.

Fonun yönetim ve denetimine sahip olduğu şirketlerin ve/veya bu madde uyarınca yönetimini ve denetimini devir aldığı şirketlerin ve Fon iştiraklerinin ortak sayısının, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel kanunlarda belirtilen zorunlu ortak sayısının altına düşmesi halinde tüzel kişiliklerine hâlel gelmez.

2. Fonun yönetim ve denetimine sahip olduğu şirketlerin ve/veya bu madde uyarınca yönetimini ve denetimini devir aldığı şirketlerin, Fon tarafından atanan yönetim, müdürler ve denetim kurulu üyeleri ile Fonun atadığı bu yöneticiler tarafından şirketi temsil ve ilzam ile yetkili kılınan genel müdür, genel müdür yardımcısı ve müdür gibi şirket çalışanları ve Fon; bu şirketlere Fon tarafından yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile müdürlerin atanmasından sonra,

- a) Bu maddede sayılan gerçek veya tüzel kişilere ait şirket hisselerini ve/veya bu şirketlerdeki lisans, ruhsat ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan hakları da dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıklarını ve bu hisselerle orantılı aktiflerini satmaya,
- b) Bu satışlardan elde edilen gelirleri Fon alacaklarına mahsup etmeye ve/veya şirketlerin kamu borçları ve/veya Sosyal Sigortalar Kurumuna borçları ile sair borçlarını ödemede kullanmaya,
- c) Şirket aktifinde kayıtlı varlıkları bedelli ya da bedeli bilahare belirlenerek ödenmek üzere veya üstlenilen zarara veya alacağa mahsuben Fona devir ve/veya temlik etmeye,
- d) Bu işlemler ile ilgili kararlar almaya,

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile bağlı kalmaksızın yetkilidirler.

Bu şirketler ve iştiraklerin yüzde kırkdokuzundan fazlası yabancı gerçek ve tüzel kişilere doğrudan veya dolaylı satılabileceği gibi bu Kanun hükümleri çerçevesinde 6183 sayılı Kanun uyarınca yapılacak cebri icra satışlarında; haczedilen gayrimenkul, menkul ve lisans, ruhsat ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan haklar da dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıkların ticari ve iktisadi bütünlük oluşturacak şekilde satışına karar verilmesine, hacizli malların birden fazla borçluya veya haczin birden fazla alacaklıya ait olması halinde de bu suretle satışı yaptırmaya, bu yöntemin usul ve esasları ile satış şartlarını belirlemeye Fon Kurulu yetkilidir. Bu hüküm çerçevesinde telekomünikasyon, enerji, ulaşım, medya ve diğer sektörlerdeki Fona devredilmiş olan şirketlere tanınmış imtiyaz sözleşmesi, lisans, ruhsat ve benzeri izinlerin yenilenmesi veya değişikliği işlemi ilgili kuruluşlarınca iki ay içinde tamamlanır.

3. Bu madde ile Fona verilen yetki, banka hisselerinin kısmen veya tamamen üçüncü kişilere satış, devir veya intikalinden sonra da kullanılabilir.

4. Fon alacaklarından; yönetim ve denetimi Fona geçen ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilişkili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeye tâbi tutulan veya tasfiye işlemi başlatılan bankalarda, bu maddenin birinci fıkrasında bu bendin birinci cümlesinde belirtilen gerçek ve tüzel kişilerin, edindikleri ve/veya bu suretle üçüncü kişilere edindirdikleri para, her türlü mal, hak ve alacakların banka kaynağı kullanılmak suretiyle edinildiği ve/veya edindirildiği kabul edilir.

Bu gerçek kişiler ile tüzel kişiler tarafından edinilen para, her türlü mal, hak ve alacaklar hakkında (2) numaralı fıkra hükümlerini uygulamaya Fon yetkilidir. Bu suretle edinildiği ve/veya edindirildiği kabul edilen para, her türlü mal, hak ve alacaklar üzerinde ilk kredinin ve/veya banka kaynağının kullanıldığı tarihten sonra üçüncü kişilere yapılan satış, devir ve temlik, sınırlı ayni hak tesisi gibi işlemler ile

üçüncü kişiler lehine tesis edilen aynı ve şahsi hiçbir hak Fona karşı hüküm ifade etmez.

Bu hukuki işlemlere taraf olan tüm şahısların külli ve cüzi halefleri dahil, yukarıda belirtilen işlemlerin gerçekleşmesinden sonra edindikleri ve/veya edindirdikleri para, her türlü mal, hak ve alacaklar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

Yukarıda belirtilen işlemlere taraf olan üçüncü kişiler bankanın Fona devrinden sonraki işlemler nedeniyle, bu fıkranın birinci paragrafında sayılan kişiler ise bankanın Fona devrinden önceki ve/veya sonraki işlemler nedeniyle iyiniyet iddiasında bulunamazlar. Bankanın Fona devrinden önce satış, kira, devir ve temlik gibi işlemler ile aynı ve şahsi hak tesisine ilişkin işlemlere taraf olan üçüncü kişiler iyiniyetli olduklarını kanıtlamak zorundadırlar.

Bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan gerçek ve tüzel kişilerin yönetim ve/veya denetimindeki şirketlerde ve/veya işletmelerinde iş akdine bağlı ve/veya bağlı olmaksızın geçici ve/veya sürekli olarak istihdam edilen şahısların kurucusu, ortağı, yöneticisi veya denetçisi olduğu şirketlerin; bir iş akdine bağlı olmaksızın, yukarıda sayılan şahısların vekâleten ve/veya ticari mümessil ve/veya ticari vekil sıfatıyla ve/veya vekâletsiz iş görme hükümleri gibi herhangi bir hukuki ilişkiye dayanarak geçici ve/veya sürekli olarak temsil eden şahıslar ile temsil ettikleri gerçek ve/veya tüzel kişilerin; bu bentte belirtilen şahıslar dışındaki ve/veya bunlar tarafından kurulan şirketlere bankacılık mevzuatına ve/veya teamüllerine uyulmadan ve/veya teminatsız ve/veya yetersiz teminat ile kredi kullandırılan ve/veya genellikle faaliyet yeri olarak aynı adresi kullanan ve/veya yapılan sözleşmelere cayma hakkı ve/veya borcun nakli gibi hükümler koymak suretiyle kullandıkları kredileri ve/veya banka kaynaklarını bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ve/veya dolaylı olarak tek başına ve/veya birlikte elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilere ve/veya bunların ve/veya bankanın iştiraklerine ve/veya doğrudan veya dolaylı bağı bulunan şahıs ve şirketlere yukarıdaki bentlerde sayılan gerçek veya tüzel kişilere aktarılmasını sağlayan gerçek veya tüzel kişilerin kullanmış oldukları krediler ve/veya banka kaynakları bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ve/veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklar tarafından kullanılmış banka kaynağı sayılır ve bu şahıslar ile edindikleri ve/veya üçüncü kişilerce edindirdikleri para, her türlü mal, alacak ve haklar hakkında bu madde hükümleri uygulanır.

5. Fon bankalarının hâkim ortakları, bankanın yönetim kurulu üyeleri, denetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve bunların eş ve çocukları ile evlatlıklarının, bunların diğer kan ve kayın hısımlarının ve imzaya yetkili banka mensuplarının kendi aralarında veya üçüncü kişilerle yaptıkları taşınır ve taşınmaz rehni, ipotek, üst hakkı, intifa hakkı ve oturma hakkı gibi her türlü sınırlı aynı hak tesisine ilişkin sözleşmeler mahsus siciline veya defterine kayıt ya da şerh edilmiş olsun veya olmasın her türlü şahsi haklar ve/veya zilyetliğin devrine dair sözleşmeler dahil her türlü tasarrufları ile kara, hava ve deniz taşıtları gibi taşınır ve yalı, villa, ada, site, tüm eklentileri ile çiftlik gibi taşınmaz adi ve hasılat kira sözleşmeleri, taşınır veya taşınmaz mal, finansal kiralama, uydu ve kablolu yayın kanalı kullanma hakkı, televizyon kanalı ile gazetelerin yayım hakkı, marka ve lisansı devir ve kullanma hakkı veren sözleşmeleri, idare ve hizmet vekâleti ile Avrupa Birliği standartları üzerinde prim ödemek suretiyle yapılan hayat, bireysel emeklilik,

ihtiyarlık ve sağlık sigorta sözleşmeleri ve limitli veya limitsiz kredi kartı ile ATM kartı sözleşmeleri ile münferit veya karşılıklı verilen banka teminat mektupları, kabul kredileri ve avaller ile her türlü hisse devir sözleşmeleri Fon Kurulunun kararıyla geçersiz sayılabilir. Bu sözleşmelerin geçersizliğinden dolayı karşı tarafça açılacak tazminat davalarında sözleşmede muvazaa bulunmadığını ve sözleşmeyle ödenen bedelin muvazaalı olmayan rayiç bedel olduğunu ispat yükü davacıya aittir.

Borçlunun, bir borçludan beklenecek derecede hayatını idame ettirebilmesi için gerekli konut kiralaması yukarıdaki fıkra kapsamı dışındadır.

6. Fon, bu maddede sayılan alacaklarına ilişkin para, mal, her türlü hak ve alacaklara ihtiyati haciz koymaya, muhafaza altına almaya ve bunlardan değeri Fon tarafından belirlenemeyenleri 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 72 nci maddesine göre kurulan takdir komisyonlarının Fon tarafından belirlenecek kurum ve kuruluşlarca hazırlanacak raporları da dikkate alarak tespit edeceği değeri üzerinden, alacaklarına ve/veya bu bankaların Fon tarafından devralınan zararlar nedeniyle doğan alacağına mahsuben devralmaya yetkilidir.

Bu alacaklara zararın ve/veya alacağın doğmasına sebebiyet veren haksız işlemin yapıldığı tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı uygulanır.

7. Fon, alacaklarına karşılık rızaen veya cebri ihale sonucunda aldığı menkul ve gayrimenkul mallar ile her türlü hak ve alacakları aynı sermaye olarak koymak suretiyle 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerinde öngörülen şirketlerin kuruluşu, asgari sermaye tutarı, ortak sayısı, bu şirketlerin üçüncü kişilere devri ve birleştirilmesi gibi sınırlama ve yasaklamalar ile bağlı kalmaksızın Fon Kurulu kararı ile şirket kurmaya ve kuracağı şirketteki paylarını veya payları ile orantılı şirket aktiflerini üçüncü kişilere devretmeye veya tasfiye etmeye, diğer kamu kurum ve kuruluşlarındaki kayıtları terkin etmeye, kapanış beyannamelerini düzenlemeye, paydaşı olduğu diğer şirketlerdeki hisselerini üçüncü kişilere devretmeye yetkilidir.

Temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilişkili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılarak tasfiyeleri, Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankaların, yönetim ve denetimine sahip oldukları iştirakleri ile bu madde kapsamında Fonun yönetim ve denetimine sahip olduğu borca batık şirketlerde başlattığı tasfiye sürecinde; Fon alacaklılara davet aşamasının ve tüm aktiflerin satılma işleminin tamamlanmasından sonra şirket hakkında tasfiye kararı almaya, tasfiye halinde olduğu hususunu ticaret siciline tescil ve ilana, tasfiye halinin ilanını takiben bir yıl bekletildikten sonra hazırlanacak tasfiye bilançosunda, sadece Fona ve/veya Fonun yönetim ve denetimini devir aldığı şirketlere borçlu olduğunun anlaşılması halinde re'sen şirketin ticaret sicilinden kaydının terkinini istemeye ve ilana yetkilidir.

Fon, alacaklarından dolayı haczettığı, mal ve hizmet üreten iktisadi işletmeleri, işletmeye tahsisli menkul ve gayrimenkul varlıkları, fikri ve sınai hakları ile her türlü maddi ve gayrimaddi varlıklarıyla birlikte ve bir kül halinde, işletmenin iktisadi

bütünlüğünü korumak suretiyle 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun gayrimenkullerin satışına ilişkin hükümleri uyarınca satabilir.

8. Fon tarafından bu madde hükümlerine istinaden tesis edilen işlemlere karşı idari yargı mercilerinde açılan davalarda mahkemelerce yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için teminat aranmaz.

Fon tarafından bu madde hükümlerine istinaden yapılacak işlemlerde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu fıkra ile Fona tanınan yetkiler Fon tarafından başkaca bir işleme gerek olmaksızın Fonun karar alması ile tekemmül eder. Yapılan işlemlerden tescile tâbi olanlar Fonun talebi üzerine tescil ve gerektiğinde ilan olunur.

**Fonun, Fonun atadığı yöneticilerin ve Fon Personelinin sorumlulukları**

**Madde 137-** 1. Fon Kurulu üyeleri ile daimi ve geçici Fon personelinin, gerek görevlerinin ifası sırasında ve gerekse görevden ayrılmalarından sonra, görevleriyle ilgili isnatlardan dolayı aleyhlerine açılmış ve açılacak ceza davaları, ilgili üye veya personelin talebi halinde, bunlarla vekâlet akdi yapmak suretiyle görevlendirilecek bir avukat tarafından yürütülür. Söz konusu davalara ilişkin dava giderleri ve Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgari ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücretinin on beş katını aşmamak üzere avukatlık ücreti, Fon bütçesinden karşılanır.

Fon Kurulu üyeleri ile daimi ve geçici Fon personeli aleyhine, Fon Kurulun veya Fonun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri sebebiyle, gerek görevlerinin ifası sırasında gerek görevden ayrılmalarından sonra, açılmış veya açılacak her türlü tazminat ve alacak davası, Fon aleyhine açılmış sayılır ve bu davalarda husumet Fona yöneltilir. Avukatlık ücreti ve dava masraflarına ilişkin yukarıdaki fıkra hükmü işbu hukuk davaları için de aynen geçerlidir. Yargılama sonucunda Fon aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle Fonun ödeme yapması halinde, Fon bu meblağı, ilgililerinden talep edebilir. Fonun, zararı ilgililerinden talep edebilmesi için, bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi gerekir.

2. Mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 ve 65 inci maddeleri ile, mülga 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi ve bu Kanunun 74, 75, 76, 77, 78 ve 79 uncu maddeleri uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak, Bakan, Kurul veya Fon Kurulu tarafından atanan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılmış bulunan davalar da atamayı yapan ilgili mercii olan Kurum veya Fon aleyhine açılmış sayılır ve bu davalarda da husumet ilgili kuruma yöneltilir. Yargılama sonucunda idare aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi halinde, Kurum veya Fon uğrayacağı zararı ilgililerden talep edebilir. Kurumun veya Fonun zararı ilgiliden talep edebilmesi, bu kişiler aleyhine verilecek kararın kesinleşmesine bağlıdır.

Fon tarafından bu Kanunun 136 ncı maddesi hükümlerine ve/veya mülga 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (7) numaralı fıkrasının (a) bendine istinaden ve/veya Fon iştiraklerine atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile müdürler kurulu üyeleri ve tasfiye memurları ve/veya yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona intikal eden bankaların iştiraklerinde bu bankaları temsilen görev yapan yönetim ve denetim kurulu üyeleri, müdürler kurulu üyeleri, tasfiye memurları ile bu

yöneticilerce görevlendirilen genel müdür, genel müdür yardımcısı ve diğer şirket çalışanları ve/veya hisseleri Fona devredilen iştiraklerde Fonu temsilen görev yapan yönetim, denetim kurulu üyeleri ile iflas ve tasfiye memurları aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılan ve açılacak her türlü tazminat ve alacak davaları ile şahsi sorumluluk davaları Fon aleyhine açılır. Fonun ödeyeceği tazminatı ilgililere rücu işlemlerinde bu maddenin 1 numaralı fıkrasındaki usul ve esaslar uygulanır. Bu şekilde atanan ve/veya görev yapan yöneticilere, atandıkları ve/veya görev yaptıkları şirketlerin doğmuş veya doğacak kamu borçları ile Sosyal Sigortalar Kurumu borçlarının ve söz konusu şirketlerin tâbi olduğu ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan borçlarının ödenmemiş olması nedeniyle şahsi sorumluluk yüklenemez.

3. Fon tarafından atanan ve/veya görev yapan yukarıdaki fıkarda sayılan yöneticilerin, şirketlerin sermayesini kaybetmesinden ve/veya borca batık olmasından dolayı mahkemeye bildirimde bulunma yükümlülükleri yoktur. Yaptıkları işlemlerden ve/veya bildirimde bulunmaktan dolayı bu şahıslar hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 179, 277 ve devamı maddeleri ile 345/a maddeleri hükümleri uygulanmaz ve görevleri süresince yaptıkları işlemlerden dolayı haklarında 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca şahsi sorumluluk davası dahil herhangi bir alacak veya tazminat davası açılmaz.

Şirketin yönetim ve denetimi Fon tarafından devir alınmamakla birlikte Fon tarafından atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile müdürleri, ortaklar genel kurulunca görevden alınamazlar ve ibra edilmeyerek haklarında görev yaptıkları dönemde veya görevleri sona erdikten sonra, yaptıkları işlemlerden dolayı mali sorumluluk davası açılmaz.

**Sigortaya tâbi tasarruf mevduatı tutarının eksik beyanı halinde uygulanacak takip ve tahsil usulleri**

**Madde 138-** 1. 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile bu Kanun uyarınca banka tarafından yetkili mercilere beyan edilen sigortaya tâbi tasarruf mevduatı tutarı ile Fon tarafından tespit edilen tasarruf mevduatı tutarı arasında bir fark bulunması halinde, bu fark nispetinde bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcısı, imzaları bankayı ilzam eden memurları ve şube müdürleri ile yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının, kendilerine, eşlerine ve çocuklarına ait bankalar ve banka dışı mali kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdindeki, kiralık kasa mevcutları da dahil olmak üzere, hak ve alacakları, döviz tevdiat hesapları ve limitli ve limitsiz kredi kartı ve ATM kartları hesapları dahil tüm banka hesaplarının dondurulmasına, kara, hava ve deniz taşıtları dahil her türlü taşınır ve taşınmaz mal, kıymetli evrak ve yurt içi veya yurt dışı hazine bonosu, devlet tahvili, hisse senedi, yatırım fonları katılım belgeleri gibi diğer menkul değerlerle, bağımsız ticari işletme, fabrika ve tesisler, bu tesislerin işletilmesine yönelik marka ve lisans hakları, kamu imtiyaz sözleşmelerinden doğan televizyon kanalı, elektrik santrali gibi bir tesisin kurulması ve işletilmesi yetkilerini veren lisans, ruhsat ve işletme hakları ile bu tesislerin lisans hakkı ile veya lisans hakkı bulunmadan işleten ve kuran şirketlere ait hisse senetleri, hak ve alacakların üzerindeki tasarruf yetkisinin tamamen veya kısmen kaldırılmasına, belirtilen tüm mal, kıymetli evrak, nakit ve diğer değerlerin zaptına ve/veya resmi sicillerdeki kayıtları üzerinde ihtiyati tedbir konulmasına, bunların bir tevdi mahalline yatırılmasına ve hak ve alacakların üzerine diğer tedbirlerin konulmasına, bunlardan elde edinilmiş her türlü taşınır ve taşınmaz

mal, hak ve alacaklar ile kıymetli evrak, nakit, bir tesisi işletme ve kurma hakkı veren marka ve lisans hakları, bu tesisleri lisans hakkı ile veya lisans hakkı bulunmadan işleten, kuran ve hak sahibi niteliğini haiz şirketlere ait hisse senetleri hakkında belirtilen tedbirlerin alınmasına, Fon avukatının talebi üzerine ilgili bankanın merkezinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimi, yargılama sırasında ise mahkeme tarafından karar verilir.

2. Yukarıda belirtilen farkın bu Kanunda yer alan hükümler dahilinde takip ve tahsiline Fon tarafından karar verilebilir. Bu hükümler, yukarıda sayılan kişiler adına hareket eden veya onlar hesabına kendi adına para, mal veya hak edinen kişiler hakkında da uygulanır.

3. Tedbire ilişkin talepler, hâkim veya mahkeme tarafından evrak üzerinde yapılacak inceleme sonucunda derhal ve nihayet yirmidört saat içinde sonuçlandırılır. Gecikmesinde sakınca görülen hallerde Cumhuriyet başsavcılıkları da hak ve alacakların dondurulmasına karar verebilir. Cumhuriyet başsavcılıkları bu kararı en geç yirmidört saat içinde sulh ceza hâkimine bildirir. Hâkim en geç yirmidört saat içinde bu kararı onaylayıp onaylamamaya karar verir. Hâkim tarafından onaylanmayan kararlar hükümsüz kalır.

Sulh ceza hâkimince verilen tedbirler, tedbir kararını veren mahkemenin bulunduğu yerdeki nöbetçi icra dairesi tarafından infaz olunur ve Fonun, bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı tedbir kararlarının verildiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde suç duyurusunda bulunmaması ve/veya 6183 sayılı Kanuna göre alacağın tahsili yolunda takip başlatmaması ve/veya alacağın tahsili yolunda hukuk mahkemelerinde dava açmaması halinde sona erer. Bu süre içerisinde suç duyurusunda bulunulması ve/veya Fon tarafından 6183 sayılı Kanuna göre alacağın tahsili yolunda takip başlatılması ve/veya alacağın tahsili yolunda hukuk mahkemelerinde dava açılması halinde tedbirler, Fon alacakları tamamen tahsil edilinceye kadar devam eder. Mahkeme, bu Kanun hükümlerine göre Fon tarafından ödenen ve/veya ödenecek miktarın, sorumlular tarafından doğrudan Fona ödenmesine karar verir. Bu halde, tedbirler hükmolunan meblağın tahsiline kadar devam eder ve hükmolunan meblağ sorumluların bu fıkra uyarınca tedbirlere konu edilen para, mal, hak ve alacakları ile diğer mal varlığından tahsil olunur.

4. Yukarıdaki fıkralarda yer alan hükümlerin konusu olup, sorumluların boşanmış veya dul eşlerinin, diğer kan hısımları ile kayın hısımları ve üçüncü kişilerin mülkiyeti ve tasarrufuna geçirilmiş bulunan tüm mal, sınırlı ayni veya şahsi hak ve alacaklar hakkında da Fon avukatı tüm banka hesaplarının dondurulması, tasarruf yetkisinin kaldırılması, zapt, ihtiyati tedbir kararlarının alınmasını ve diğer kanuni sınırlamaların getirilmesini sulh ceza mahkemesinden veya yargılama sırasında görevli mahkemeden talep edebilir. Tüm bu mal, hak ve alacaklara ilişkin olarak açılacak veya açılmış davalarda bu kişiler 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 3 üncü maddesindeki iyiniyet karinesi ile 985 inci maddesindeki mülkiyet karinesinden ve tüm resmi sicillere iyiniyetli güven ilkesinden yararlanamaz. İyiniyetle edinmiş olduklarını ispatladıkları takdirde, yaptıkları ödemelerin muvazaalı olmayan rayiç değer olduğunu belgelendirmek şartıyla ödediklerinin asli sorumluların mal varlığı ve diğer değerlerinden bu kişilere geri verilmesine mahkemece karar verilir.

Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bir banka nezdinde tasarruf mevduatı hesabı bulunmamasına rağmen sahte olarak düzenlediği belgeler veya sahte olduğunu bildiği belgeleri ibraz ederek veya ettirerek, kendisine veya bir başkasına ödeme yapılmasını talep eden kişilere, fiilleri daha ağır cezayı gerektirmediği takdirde, dört seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezası verilir. Kendilerine veya gösterdikleri yahut hak sahibi kıldıkları kişilere ödeme yapıldıktan sonra bu fiilleri işledikleri ortaya çıkan kişilere, bu cezanın yanı sıra ödenen tutarın on katı kadar ağır para cezası verilir. Bu kişiler hakkında yukarıda belirtilen hükümler uygulanır.

5. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen fiiller nedeniyle, bu madde hükümlerine göre Fon tarafından ödeme yapılmasına veya yapılacak olmasına sebebiyet veren kişiler ile bunların eş ve çocuklarına ait her türlü mal, hak ve alacaklar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

**Fon alacaklarının yasal teminatı**

**Madde 139-** Fon alacaklarının tahsilini teminen, Fon tarafından bu Kanun hükümleri çerçevesinde açılan ve/veya takip edilen davalarda verilen ihtiyati haciz veya tedbir kararları uyarınca üzerine ihtiyati haciz veya tedbir konulan para, her türlü mal, hak ve alacaklar, bu davalara konu alacakların yasal teminatını oluşturur ve karar kesinleşinceye kadar devam eder. Mahkemece karara bağlanan alacaklar, tedbir konulan para, mal, her türlü hak ve alacakların bedelinden, imtiyazlı alacak olarak öncelikle tahsil olunur.

**İspat külfeti**

**Madde 140-** Bu Kanun ve mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümleri uyarınca Fon tarafından, hâkim ortaklar dahil alacaklı olduğu tüm gerçek ya da tüzel kişilere karşı açılmış ve açılacak davalar ile Fon bankaları tarafından eski yöneticiler ve denetçiler aleyhine aslen açılan ve/veya külli halef sıfatı ile takip edilen ve/veya Fon tarafından kanuni halef ve/veya devir alan ve temellük eden sıfatı ile takip edilen mali sorumluluk davalarında ispat külfeti davalılara aittir.

Bu Kanun hükümlerine istinaden Fona verilen yetki ve görevler uyarınca açılan davalar ile Fon bankaları tarafından eski yöneticiler ve denetçiler aleyhine aslen açılan ve/veya külli halef sıfatı ile takip edilen ve/veya Fon tarafından kanuni halef ve/veya devir alan ve temellük eden sıfatı ile takip edilen mali sorumluluk davalarında ve Fon bankalarının hâkim ortakları aleyhine 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca başlatılan takiplerde, Fonun, bankanın bilanço zararının kapatılması ve daha sonra zararın karşılanması için aktardığı kaynağa ilişkin ödeme belgelerini dava ve/veya takip dosyasına sunması ile alacaklı sıfatı ispatlanmış olur.

**Fon alacaklarının takip ve tahsiline ilişkin istisnalar**

**Madde 141–** 1. Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak, Fonun taraf olduğu icra takipleri ile icra takiplerinden kaynaklanan her türlü hukuk davalarının kısmen veya tamamen Fon aleyhine neticelenmesi halinde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Fon hakkında uygulanmaz. Fona ait mal, hak ve alacaklar haczedilemez.

2. Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak açılmış veya açılacak dava ve icra takiplerinde kanunlarda yazılı zamanaşımı ve hak düşürücü süreler dahil her türlü süre alacağın devralındığı veya borcun, taahhüdün yüklenildiği tarihten itibaren Fon bakımından dokuz ay süre ile durur.

3. Bu Kanunun uygulanmasına veya alacağın tahsiline ilişkin olarak Fonun 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılan ihalelere iştiraklerinde teminat şartı aranmaz.

4. Fon tarafından başlatılan ve/veya Fona intikal eden bankalardan devir alınan takiplerde borçlular tarafından yapılan tüm itirazlar satış dışında takip işlemlerini durdurmaz.

5. Fonun alacaklı olduğu dosyalarda yaptırılan kıymet takdirleri ile satış ilanlarının borçlular dışındaki ilgililere tebliğinde, ilanda belirtilen süreler geçerli olmak kaydıyla ve sadece bildirim mahiyetinde olmak üzere varsa bilinen son adreslerine iadeli taahhütlü mektupla gönderilmesi, yoksa keyfiyetin ilan tebliği suretiyle iktifa olunur. Fonun alacaklı olduğu dosyalarda ihalenin feshi davası açan davacıların ihale bedeli tutarında dosyaya teminat yatırması şarttır. Aksi halde dava açılmamış sayılır.

6. Açılan ihalenin feshi davasının davacı aleyhine sonuçlanması halinde dosyaya yatırılan teminat sıra cetvelinde pay düşen alacaklılara garameten ve derhal ödenir.

7. Fonun alacaklısı olduğu icra dosyalarında Fona ödenmesi gereken satış bedelleri sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmeksizin teminatsız olarak ödenir.

8. Satış bedeli dosyaya yatırıldığı tarihten Fona ödendiği tarihe kadar kamu bankalarının yıllık mevduata uygulanan en yüksek faiz oranından ve/veya Merkez Bankası reeskont faiz oranı üzerinden icra müdürlüğünce nemalandırılarak ödenir. Faiz tutarı paranın dosyaya yatırıldığı tarihten itibaren kısıtelyevm hesaplanır.

#### **Fon bankalarının varlıklarının korunması ile ilgili tedbirler**

**Madde 142-** Fon, Fon bankalarında, bankanın tüm varlıkları ile kayıt ve belgelerinin güvenliğini sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu konuda kamu kurumlarının yardım ve desteğinden yararlanmaya yetkilidir. Fon, yapacağı sözleşmeler çerçevesinde bu desteği özel kuruluşlardan da sağlayabilir.

#### **Fonun iştirakleri ile ilgili yetkileri**

**Madde 143-** Fon, Fon bankalarının ve kendisinin ekonomik değeri olan iştirakleriyle ilgili olarak 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaksızın yapılacak sermaye artırımları da dahil olmak üzere, yeniden yapılandırma amacıyla Fon Kurulunca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kaynak sağlamak da dahil gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

#### **Hazine alacağı**

**Madde 144-** Fon alacaklarından; yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilişkili Bakan,

Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankaların yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak elinde bulunduran ortaklarının kendi lehine kullandıkları her türlü banka kaynakları ve her ne ad altında olursa olsun kendilerine ait yurt içi ve yurt dışı şirket, finans kuruluşu, kıyı bankacılığı faaliyetinde bulunan bankalara aktardıkları banka kaynakları ile eşleri, çocukları ve evlatlıkları ve bunların diğer kan ve kayın hısımları adına açılmış krediler ile bunlara aktarılan her türlü kaynak aktarımları veya bankaların hâkim ortaklarının kendilerine veya şirketleri ile iştiraklerine rayiç bedelin altında ve muvazaalı yapılmış tüm devir ve temlikler, üçüncü kişilere yapılmış her türlü taşınır ve taşınmaz rehni ve ipotek gibi sınırlı ayni haklar ve bunlardan elde edilen nemalar, iştiraklerine ve bağlı şirketlerine aynı bankanın el değiştiren ortaklarının birbirlerine verdiği krediler ile aynı şekilde bankaların karşılıklı birbirlerine verdikleri krediler, bankaya ve grup şirketlerine yüksek bedelle satılmış tüm mal, hisse ve hizmetlerden veya bunlardan ve benzerlerinden elde edilen nemalar, uzun süreli kiralama veya finansal kiralama yolu ile kendisine aktarılan kaynak ve hizmetler, bankanın yönetim ve denetim döneminde yeterli ticari faaliyeti olmaksızın kaynak aktarımı amacıyla kurulmuş şirketlere verilen krediler ile bunlara aktarılan kira ve hizmet bedellerindeki nemalar, yurt dışı banka ve finans kuruluşları ile yapılan inancılı işlemler yolu ile aktarılan her türlü kaynaklar, bankaların kıyı bankacılığı faaliyetinde bulunan bankalardaki yargı kararları nedeniyle ödedikleri mevduatları ve kıyı bankacılığı faaliyetinde bulunan bankaların bankaya izinli veya izinsiz aktardığı kıyı bankacılığı faaliyetinde bulunan bankalardaki mevduatlar, bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları, imzaları bankayı ilzam eden memurları, müdürlerinin kendileri, eşleri ve çocukları, evlatlıkları ile bunların diğer kan ve kayın hısımlarına aktarılan her türlü kaynakların tümü başkaca bir işleme gerek olmaksızın Hazine alacağı haline gelmiş sayılır. Fon, bu maddede tanımlanan hazine alacaklarının takip ve tahsilini bu Kanun kapsamında kendisine tanınan yetki ve görevler çerçevesinde Hazine adına yürütür. İlgililerden tahsil edilen tutarlar, Banka zararından kaynaklanan Fon alacaklarına ve/veya hâkim ortakların ve/veya ilgililerin borçlarından kaynaklanan Fon alacaklarına mahsup edilir. Fon, bu madde kapsamında Hazine adına yaptığı tahsilatları öncelikli olarak Hazine Müşterşarlığına olan borçlarını ödemede kullanmakla yükümlüdür. Hazine Müşterşarlığının Fondan olan alacaklarına 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Yukarıdaki fıkra hükümleri borsadan hisse alan küçük pay sahibi ortaklar ile 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel kanunları hükümleri gereğince yüzde birin altında zorunlu hisse olarak yönetimde ve denetimde görev alanlardan iyiniyetli olanlar hakkında uygulanmaz.

Bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları, imzaları bankayı ilzam eden memurları ve şube müdürleri ile yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının kendileri, eşleri, çocukları ve evlatlıkları ve bunların diğer kan ve kayın hısımları ile yapılan veya yapılacak olan anlaşmalar çerçevesinde yeniden yapılandırılan alacaklar da bu madde hükümleri uyarınca takip ve tahsil edilir.

**Fon ve fon bankalarına ilişkin mali istisnalar**

**Madde 145-** 1. Fonun işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan istisnadır.

2. Fon bankalarının veya tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin Fon tarafından, borçlarının ve/veya taahhütlerinin üstlenilmesi ve/veya alacaklarının devralınması halinde Fonun, üstlendiği borçlar ve/veya taahhütler ile devraldığı alacaklarla ilgili devir ve temlik sözleşmeleri, her türlü teminatın tesisi ve kaldırılması, sözleşmelerin bozulması, dava ve icra takipleri ile bu borçlar ve/veya alacaklar ve/veya taahhütlerle ilgili diğer her türlü işlemler ve bu işlemlerle ilgili düzenlenen kağıtlar, eğitime katkı payı hariç olmak üzere her türlü vergi, resim, harç, fonlar ve 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükmünden istisnadır.

3. Borçlu tarafından ödenmesi gereken tahsil harcı dahil her türlü vergi, resim, harç ve masraflar Fon alacağından mahsup edilemez. Bu işlemlerden kaynaklanan döner sermaye ücreti ödenmez ve diğer kesintiler yapılmaz.

4. Fon alacağına karşılık bir malın Fon veya Fon bankaları tarafından rızaen veya icraen satın alınması halinde bu işlemlerle ilgili olarak tarafların ödemekle yükümlü olduğu vergi, resim, harç (eğitime katkı payı hariç) ve döner sermaye ücreti gibi mali yükümlülükler aranmaz.

5. Fonun, Fon bankalarının ve tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin, mahkeme ilâmını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması ve her türlü ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve tehir-i icra taleplerinde teminat şartı aranmaz.

Bu alacaklara ilişkin davalarda 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır.

6. Fonun, Fon bankalarının ve tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin, yukarıda belirtilen işlemler nedeniyle kendi aralarındaki ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle aralarındaki işlemler nedeniyle düzenlenen sözleşmeler, belgeler ve sair kağıtlar ile bunların değiştirilmesi, yenilenmesi, uzatılması, devredilmesi ya da yeni bir itfa planına bağlanması, alacakların teminatlandırılması, teminatların devir alınması, tarafların sulh ve/veya ibra olması ve/veya her ne nam altında olursa olsun herhangi bir işleme tâbi tutulması nedeniyle düzenlenen kağıtlar ve/veya belgeler her türlü vergi, resim ve harçlar ile özel kanunları ile hükmolunan mali yükümlülüklerden istisnadır. Bu hüküm üçüncü kişiler yönünden, Fonun ve/veya Fona intikal eden bir bankanın ve/veya tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen müflis bankaların iflas idarelerinin alacaklarının tahsili ile ilgili işlemlere taraf olmaları halinde uygulanır.

7. Fonun, bu Kanunun 130 uncu maddesi uyarınca gerçekleştireceği borçlanma ve avans işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan istisnadır.

8. Hisseleri kısmen veya tamamen Fona ait şirketlerin veya Fon bankalarının veya yönetim ve denetimi Fon tarafından devralınan şirketlerin Fon ile yapacağı her türlü işlemler banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisnadır.

9. Tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen müflis bankaların tasfiye ve iflas idarelerinin yapacakları işlemler banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisnadır.

10. Hisseleri kısmen veya tamamen Fona ait şirketlerin veya Fon bankalarının veya yönetim ve denetimi Fon tarafından devralınan şirketlerin, alacaklarının tahsilini teminen yapacakları her türlü işlem, dava ve icra takipleri, eğitime katkı payı hariç olmak üzere her türlü vergi, resim, harç ve fonlar ve 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükmünden istisnadır. Bu şirketlerin Fona devrettikleri iştirak, gayrimenkul, mal ve her türlü aktif veya pasifinden dolayı oluşan kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

11. Fon bankalarının veya Fonun çoğunluk hisselerine sahip olduğu bankaların sandıklarının Sosyal Sigortalar Kurumuna devri halinde, aktüerlerce tespit edilen fiili ve teknik açıklar için, Fona ve/veya Fon bankalarına ve/veya Fonun çoğunluk hisselerine sahip olduğu bankaya rücu edilemez.

#### **Varlık yönetim şirketi**

**Madde 146-** Fonun sahip olduğu varlıkların yönetimi veya alacaklarının tahsili hususunda Fona verilmiş olan görevler kuruluşu ve sermaye artırımını 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu maddesi hükmünden muaf ve sermayesinin tamamına Fonun sahip olduğu kamu tüzel kişiliğini haiz bir anonim şirket aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Şirket 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulaması ve bilgi isteme yetkisi dışında Fonun sahip olduğu tüm hak, menfaat, istisna ve muafiyetlerden aynı şekilde yararlanır.

Şirketin sermayesi, ana sözleşmesi, yönetim ve denetim organları Fon Kurulunca belirlenir.

#### **İKİNCİ BÖLÜM**

##### **Güvence Fonu**

#### **Güvence Fonu**

**Madde 147-** Özel Finans Kurumları Birliği, tasarruf hesabı sahibi gerçek kişilerin özel finans kurumlarındaki tasarruf hesaplarını güvence altına almak amacıyla, "Güvence Fonu" kurmakla görevli ve yetkilidir.

Güvence Fonu, Özel Finans Kurumları Birliği tarafından hazırlanıp Kurul onayı ile yürürlüğe girecek olan Güvence Fonu Yönetmeliği dahilinde, Özel Finans Kurumları Birliği tarafından idare olunur. Kurum, Güvence Fonu üzerinde her türlü denetimi yapmaya yetkilidir.

Güvence Fonu her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

#### **Güvence Fonunun kapsamı**

**Madde 148-** Güvence Fonu mevcudunun kullanılış şekil ve esasları ile özel finans kurumları nezdlerindeki, güvenceye tâbi olacak tasarruf hesaplarının kapsamı, tutarı, güvence priminin tarifesı ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Güvence

Fonu Yönetmeliğinde düzenlenir. Özel finans kurumları, nezdlerindeki özel cari ve katılma hesaplarına ait tutarları, bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır.

**Güvence Fonunun kaynakları**

**Madde 149-** Güvence Fonunun kaynakları;

- a) Güvence primlerinden,
- b) Bu Kanunun 67 nci maddesine göre zamanaşımına uğrayan, özel finans kurumları nezdindeki hesap, emanet ve alacaklardan,
- c) Kuruluş izni verilen özel finans kurumlarının kurucularının, 8 inci maddede belirtilen asgari sermayenin yüzde onu tutarında Güvence Fonuna yatıracakları sisteme giriş payından,
- d) Bu Kanunun 20 nci madde hükümleri çerçevesinde, devralan bakımından verilen hisse devir izinlerinde, özel finans kurumunun sermayesini temsil eden hisseleri devralan ortaklar tarafından, devralınan hisselerin nominal bedelinin veya borsa değeri daha yüksek olduğu takdirde borsa değerinin yüzde biri oranında Güvence Fonuna yatırılacak tutarlardan,
- e) Bu Kanunun 23 üncü maddesi uyarınca Güvence Fonuna gelir kaydedilecek değerlerden,
- f) Bu Kanun hükümlerine aykırılık dolayısıyla özel finans kurumlarının görevli ve ilgili mensupları ile özel finans kurumlarına karşı işlenen suçlardan dolayı üçüncü kişiler hakkında hükmolunacak adli para cezaları ile özel finans kurumlarına uygulanacak idari para cezalarından,
- g) Güvence Fonu mevcudunun gelirleri ile sair gelirlerden oluşur.

**Tasfiye**

**Madde 150-** Faaliyet izni kaldırılan özel finans kurumunun yönetim ve denetimi, Özel Finans Kurumları Birliği tarafından atanan ve beş kişiden oluşan Tasfiye Kuruluna intikal eder. Tasfiye kurulu özel finans kurumundaki hesap sahipleri ile diğer alacaklıların haklarını korumaya yönelik olarak gerekli göreceği her türlü tedbiri alır. Faaliyet izninin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararının Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren özel finans kurumu hakkındaki ihtiyati tedbir dahil her türlü icra ve iflas takibi durur. Faaliyet izninin kaldırıldığı tarihten itibaren özel finans kurumunun alacaklıları alacaklarını temlik edemez veya bu sonucu doğuracak işlemleri yapamaz. Özel finans kurumunun faaliyet izninin kaldırıldığı tarihten itibaren özel finans kurumunun alacaklarından temlik yoluyla alacak edinen borçlular, temlik yoluyla edindikleri alacakları ile özel finans kurumuna olan borçların takasının yapılması veya mahsup edilmesi talebinde bulunamaz. Bu sonucu doğuracak takas ve mahsup işlemleri özel finans kurumu açısından geçersizdir. Tasfiye Kurulu, özel finans kurumunu genel hükümlere göre tasfiye eder. Özel finans kurumlarının tasfiye işlemlerinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Bir özel finans kurumunun faaliyet izninin kaldırılması halinde Özel Finans Kurumları Birliği, özel finans kurumundaki tasarruf hesaplarının güvenceye tâbi kısmını bu maddenin birinci fıkrasında tanımlandığı şekilde oluşturulan Tasfiye Kurulunun onayı ile doğrudan veya Tasfiye Kurulunca ilan edilecek bir özel finans kurumu aracılığı ile Güvence Fonu mevcudundan öder ve Güvence Fonu nam ve

hesabına, tasfiye işlemlerine öncelikli alacaklı sıfatıyla iştirak eder. Bu şekilde meydana gelen alacak nedeniyle Güvence Fonuna yapılacak ödemeler için tasfiye sonucu beklenmez.

Faaliyet izni kaldırılan bir özel finans kurumunun, güvenceye tâbi hesapların alacaklılarına yapılan ödemeler nedeniyle Güvence Fonu mevcudunun ihtiyacı karşılamaması durumunda, özel finans kurumlarından ileride doğacak prim yükümlülüklerine mahsuben bir önceki yılda ödedikleri güvence primi toplamına kadar avans alınabilir. Bu avans, özel finans kurumlarının katılma hesaplarında topladıkları fonlara, özel cari ve katılma hesapları toplamı en yüksek üç özel finans kurumunca bir önceki dönemde verilen ortalama kâr payı oranı dikkate alınarak Özel Finans Kurumları Birliğince belirlenecek oran üzerinden hesaplanacak tutar ile birlikte, doğacak prim borçlarına mahsup edilir. Güvence Fonunun kaynakları ile özel finans kurumlarından alınacak avansın ihtiyacı karşılayamaması durumunda, Özel Finans Kurumları Birliğinin talebi üzerine Merkez Bankası tarafından Güvence Fonuna avans verilebilir. Alınan avansın vadesi, tutarı, geri ödeme şekli ve şartları ile diğer hususlar Merkez Bankasınca belirlenir. Söz konusu avans işlemi her türlü vergi, resim ve harçtan istisnadır.

Bir özel finans kurumunun yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imzaları özel finans kurumunu ilzam eden memurlarının kanuna aykırı karar ve işlemleri nedeniyle özel finans kurumu hakkında bu Kanunun 78 inci madde hükümlerinin uygulanmasına neden olduklarının veya 79 uncu maddesindeki durumların tespiti halinde, özel finans kurumuna verdikleri zararlarla sınırlı olarak bunların şahsi sorumlulukları yoluna gidilerek, Tasfiye Kurulunun talebi üzerine şahsen iflaslarına mahkemece karar verilebilir. Bu karar ve işlemler özel finans kurumunun yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklara menfaat temini amacıyla yapıldığı takdirde, menfaat temin eden ortaklar hakkında da temin ettikleri menfaat üzerinden aynı hüküm uygulanır. Bu durumda Tasfiye Kurulu, 79 uncu maddede belirtilen şekilde kullanılan kaynakların veya uğranılan zararın verilecek süre içinde iade ve/veya tazminini istemeye, yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ile tüzel kişi ortaklarının sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarından kendilerine, eşlerine ve velayet altındaki çocuklarına ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mal, hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirleri ve ayrıca bildirimden önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul kıymetlerini gösterir birer mal beyannamesi vermelerini istemeye, yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgililerin yurt dışına çıkmasına yasaklama dahil, alacaklıların menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirlerinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye yetkilidir.

Yukarıdaki fıkra hükümlerine göre istenen mal beyannamesinin en geç yedi gün içinde Tasfiye Kuruluna verilmesi zorunludur. Bu mal beyanının hüküm ve sonuçları hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri geçerlidir. Bu madde hükümleri çerçevesinde alınan tedbir ve haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava veya icra veya iflas takibine konu olmazsa kendiliğinden ortadan

kalkar. Tasfiye Kurulunun ilgililer hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun Onbirinci Bab hükümlerine göre açacağı iptal davasında aciz vesikası şartı aranmaz.

Tasfiye Kurulu tarafından veya Tasfiye Kuruluna karşı açılacak hukuk davalarına asliye ticaret mahkemesi tarafından bakılır. O yerde, birden fazla asliye ticaret mahkemesi bulunması halinde, bu davalar (1) ve (2) numaralı asliye ticaret mahkemesinde görülür.

Tasfiye Kurulu tarafından muamele merkezi veya ikâmetgahı İstanbul ili sınırları içinde olan kişiler aleyhine açılacak hukuk davaları ile borçlular hakkında açılacak iflas davalarına İstanbul (1) ve (2) numaralı asliye ticaret mahkemesi tarafından bakılır. İflas davası açılması halinde, bu mahkeme, hakkında iflası istenen borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine borçlu aleyhine iflas davası açıldığını bildirir.

Mahkemece iflasına karar verilenler hakkındaki takibi, Tasfiye Kurulu yürütür. Dördüncü fıkra hükmüne göre iflası istenenler hakkında mahkemece 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 257 nci ve izleyen maddeleri hükümleri uygulanır.

Tasfiye Kurulunun, faaliyet izni kaldırılan özel finans kurumları ile ilgili olarak yaptığı işlemler nedeni ile düzenlenen sözleşmeler, belgeler ve sair kağıtlar ile bunların değiştirilmesi, yenilenmesi, uzatılması, devredilmesi, alacakların yeni bir itfa planına bağlanması, alacakların teminatlandırılması, teminatların devir alınması, devir ve temlik sözleşmeleri, sözleşmelerin bozulması, tarafların sulh ve/veya ibra olması ve/veya her ne nam adı altında olursa olsun herhangi bir işleme tâbi tutulması, dava ve icra takipleri ile bu borçlar ve/veya alacaklar ve/veya taahhütlerle ilgili diğer her türlü işlemler ve bu işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtlar ve/veya belgeler, her türlü vergi, resim, harç, fonlar ve 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükmünden ve özel kanunları ile hükmolunan mali yükümlülüklerden müstesnadır. Borçlu tarafından ödenmesi gereken tahsil harcı dahil her türlü vergi, resim, harç ve masraflar Tasfiye Kurulunun talep ettiği alacaklardan mahsup edilemez. Bu işlemlerden kaynaklanan döner sermaye ücreti ödenmez ve diğer kesintiler yapılmaz. Ayrıca, alacağa karşılık menkul veya gayrimenkul bir malın rızaen veya icraen Tasfiye Kurulu tarafından satın alınması halinde bu işlemlerle ilgili olarak tarafların ödemekle yükümlü olduğu vergi, resim, harç ve döner sermaye ücreti gibi mali yükümlülükler aranmaz. Tasfiye Kurulunun, mahkeme ilâmını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması ve her türlü ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve tehir-i icra taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bu alacaklara ilişkin davalarda 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır.

## **ONDÖRDÜNCÜ KISIM**

### **Ceza ve Kovuşturma Hükümleri**

#### **BİRİNCİ BÖLÜM**

İdari Suçlar ve Cezalar ile Para Cezalarının Tahsili

**İdari para cezaları**

**Madde 151-** Kurul kararıyla ve gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili kuruluşlara, bu Kanunun;

- a) 15 inci maddesine aykırı şekilde şube ve temsilcilik açılması halinde seksenbeş bin Yeni Türk Lirasına kadar,
- b) 20 nci maddesinin birinci, ikinci veya beşinci fıkrası hükümlerine aykırılık halinde yirmi bin Yeni Türk Lirasına kadar,
- c) 25 inci maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak getirilen yükümlülüklerle uyulmaması halinde onbeş bin Yeni Türk Lirası ve bir aydan aşağı olmamak üzere Kurumca verilecek süre içinde aykırılığın giderilmemesi halinde geçen her ay için verilen cezanın yüzde ellisi tutarında,
- d) 28 inci maddesine aykırı şekilde atama yapılması veya 29 uncu maddesinde belirtilen kişilerin yasaklanan görevlerde çalıştırılması halinde kırkbeş bin Yeni Türk Lirasına kadar ve cezanın tebliğ tarihinden itibaren on iş günü içinde aykırılığın giderilmemesi halinde bu sürenin bitiminden itibaren geçen her gün için verilmiş olan cezanın yüzde onu tutarında,
- e) 31 inci madde hükümlerine aykırılık halinde yirmi bin Yeni Türk Lirasına kadar,
- f) 36 ncı maddeye veya 40 ıncı maddenin birinci fıkrasına ya da 41 ve 42 nci veya 45 inci maddelere aykırı davranılması halinde otuz bin Yeni Türk Lirasına kadar,
- g) 46 ncı maddede öngörülen bildirimlerin yapılmaması halinde yirmi bin Yeni Türk Lirasına kadar,
- h) 55 inci maddesine aykırı davranılması halinde onbeş bin Yeni Türk Lirasına kadar,
- i) 56 ncı maddesine göre ayrılması gereken karşılıkların tesis edilmemesi halinde, yedi bin beşyüz Yeni Türk Lirasından az olmamak üzere, ayrılması gereken karşılık tutarının binde ikisine kadar; üç aydan az olmamak üzere Kurumca verilecek süre içinde aykırılığın giderilmemesi halinde ise tesis edilmeyen karşılık tutarının yüzde üçü tutarında,
- j) 57 nci maddesindeki kredi sınırlarına uyulmaması halinde yirmi bin Yeni Türk Lirasından az olmamak üzere aykırılık oluşturan tutarın yüzde birine kadar ve 53 üncü maddesindeki kredi yasaklarına uyulmaması halinde verilen kredinin yüzde beşi tutarına kadar,
- k) 59 uncu maddesine aykırı şekilde ortaklık payı edinilmesi halinde, yirmi bin Yeni Türk Lirasından az olmamak üzere, aykırılık teşkil eden tutarın yüzde beşine kadar ve cezanın tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde aykırılığın giderilmemesi durumunda ise bu sürenin bitiminden itibaren aykırılığın giderildiği tarihe kadar geçen her gün için verilen cezanın yüzde biri tutarında,
- l) 60 ncı maddesindeki yasaklama ve sınırlamalara aykırılık halinde, yirmi bin Yeni Türk Lirasından az olmamak üzere, yasaklama ve sınırlama konusu değer in yüzde onuna kadar ve cezanın tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde aykırılığın giderilmemesi durumunda ise, kredi kullandırımından kaynaklanan aykırılık hariç, bu sürenin bitiminden itibaren aykırılığın giderildiği tarihe kadar geçen her gün için verilen cezanın yüzde biri tutarında,
- m) Kurul tarafından düzenlenen usul ve esaslar çerçevesinde, belirlenen iletişim kanalları yoluyla Kanun kapsamındaki kuruluşlardan 72 inci madde kapsamında talep edilen bilgilerin gönderilmemesi halinde yirmi bin Yeni Türk Lirasına, geç gönderilmesi halinde onbeş bin Yeni Türk Lirasına, eksik bilgi ile gönderilmesi,

kontrol hataları içermesi veya kontrol hatalarının süreklilik arz etmesi halinde yirmi bin Yeni Türk Lirasına kadar,

n) 64 üncü maddesinin altıncı fıkrasına uyulmaması halinde yetmişbeş bin Yeni Türk Lirasına kadar,

o) 65 inci maddesindeki yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde on bin Yeni Türk Lirasına kadar,

p) 174 üncü maddesi uyarınca alınan kararlara ve yapılan düzenlemelere aykırı şekilde faiz alınması veya verilmesi ya da sair menfaat sağlanması halinde, onbeş bin Yeni Türk Lirasından az olmamak üzere, sağlanan menfaat tutarına kadar,

r) Bu Kanun veya bu Kanuna istinaden çıkarılan düzenlemelerde yer alan sınırlamalara uyulmaması halinde onbeş bin Yeni Türk Lirasından az olmamak üzere aykırılık oluşturan tutarın binde beşine kadar,

s) İlgili maddelerine göre, Kurul ve Kurum tarafından bu Kanuna dayanılarak alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde onbeş bin Yeni Türk Lirasına kadar,

idari para cezası uygulanabilir.

İdari para cezalarının uygulanıp uygulanmayacağına ilgili kuruluşun savunması alındıktan sonra karar verilir. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde savunma hakkında feragat edildiği kabul edilir.

İdari para cezasının verilmesini gerektiren fiilin tekrarı halinde, gün para cezası ve oransal cezalar hariç olmak üzere, verilen para cezası iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarda üç katı artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde, önceki cezalar tekrarda esas alınmaz.

Verilen para cezaları bir taraftan ilgili kuruluşa tebliğ edilmekle beraber diğer taraftan tahsil ve gelir kaydı için ilgisine göre Fon veya Güvence Fonuna bildirilir.

Bu maddeye göre ceza uygulama hakkı, aykırılığın vuku bulduğu tarihten itibaren beş yıllık zamanaşımına tabidir.

Bu Kanunun 15 inci maddesi hükümlerine aykırı olarak yurt içinde açılan şube ve temsilcilikler hakkında bu maddenin (a) bendi hükümleri uygulanmakla birlikte, bunlar Kurumun talebi üzerine valiliklerce geçici veya sürekli kapatılabilir.

Adli ceza gerektiren fiiller nedeniyle bu maddeye aykırılık oluşması halinde idari para cezası uygulanmaz.

Yönetim ve denetimi veya hisselerinin mülkiyeti Fona veya Güvence Fonuna geçen kredi kuruluşları hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

#### **Para cezalarının tahsili**

**Madde 152-** Bu Kanunun 151 inci maddesinde gösterilen para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri gereğince ilgisine göre Fon ve Güvence Fonu tarafından tahsil edilir.

## İKİNCİ BÖLÜM

## Adli Suçlar ve Cezalar

**İzinsiz faaliyette bulunmak**

**Madde 153-** Bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın mevduat bankası veya özel finans kurumu gibi faaliyet gösteren ya da mevduat kabul eden yahut özel finans kurumu gibi fon toplayan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin Yeni Türk Lirasından kırk bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bu işyerlerinin bir aydan bir yıla kadar, tekerrür halinde ise sürekli olarak kapatılmasına karar verilebilir.

Bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın sadece ticaret unvanlarında, her türlü belge, ilan ve reklamlarında veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda mevduat bankası veya özel finans kurumu adını ya da mevduat bankası veya özel finans kurumu gibi faaliyet gösterdikleri ya da mevduat bankası gibi mevduat topladıkları yahut özel finans kurumu gibi fon topladıkları izlenimini uyandıracak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve on bin Yeni Türk Lirasından yirmi bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bu işyerlerinin bir aydan bir yıla kadar, tekerrür halinde ise sürekli olarak kapatılmasına karar verilebilir.

Yukarıdaki fıkralara aykırılık halinde Kurumun ilgili Cumhuriyet Başsavcılığını muhatap talebi üzerine sulh ceza hakimince, dava açılması halinde davaya bakan mahkemece iş yerlerinin faaliyetleri ve reklamlar geçici olarak durdurulur, ilanları toplatılır. Bu tedbirler, hakim kararıyla kaldırılincaya kadar devam eder. Tedbir kararına karşı itiraz yolu açıktır.

**Mevduat ve hesap sahiplerinin haklarını engellemek**

**Madde 154-** Bu Kanunun 66 ncı maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla, mevduat sahiplerinin mevduatlarını veya özel cari hesap sahiplerinin tasarruflarını ve vadede yapılan hesaba göre katılma hesap sahiplerine ödenmesi gereken tutarları geri almalarını engelleyen bankaların ve özel finans kurumlarının görevli mensupları altı aydan iki yıla kadar hapis ve on bin Yeni Türk Lirasından yirmi bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

**Mali bünyeye ilişkin alınması istenen önlemleri almamak**

**Madde 155-** Bu Kanunun 74, 75 ve 76 ncı maddelerine göre, Kurul ve Kurumca alınması istenen önlemleri almayan kuruluşların bu önlemleri almakla yükümlü olan mensupları, iki yıldan dört yıla kadar ağır hapis ve onbeş bin Yeni Türk Lirasından kırk bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Birinci fıkrada belirtilen önlemleri almamak, kuruluşun nitelikli paya sahip ortaklarına veya bunların iştirak ve kuruluşlarına yarar sağlamak amacıyla yapıldığı takdirde ağır hapis cezası dört yıldan altı yıla kadar, ağır para cezası kırk bin Yeni Türk Lirasından az olmamak üzere bu yararların beş katı olarak hükmedilir.

**Yetkili merciler ile denetim görevlilerince istenen bilgi ve belgeleri vermemek ve görevlerini yapmalarını engellemek**

**Madde 156-** Bu Kanunda gösterilen yetkili mercilerin ve denetim görevlilerinin istedikleri bilgi ve belgeler ile bu Kanun kapsamındaki kuruluşların konsolide finansal tabloların hazırlanmasını teminen 41 inci madde kapsamında istedikleri bilgi ve

belgeleri vermeyen ya da denetim görevlilerinin görevlerini yapmalarına engel olan gerçek kişilerle tüzel kişilerin görevlileri bir yıldan üç yıla kadar hapis ve on bin Yeni Türk Lirasından yirmibeş bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

**Belgelerin saklanması yükümlülüğüne aykırı davranmak**

**Madde 157-** Bu Kanunun 45 inci maddesinde belirtilen belgelerin saklanması yükümlülüğüne uymayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve on bin Yeni Türk Lirasından yirmibeş bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Yönetim kurulu üyeleri için Türk Ticaret Kanunun cezai sorumluluğu getiren hükümleri saklıdır.

**Gerçeğe aykırı beyanda bulunmak**

**Madde 158-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların, bu Kanunda gösterilen merciler ile denetim görevlilerine ve mahkemelere verdikleri gerçeğe aykırı beyanlar içeren belgeleri imza edenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmibeş bin Yeni Türk Lirasından otuzbeş bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Birinci fıkrada yazılı suç, bu Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenerek onaylanmış gerçeğe aykırı beyanlar içeren belgeler kullanılarak işlenmiş olur ise, faile verilecek ceza altıda bir oranında artırılarak uygulanır. Ayrıca, belgelerin gerçeğe aykırı olduğunu bilerek bunları onaylayan bağımsız denetim kuruluşunun görevlileri de aynı şekilde cezalandırılır.

Birinci ve ikinci fıkrada yazılı suçlar neticesinde özel veya kamusal bir zarar doğarsa verilecek cezalar altıda bir oranında artırılarak hükmolunur.

**İşlemlerin kayıt dışı bırakılması, gerçek mahiyetlerine aykırı şekilde muhasebeleştirilmesi, hesap uygunluğu sağlanmadan bilançoların kapatılması**

**Madde 159-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların mali durumunu gizlemek amacıyla, işlemlerini kayıt dışı bırakanlar veya finansal tabloların önemli oranda değişmesini sağlayarak gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştirenler ya da şubeleri, yurt içi ve yurt dışındaki muhabirleri ile hesap uygunluğu sağlanmadan kanuni ve yardımcı defterleri ile kayıtları ve bilançoları kapatanlar ve bunların düzenlenmesine esas olan her türlü belgeleri gerçeğe aykırı nitelikte olduğunu bilerek imza edenler bir yıldan üç yıla kadar hapis ve onbeş bin Yeni Türk Lirasından kırk bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Birinci fıkrada yazılı suç, bu Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenerek onaylanmış olup da gerçeğe aykırı beyanlar içeren belgeler kullanılarak işlenirse, faile verilecek ceza altıda bir oranında artırılarak hükmolunur. Ayrıca, suç vasıtası belgeleri gerçeğe aykırı olduklarını bilerek onaylayan bağımsız denetim kuruluşunun görevlileri de işbu fıkrada yazılı şekilde cezalandırılır.

Birinci ve ikinci fıkrada yazılı suçlar neticesinde özel veya kamusal bir zarar doğarsa verilecek cezalar altıda bir oranında artırılarak hükmolunur.

**Gerekli bilgi ve belgeleri göndermemek**

**Madde 160-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlarda işlemleri kaydetmekle veya muhasebeleştirmekle görevli kişilere gönderilmesi gereken bilgi ve belgeleri göndermemek suretiyle işlemlerin kayıt dışı bırakılmasına veya gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştirilmesine veya şubeleri, yurt içi ve yurt dışındaki muhabirleri ile hesap uygunluğu sağlanmadan kanuni ve yardımcı defterler ile kayıtların ve bilançoların kapatılmasına neden olan bu Kanun kapsamındaki kuruluşların çalışanları, bu fiilleri zimmet suçunu oluşturmadığı takdirde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmibeş bin Yeni Türk Lirasından kırk bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Birinci fıkrada yazılı suç neticesinde özel veya kamusal bir zarar doğarsa verilecek cezalar altıda bir oranında artırılarak hükmolunur.

**Bilgi ve belgelere ulaşılmasını engellemek**

**Madde 161-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların bilgi işlem sistemleri veya verileri ve finansal raporlama ile ilgili diğer her türlü unsurlarını, kısmen veya tamamen tahrip eden veya değiştiren veya silen veya sistemin işleyişine engel olan veya yanlış biçimde işlemlerini sağlayan gerçek kişilerle tüzel kişilerin görevli bu fiilleri zimmet suçunu oluşturmadığı takdirde unsuru olmayan fiillerinden dolayı iki yıldan altı yıla kadar ağır hapis ve onbeş bin Yeni Türk Lirasından kırk bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

**İtibar zedeleyici hareket**

**Madde 162-** Basılmış eserlerle ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçlarıyla, bir banka veya özel finans kurumunun itibarını kırabilecek, şöhretine veya servetine zarar verebilecek nitelikte asılsız bir hususu isnat eden yada bu nitelikte asılsız haber yayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve on bin Yeni Türk Lirasından onbeş bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Birinci fıkrada yazılı fiil neticesinde banka veya özel finans kurumu yönünden zarar doğarsa verilecek ceza altıda bir oranında artırılır.

**Finansal piyasalara duyulan güveni sarsıcı hareketler**

**Madde 163-** Genel olarak bankaların veya özel finans kurumlarının güvenilir olmadığını ifade eden görüşleri ve söylentileri, banka ve özel finans kurumlarının mali bünyelerinin olumsuz etkilenmesine neden olabilecek surette basılmış eserlerle ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri araçlarla yayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve onbeş bin Yeni Türk Lirasından otuz bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı fiil neticesinde özel veya kamusal bir zarar doğarsa verilecek ceza altıda bir oranında artırılarak hükmolunur.

**Sırların açıklanması**

**Madde 164-** Bu Kanunun 81 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen yükümlülüğe uymayan kimseler için bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve onbeş bin Yeni Türk Lirasından yirmi bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen kimseler sırları kendileri ya da başkaları için yarar sağlamak amacıyla açıklamış olursa verilerek cezalar altıda bir oranında artırılır. Ayrıca, fiilin önemine göre sorumluların bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev yapmaları 2 yıldan aşağı olmamak üzere geçici veya sürekli olarak yasaklanır.

#### **Zimmet**

**Madde 165-** Bir banka veya özel finans kurumunun mensubu, görevi sebebiyle kendisine tevdi olunan ya da muhafazası, denetimi veya sorumluluğu altında bulunan para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları kendisinin veya başkasının yararına zimmetine geçirirse sekiz yıldan onaltı yıla kadar ağır hapis ve meydana gelen zararın bir misli kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Birinci fıkrada gösterilen cürüm, aldatıcı nitelikte ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmiş ise faile onaltı yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis ve meydana gelen zararın üç misli kadar ağır para cezası verilir.

Ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri Kurul tarafından kaldırılan bankalar ve faaliyet izni kaldırılan özel finans kurumları ile tasfiyeleri Fon veya Özel Finans Kurumları Birliği eliyle yürütülen veya Fon veya Özel Finans Kurumları Birliği tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bir kredi kuruluşunun; hukuken veya fiilen yönetim ve denetimini elinde bulundurmuş olan gerçek kişi ortakların bu Kanunun 144 üncü maddesinde sayılan fiiller sonucu kredi kuruluşunun kaynaklarını, kredi kuruluşunun emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak kendilerinin veya başkalarının menfaatlerine kullandırmak suretiyle, kredi kuruluşunu her ne suretle olursa olsun zarara uğratmaları zimmet olarak kabul edilir. Bu fiilleri işleyenler hakkında on yıldan yirmi yıla kadar ağır hapis ve yirmi milyar liradan yüzon bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezasına hükmolunur. Ayrıca, meydana gelen zararın Hazine alacağı olarak müteselsilen ödenmesine karar verilir.

Zararın, kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda yazılı cezaların yarısı, ödeme hükmünden önce gerçekleşmiş ise üçte biri indirilir.

Birinci ve ikinci fıkralarda yazılı suçlar nedeniyle meydana gelen zararın ödenmemesi halinde, ödettilmesine mahkemece re'sen hükmolunur.

Kredi kuruluşunun mensuplarının denetim görevlerini ihmal ederek birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda yazılı zimmetin oluşmasını veya artmasını mümkün kılması halinde, üç aydan iki yıla kadar hapis ve on bin Yeni Türk Lirasından yirmi bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Bu kişiler, meydana gelen zararın ödenmesinden asıl fail ile birlikte sorumludur.

Birinci, ikinci, üçüncü ve altıncı fıkralarda yazılı suçların emir ve idare yetkisine sahip olanlar tarafından işlenmesi halinde verilecek cezalar yarısı oranında artırılır.

Birinci, ikinci, üçüncü ve altıncı fıkralardaki suçlar dolayısıyla edinilen yararın değeri hafif olduğu takdirde verilecek cezanın yarısı, pek hafif olduğu takdirde üçte ikisi indirilir.

#### **Sahte belge düzenleme**

**Madde 166-** Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bir banka veya faaliyet izni kaldırılan bir özel finans kurumu nezdinde tasarruf mevduatı veya tasarruf hesabı bulunmamasına rağmen sahte olarak düzenlediği belgeler veya sahte olduğunu bildiği belgeleri ibraz ederek veya ettirerek, kendisine veya bir başkasına ödeme yapılmasını talep eden kişilere, fiilleri daha ağır cezayı gerektirmediği takdirde, dört seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezası verilir. Kendilerine veya gösterdikleri yahut hak sahibi kıldıkları kişilere ödeme yapıldıktan sonra bu fiilleri işledikleri ortaya çıkan kişilere, bu cezanın yanı sıra ödenen tutarın on katı kadar ağır para cezası verilir. Bu maddede yazılı suçlara ilişkin soruşturmalar genel hükümlere göre yapılır.

#### **Genel hükümlerin saklılığı**

**Madde 167-** Bu Kanuna göre suç teşkil eden fiiller başka kanunlara göre de suç sayıldığı takdirde, faileri hakkında en ağır cezayı gerektiren kanun maddesi uygulanır.

#### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

##### **Kovuşturma Usulü**

#### **Yazılı başvuru ve Müdahale**

**Madde 168-** Bu Kanunda belirtilen suçlara ilişkin kovuşturma yapılması Kurum veya Fon tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Muhakeme şartı niteliğinde olan bu başvuru ile ilgisine göre Kurum veya Fon kendiliğinden müdahil sıfatını kazanır.

Ancak, 165 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen suçtan dolayı soruşturma ve kovuşturmalar Kurumun yazılı bildirimi üzerine veya gecikilmesinde sakınca görülen hallerde re'sen Cumhuriyet savcılarınca yapılır ve Kurum ve Fon haberdar edilir. Bu fıkra uyarınca yapılan soruşturmalar neticesinde açılan kamu davalarında, Kurumun veya Fonun başvuruda bulunması halinde, bunlar başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanırlar.

162, 164 ve 165 inci maddelerde yazılı suçlardan dolayı ilgililerin dava hakkı ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümleri saklıdır.

#### **İtiraz**

**Madde 169-** Bu Kanunun 168 inci maddesi uyarınca başlatılan kovuşturmalar neticesinde Cumhuriyet Savcıları kovuşturmaya yer olmadığına karar verirlerse, bu kararlar ilgisine göre Kuruma veya Fona tebliğ edilir. Kurum ve Fon kendisine tebliğ edilecek bu kararlara karşı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre itiraza yetkilidirler.

#### **Yetki**

**Madde 170-** 165 inci madde kapsamında veya bu suçlarla bağlantılı olup da ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlara ait davalar, fiilin işlendiği yerin ağır ceza mahkemelerinde görülür. Gerekli görülen yerlerde Adalet Bakanlığının teklifi

üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu tür suçlara bakmak üzere o yerlerdeki diğer ağır ceza mahkemeleri de görevlendirilebilir veya yeni ağır ceza mahkemesi de kurulabilir.

Bu Kanunun 162 nci maddesinde yazılı suçun internet vasıtasıyla işlenmesi halinde yetkili mahkeme ilgili banka veya özel finans kurumunun merkezinin bulunduğu yer mahkemesidir.

Bu Kanunun 163 üncü maddesinde yazılı suçların internet vasıtasıyla işlenmesi halinde yetkili mahkeme Kurumun merkezinin bulunduğu yer mahkemesidir.

#### **Bilirkişi incelemesine ilişkin hükümler**

**Madde 171-** Bu Kanunun uygulaması ile ilgili olarak, bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen suçlardan dolayı açılan ceza davalarında bilirkişi, raporunu dosyanın kendisine verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde mahkemeye verir. Bu süre hâkim tarafından iki aya kadar uzatılabilir. Bu süre içerisinde de rapor mahkemeye verilmediği takdirde görev, ücret ödenmeksizin bilirkişiden alınır ve yeni bilirkişi atanır. Bu kişiler, raporların süresinde verilmemesinin sebep olduğu masrafları ödemeye ve ayrıca bir milyar beşyüz milyon liradan üç milyar liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler. Dosyanın bilirkişiye tevdi tarihinde dava zamanaşımı süresi durur. Bilirkişinin raporunu mahkemeye verdiği tarihten itibaren bu süre kaldığı yerden işlemeye devam eder.

Kurum, Fon, Fon Bankaları ile bankaların iflas idareleri tarafından açılan hukuk davalarında gerekli görülen hallerde, yaptırılacak bilirkişi incelemelerinde, bilirkişi raporunu dosyanın kendisine verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde mahkemeye verir. Bu süre hâkim tarafından iki aya kadar uzatılabilir. Bu süre içerisinde de rapor mahkemeye verilmediği takdirde görev, ücret ödenmeksizin bilirkişiden alınır ve yeni bilirkişi atanır. Bilirkişilik görevi bu şekilde kendisinden alınan kişiler, bir yıl süreyle bu Kanun kapsamında hiçbir davada bilirkişi olarak atanamazlar. Bu kişiler, raporların süresinde verilmemesinin sebep olduğu masrafları ödemeye ve ayrıca bir milyar beşyüz milyon liradan üç milyar liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler.

#### **Özel soruşturma ve kovuşturma hükümleri**

**Madde 172-** 165 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamına giren suçların kovuşturma ve soruşturmalarında aşağıdaki hükümler tatbik olunur.

a) 165 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamına giren suçlarla ilgili hazırlık soruşturması, iş bölümü ilişkilerine göre, Cumhuriyet Başsavcılarınca veya görevlendireceği Cumhuriyet Savcılarınca bizzat yürütülür. Bu suçlar, görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsalar bile, Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.

b) Bu suçların soruşturma ve kovuşturmalarda, 30/7/1999 tarihli ve 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun 2 ilâ 10 uncu maddeleri de uygulanır.

c) Bu suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturmalarda kolluk; soruşturma ve kovuşturma sebebiyle şüpheli, sanık, tanık, bilirkişi ve suçtan zarar görenleri, Cumhuriyet savcısının veya mahkeme naibinin veya istinabe olunan hâkimin emriyle

belirtilen gün, saat ve yerde hazır bulundurmaya mecburdur. Bu emir, çağrılanlar hakkında kolluğa ihzar müzekkeresinde olduğu gibi zor kullanma yetkisi verir.

d) Cumhuriyet Başsavcılıkları, bu suçların soruşturmasında gerekli olması halinde, geçici olarak yargı çevresi içerisinde veya dışındaki, genel bütçeli dairelere ve katma bütçeli idarelere, bütün kamu kurum ve kuruluşlarına, belediyelere, resmî ve özel bankalara ait bina, araç, gereç ve personelden yararlanmak için istemde bulunabilirler. Bu istemler, ilgili kurum ve makamlarca geciktirilmeksizin yerine getirilir. Özürsüz olarak bu istemleri yerine getirmeyen sorumlu kişiler, üç aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

e) Soruşturmanın gerekli kıldığı hallerde, suç mahallî veya delillerin bulunduğu yerlere gidilerek soruşturma yapılır.

f) Soruşturmanın sonuçlanmasına kadar, bu suç faillerinin, her türlü mal, alacak para ve sair eşyalarına Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile el konulur. Bu suçlara iştirak edenler ile suç faillerinin bu suçlar nedeniyle elde ettiği her türlü haksız kazanımın transferi sonucu elde edilen kan ve kayın hisımlar ile üçüncü şahıslar nezdindeki mal, alacak veya sair her türlü şeylere de Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile el konulur.

El koyma kararı yirmidört saat içinde yetkili ve görevli sulh hâkiminin onayına sunulur. Hakim kırksekiz saat içinde kararını açıklar. Aksi halde el koyma hükümsüz kalır.

#### **İnfaza ilişkin hükümler**

**Madde 173-** 165 inci maddede yazılı suçlardan dolayı mahkûm olanlar, Fona veya Hazineye olan borçları ve tazminatları ödemediği veya mal varlıklarından tahsil olunamadığı sürece, bunlar hakkında 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 ve 19 uncu madde hükümleri uygulanmaz.

Para cezalarında tüzel kişilerin sorumluluğu 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 65 inci maddesine göre tayin olunur.

## **ONDÖRDÜNCÜ KISIM**

### **Diğer Hükümler**

#### **Faiz oranları ile diğer menfaatler**

**Madde 174-** Bakanlar Kurulu, ödünç para verme işlemleri ve mevduat kabulünde uygulanacak azami faiz oranları ile sağlanacak diğer menfaatlerin nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarını tespit etmeye, bunları kısmen veya tamamen serbest bırakmaya yetkilidir. Bakanlar Kurulu, bu yetkilerini Merkez Bankasına devredebilir.

#### **Parasal tutarlar**

**Madde 175-** Para cezalarına ilişkin hükümler hariç olmak üzere, bu Kanundaki parasal tutar ve sınırlardan her biri, her yıl kısmen ya da tamamen, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan toptan eşya fiyatları endeksindeki artış oranının iki katının gerektirdiği miktarı geçmemek üzere Kurul kararıyla artırılabilir. Bu Kanunda yer alan maktu para cezaları ise, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan toptan eşya fiyat endeksindeki artış oranı kadar artırılmak suretiyle bulunacak tutarlar üzerinden uygulanır.

**Özel finans kurumlarına ilişkin diğer hükümler**

**Madde 176-** Diğer kanun ve düzenlemelerde geçen banka ifadesi özel finans kurumlarını da kapsar.

**Vergi, resim, harç istisnası**

**Madde 177-** Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerine ve bu maddelere ilişkin düzenlemelere uygun olarak gerçekleştirilecek birleşme ve bölünme ve hisse değişiminden doğan kazançlar, kurumlar vergisinden istisna edilir. Vergiden müstesna tutulan bu kazanç, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendine göre tevkifata tâbi tutulmaz.

Yukarıdaki fıkra kapsamında gerçekleştirilecek birleşme veya bölünmelerde, münfesi kurumun bölünme veya birleşme öncesi son bilançosunda görülen, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunun mükerrer 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmüne göre indirilebilir nitelikteki zarar tutarı, devralan kurumca beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla gider olarak kurum kazancından indirilir.

Bu Kanun kapsamında yapılacak birleşme, bölünme, hisse değişimi, infisah ve şirket kuruluşu işlemleri sırasında düzenlenen kağıt ve sözleşmeler ile münfesi kurumun menkul ve gayrimenkul mallarının devralan kurum adına kayıt ve tescili işlemleri ve münfesi kurum tarafından birleşme veya bölünme tarihinden önce düzenlenen veya lehe alınan teminat mektupları, sözleşmeler, şerhler, teminatlar ve sair kağıtların, devralan kurum adına yenilenmesi, uzatılması, değiştirilmesi, devredilmesi veya bozulmasına ilişkin işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan, lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır.

Bu maddenin birinci fıkrası çerçevesinde gerçekleştirilen birleşmelerde, Türkiye’de faaliyette bulunan devralan kurumun aktifinde kayıtlı olan gayrimenkuller ve iştirak hisselerinin satışından doğan kazançlar ile devralan kurumlara doğrudan veya dolaylı olarak iştiraki bulunan tam mükellef sermaye şirketlerinin aktifinde kayıtlı olan gayrimenkuller ve iştirak hisselerinin satışından doğan kazançların satışın yapıldığı yılda devralan kurumun sermayesine ilave edilen kısmı birleşmenin gerçekleştiği tarihten itibaren, bu tarihin içinde bulunduğu hesap dönemi ile izleyen iki hesap dönemi süresince kurumlar vergisinden müstesnadır. Vadeli satış halinde, satışın yapıldığı hesap dönemini takip eden ikinci hesap dönemi sonuna kadar devralan kurumun sermayesine ilave edilen tutarlar da bu istisnadan yararlanır. İlk yapılan tahsilatın iştirak hissesi veya gayrimenkulün maliyet bedeline ilişkin olduğu kabul edilir. Bu fıkra hükmüne göre vergiden müstesna tutulan kazançlar, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b-ii) alt bendine göre vergi tevkifatına tâbi tutulmaz. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 391 inci maddesinin bu suretle gerçekleştirilecek sermaye artırımına aykırı hükümleri uygulanmaz. Bu fıkra hükmünün yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu fıkra kapsamında yapılacak işlemler tapu ve kadastro harcından, düzenlenen kağıtlar damga vergisinden, lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır. Bu hükümden yararlanan kurumların gayrimenkul ile iştirak hisselerinin satışından doğan kazancın tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinin son fıkrası hükmü uygulanmaz.

Bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen kazançların sermayeye ilavesi nedeniyle ortaklarca elde edilen menkul sermaye iradı için beyanname verilmez, başka gelirler nedeniyle verilen beyannameye bu gelir dahil edilmez.

Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların alacağın tahsili amacıyla edindikleri ve elden çıkarılmaları Kurumca belirlenen usul ve esaslara bağlanan ortaklık payları, emtia ve gayrimenkullerin elden çıkarılması katma değer vergisi dahil her türlü vergi, resim ve harçtan, lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır.

Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir.

## ONBEŞİNCİ KISIM Son Hükümler

### Kaldırılan ve değiştirilen hükümler

**Madde 178-** 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile ek ve değişiklikleri, bunların başka kanunlarda yapmış olduğu değişiklikler saklı kalmak kaydıyla, yürürlükten kaldırılmıştır.

İkrazatçılık hariç ödünç para verme işlerine ve finansal kiralama faaliyetlerine ilişkin olarak 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununda yer alan görev ve yetkilere ilişkin hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununun;

- 30 ve 34 üncü maddeleri hariç olmak üzere, diğer maddelerinde yer alan “Bakanlar Kurulu” ifadeleri “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu” olarak,
- “Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık” ifadeleri ise “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu” olarak,
- 32 nci maddesinin (b) bendi “10 uncu maddesinde belirtilen yönetmelik Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca,” olarak

değiştirilmiştir.

30/9/1983 tarihli ve 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin;

- 12 ve 13 üncü maddelerinde yer alan “Müsteşarlık” ifadeleri “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu” olarak,
- 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Müsteşarlık” ifadesi “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu” olarak,
- 14 üncü maddesinin birinci fıkrası “Bu Kanun Hükmünde Kararnameye tabi finansman şirketleri ve faktoring şirketlerinin faaliyetleri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, ikrazatçıların faaliyetleri ise Müsteşarlıkça denetlenir.” olarak,

- d) 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrası “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu finansman şirketleri ve faktoring şirketlerinden, Müsteşarlık ise ikrazatçılardan her türlü bilgi ve belgeyi talep edebilir.” olarak

değiştirilmiştir.

Anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın görüşünü alarak” ibaresi ile beşinci fıkrasında yer alan “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın da görüşlerini alarak” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40-I(b) maddesi ile 44 üncü maddesi sırasıyla aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Banka, Bankalar Kanunu uyarınca, olağanüstü hallerde ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Güvence Fonunun kaynaklarının ihtiyacı karşılamaması durumunda, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu veya Güvence Fonuna avans vermeye yetkilidir. Verilen avansın vadesi, tutarı, geri ödeme şekli ve şartları ile uygulanacak faiz oranı ve diğer hususlar, ilgili Fonların görüşü alınarak Bankaca belirlenir.”

“**Madde 44-** Banka, Türkiye’de faaliyette bulunan mevduat bankaları, özel finans kurumları, kalkınma ve yatırım bankaları, finansal holding şirketleri, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca belirlenecek diğer mali kuruluşların müşterilerinin risk durumlarına ilişkin bilgileri nezdinde toplamak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve ilgili kuruluşlar ile paylaşmak üzere Risk Merkezi kurar.

Yukarıda belirtilen kuruluşlar, bankalar bakımından keşide ettikleri protestolar da dahil olmak üzere, müşterilerinin risk durumları hakkında istenecek her türlü bilgiyi belirlenecek biçim ve içerikte vermekle yükümlüdür. Risk Merkezinin bütün işlem ve kayıtları gizlidir.

Risk Merkezinin idaresine, taraflar arasında görev ve yetkilerin paylaşımına, sağlanacak bilgilerin biçim ve içeriğine, derlenmesine, paylaşılmasına ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Bankanın da görüş alınmak suretiyle Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca belirlenir.”

Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

“Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından gerçekleştirilen her türlü gayrimenkul ve menkul satışları, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun alacaklarını tahsil için devraldığı (icra yoluyla alınanlar dahil) veya borçluların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devrettiği gayrimenkul ve menkuller ile hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait olan veya yönetim ve denetimleri Bankalar Kanunu hükümlerince Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna geçen şirketlerin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredecekleri gayrimenkul ve menkuller ve her türlü varlıklar,”

Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (m) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“m) Kredi Kuruluşları Kanunu uyarınca; mal ve hakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna teslimi ile bunların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi, bu Fonun devraldığı alacakların tahsili amacıyla, bunların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi ve temettü hariç ortaklık haklarıyla yönetim ve denetimleri devralınan şirketlerin aktiflerinin Fon alacaklarının tahsili amacıyla (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dahil) teslimi,

Bu istisna işlem bedelinden Fona intikal eden tutarla orantılı uygulanır.”

**Mülga Kanunlara yapılan atıflar**

**Madde 179-** Diğer Kanunlarda Mülga 3182 sayılı ve 4389 sayılı Kanunlara yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

**Geçici Madde 1-** Bu Kanuna göre çıkarılacak, yönetmelik, tebliğ ve kararlar yürürlüğe girinceye kadar, kaldırılan hükümlere dayanılarak çıkarılmış ve halen yürürlükte bulunan düzenlemelerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

**Geçici Madde 2-** Kredi kuruluşları, kalkınma ve yatırım bankaları ve finansal holding şirketleri, durumlarını bu Kanunun 8 ve 9 uncu maddelerinde, yurt dışında yerleşik kredi kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının Türkiye’deki şubeleri ise 10 uncu maddesinde yer alan sermaye dışındaki hükümlere 6 ay içinde intibak ettirmek zorundadır.

**Geçici Madde 3-** Kredi kuruluşları, kalkınma ve yatırım bankaları ve finansal holding şirketleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen bir yıl içinde ana sözleşmelerini bu Kanuna uygun hale getirmek zorundadırlar.

**Geçici Madde 4-** Bu Kanunun 11 inci maddesi çerçevesinde faaliyet izninin ilave şartlara tabi tutulması halinde, kredi kuruluşları ve kalkınma ve yatırım bankaları bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde durumlarını bu şartlara uygun hale getirirler. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten üç ay içinde Kurulca faaliyet izni kapsamı dışında mütâala edilen faaliyet konuları için bildirim müteakiben bir yıl içinde öngörülen iznin alınması şarttır.

**Geçici Madde 5-** Kredi kuruluşları ve kalkınma ve yatırım bankaları özkaynaklarını, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde 47 nci maddede öngörülen tutara çıkarmak zorundadır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyet göstermekte olan kredi kuruluşları ve kalkınma ve yatırım bankaları özkaynaklarını 15 inci maddenin gerektirdiği tutara yükseltmedikleri sürece yeni şube açamazlar.

**Geçici Madde 6-** Mal bildiriminde bulunması gerekenlerin, bildirimde belirtmedikleri veya gerçeğe aykırı olarak bildirdikleri her türlü taşınır ve taşınmaz mal, hak ve alacak ile gelir ve harcamalar da haksız mal edinme hükümlerine tabidir. Haksız mal edinmediğini ispat edene bu hüküm uygulanmaz.

Yukarıdaki fıkrada yer alan hüküm ile bu Kanunun 140 ıncı maddesi hükmü, 26/12/2003 tarihine kadar temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilgili bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılarak tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankalar hakkında uygulanır.

**Geçici Madde 7-** Bu Kanunun 57 nci maddesinin birinci fıkrasındaki yüzde yirmibeşlik oran, bir risk grubuna kullanılabilecek krediler yönünden, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2004 tarihine kadar yüzde kırkbeş, 1/1/2005 tarihinden 31/12/2005 tarihine kadar yüzde otuzbeş, 1/1/2006 tarihinden itibaren yüzde yirmibeş olarak; yüzde yirmilik oran bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2004 tarihine kadar yüzde kırkbeş, 1/1/2005 tarihinden 31/12/2005 tarihine kadar yüzde otuzbeş, 1/1/2006 tarihinden 31/12/2006 tarihine kadar yüzde yirmibeş, 1/1/2007 tarihinden itibaren yüzde yirmi olarak uygulanır.

**Geçici Madde 8-** Kredi kuruluşları, 31/12/2016 tarihine kadar, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar dahilinde bu Kanunun 59 uncu maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır.

**Geçici Madde 9-** Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasındaki yüzde yirmibeşlik oran, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2004 tarihine kadar yüzde kırkbeş, 1/1/2005 tarihinden 31/12/2005 tarihine kadar yüzde kırk, 1/1/2006 tarihinden 31/12/2006 tarihine kadar yüzde otuzbeş, 1/1/2007 tarihinden 31/12/2007 tarihine kadar yüzde otuz, 1/1/2008 tarihinden itibaren yüzde yirmibeş olarak uygulanır.

**Geçici Madde 10-** Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar mevcut durumlarını 31/12/2005 tarihine kadar bu Kanunun 25 inci maddesinde yer alan hükümlere intibak ettirmek zorundadır.

**Geçici Madde 11-** Kredi kuruluşları ve kalkınma ve yatırım bankaları, bu Kanunun 26 ncı maddesi uyarınca Kurul tarafından belirlenecek bağımsızlığa ilişkin ölçütlere uygun olarak 1/1/2006 tarihine kadar denetim komitelerini oluşturmak zorundadır. Bağımsızlığa ilişkin ölçütlerin yayımından sonra görev süresi biten yönetim kurulu üyelerinin yerine yapılacak atamalarda, bu Kanunun 26 ncı maddesinde öngörülen asgari bağımsız üye sayısının sağlanması esas alınır.

**Geçici Madde 12-** Özel finans kurumları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde mevcut durumlarını Kanunun finansal raporlamayla ilgili hükümlerine intibak ettirmek zorundadır.

**Geçici Madde 13-** Bu Kanunun yayımı tarihinden önce haklarında mülga 4389 sayılı Kanunun 14, 15, 15/a, 16, 17, 17/a ve 18 inci maddeleri ile 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı ek maddelerine göre işlem yapılan kuruluş ve kişiler hakkında bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

**Geçici Madde 14-** Haklarında Mülga 4389 sayılı Bankalar Kanununun Geçici 4 üncü maddesi uyarınca işlem yapılan bankalar hakkında, anılan maddede belirtilen işlemler

sonuçlanana kadar, anılan maddenin ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

**Geçici Madde 15-** Bu Kanunun yayımı tarihinden önce Kuruma sınavla alınmış Kurum uzman yardımcıları (avukat) hukuk uzman yardımcısı ile Kurum uzman yardımcıları (mühendis) bilişim uzman yardımcısı olarak atanır. Bunların Kurumda çalıştıkları süreler hukuk ve bilişim uzman yardımcılığında geçmiş sayılır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ve Devlet İstatistik Enstitüsünden naklen atanmış olup, bu kurumlara mesleğe özel yarışma sınavı ile alınmış ve yeterlilik sınavında başarılı görülerek uzman statüsünde görev yapan ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda Kurum uzmanı olarak çalışan personel bankacılık uzmanı olarak atanır. Bunların geldikleri kurumlarda ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda çalıştıkları süreler bankacılık uzmanlığında geçmiş sayılır.

Başka kurumlardan naklen atanmış olup, geldikleri kurumlara mesleğe özel yarışma sınavı ile alınmış ve yeterlilik sınavında başarılı görülerek uzman statüsünde görev yapan ve Kurumda Kurum uzmanı olarak çalışan avukatlar hukuk uzmanı, bilgisayar mühendisleri bilişim uzmanı olarak atanır. Bunların geldikleri kurumlarda çalıştıkları süreler hukuk ve bilişim uzmanlığında geçmiş sayılır.

Bu Kanunun yayımlandığı tarihte Kurum Uzmanı unvanı ile çalışmakta olan personel bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanmasında meslek personeli addolunur.

**Geçici Madde 16-** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki Hazine Müsteşarlığının 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunun hükümleri ile 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ikrazatçılık dışındaki hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili personeli, muvafakatları alınmak kaydıyla, Kuruma naklen atanır. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Müsteşarlığın ilgili personelinden bu Kurumların yurt dışı teşkilatında görev yapan veya uluslararası kuruluşlarda görevli bulunan, lisans üstü eğitim nedeniyle yurt dışında bulunan veya askerlik ya da sair nedenlerle ücretsiz izinli olanların naklen atanma hakları saklıdır. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kullanılmayan haklar geçersiz olur. Muvafakatları olmayan personel gerektiğinde Kurum tarafından yeterli personel sağlanıncaya kadar ve her halde iki yılı geçmemek üzere 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 8 ve ek 9 uncu maddeleri hükümlerine bağlı kalınmaksızın Kurumda geçici olarak görevlendirilebilir.

Hazine Müsteşarlığından naklen atanacak ilgili personelden, yaş şartı dışındaki şartları taşıyan ve ilgili düzenlemeye göre yeterli görülenler arasından en az üç yıllık hizmeti bulunanlar, bankacılık uzmanı, üç yıldan az hizmeti olanlar bankacılık uzman yardımcısı olarak atanır. Bunların geldikleri Kurumlarda çalıştıkları süreler bankacılık uzman ve uzman yardımcılığında geçirilmiş sayılır. Devredilmiş sayılan ve naklen atanan personelden geldikleri Kurumlara karşı mecburi hizmet yükümlülüğü bulunanların Kurumda geçirdikleri süreler bu yükümlülüklerin ifasında dikkate alınır.

Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne göre Hazine Müsteşarlığından Kuruma devredilmiş sayılanların kadroları ile naklen ataması yapılan personel kadroları hiçbir

işleme gerek kalmaksızın iptal edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvelin Hazine Müsteşarlığına ait bölümünden çıkartılmış sayılır.

**Geçici Madde 17-** Fonun mevcut çalışanlarından, yaş şartı dışındaki şartları taşıyan ve Fon Yönetmeliğine göre yeterli görülenler Fona meslek personeli olarak atanırlar. Meslek personeli olarak atanması yeterli görülenlerin alacakları unvanlar, Fon Yönetmeliğinde belirlenir.

**Geçici Madde 18-** Bu Kanun ile, Fon alacağının tahsili bakımından yarar görülerek zamanaşımı ve diğer konularda Fon lehine getirilen hükümler makale şamildir.

**Geçici Madde 19-** Kamu bankalarında (tasfiye halindeki Emlak Bankası A.Ş. dahil) ve sermayesinin yarısından fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan ya da hisselerinin çoğunluğu üzerinde bu kurum ve kuruluşların idare ve temsil yetkisi bulunan ve özel kanunla kurulmuş bankalarda 26/12/2003 tarihinden önce bankacılık teamüllerine göre teminatlı ve/veya yetersiz teminatlı kredi kullanıp da vadesi geçtiği halde henüz ödenmemiş, süresi uzatılmamış veya yeniden yapılandırılmamış kredileri kullananlar ya da yeniden yapılandırma şartlarını ihlâl edenler ile münferit veya karşılıklı verilen banka teminat mektupları, kabul kredileri ve avaller, taşınır ve taşınmaz rehni, ipotek, üst hakkı, intifa hakkı ve oturma hakkı gibi her türlü sınırlı ayni hak tesisine ilişkin sözleşmeden doğan haklarında diğer bankaların ve üçüncü kişilerin muvazaadan âri hakları aleyhine olmamak üzere Fon ve Hazine alacaklarına ilişkin tedbir, takip ve tahsil hükümleri bu bankalar tarafından da uygulanır. Bu bankaların Fon ile aynı anda alacaklı olması halinde, bu yetkiler Fonun koordinasyonunda kamu bankalarınca uygulanır. Fonun alacağı önceliklidir.

#### **Yürürlük**

**Madde 180-** Bu Kanun 1/1/2005 tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**Madde 181-** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.